

Návrh projektu podporující participaci obyvatel města Rožnov pod Radhoštěm

Bc. Markéta Černochová

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Markéta Černochová
Osobní číslo: M22308
Studijní program: N0413A050031 Management a marketing
Specializace: Management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Návrh projektu podporující participaci obyvatel města Rožnov pod Radhoštěm

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě studia literárních pramenů podejte přehled aktuálních trendů podporující spolupráci mezi obyvatelstvem a veřejným sektorem.
- Za pomoci odborné literatury charakterizujte základní prvky participativního rozpočtování.

II. Praktická část

- Analyzujte aktuální přístup města ke spolupráci s obyvateli.
- Provedte polo-strukturované rozhovory s vybranými představiteli města a identifikujte potencionální využití participativního rozpočtu pro řešení města.
- Na základě zjištěných skutečností navrhnete projekt na zavedení participativního rozpočtu pro město Rožnov pod Radhoštěm.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

CALZADA, Igor. *Smart City Citizenship*. Amsterdam: Elsevier, 2021. ISBN 978-0-12-815300-0.
CONTEH, Charles; GREITENS, Thomas J.; JESUIT, David K. a ROBERGE, Ian (ed.) *Governance and Public Management: Strategic Foundations for Volatile Times*. London: Routledge, 2014. ISBN 978-11-38495-57-9.
ČERNÝ, Vojtěch. *Metodika tvorby participativního rozpočtu pro města v ČR*. Praha: Agora CE, 2016. ISBN 978-80-906397-4-4.
KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.
KRBOVÁ, Jana. *Moderní management ve veřejné správě. Nové inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-744-8.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Zlámal**
Ústav podnikové ekonomiky

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15.dubna 2024

Jméno a příjmení: Markéta Černochová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá občanskou participací. Cílem bylo zjistit, jaké metody spolupráce s obyvateli využívá město v současné době a navrhnout projekt, který by mohl podpořit participaci obyvatel ve městě Rožnov pod Radhoštěm. V teoretické části jsou vysvětleny pojmy jako je participace, transparentnost, Smart City, formy zapojení obyvatel a také je zde vymezený pojem participativní rozpočet. Praktická část se zabývá socioekonomickou analýzou, aktuálními přístupy města ke spolupráci s obyvateli, také byl zde proveden benchmarking měst, které mají již zavedený participativní rozpočet. Prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů bylo zjištěno, jak k tomuto tématu přistupuje vedení města a jeho zaměstnanci. Na základě těchto informací je v poslední části představen návrh participativního rozpočtu pro Rožnov pod Radhoštěm.

Klíčová slova: občanská participace, participativní rozpočet, město Rožnov pod Radhoštěm, chytrá města

ABSTRACT

This thesis focuses on civic participation. The aim was to find out what methods of cooperation with citizens are currently used by the city and to propose a project that could promote citizen participation in Rožnov pod Radhoštěm. The theoretical part explains concepts such as participation, transparency, Smart City, forms of citizen participation and also defines the concept of participatory budgeting. The practical part deals with socio-economic analysis, current approaches of the city to cooperation with residents, and benchmarking of cities that already have a participatory budget in place. Through semi-structured interviews, it was found out how the city management and its employees approach this topic. Based on this information, the last section presents the participatory budget proposal for Rožnov pod Radhoštěm.

Keywords: civic participation, participatory budget, city of Rožnov pod Radhoštěm, smart cities

Děkuji svému vedoucímu práce Ing. Lukáši Zlámalovi, za jeho odborné rady, které přispěly k vypracování této diplomové práce. Poděkování také patří zaměstnancům strategického a finančního odboru města Rožnov pod Radhoštěm a panu starostovi za cenné rady, které mou diplomovou práci obohatili o užitečné informace.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH POJMŮ	13
1.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA.....	13
1.1.1 Správa.....	13
1.1.2 Charakteristika veřejné správy.....	13
1.1.3 Systém veřejné správy.....	14
1.1.4 Základní členění veřejné správy.....	14
1.2 OBEC.....	15
1.3 OBČAN.....	15
1.4 DEMOKRACIE.....	16
1.5 PARTICIPACE.....	17
1.6 TRANSPARENTNOST.....	18
2 SMART CITY A BUDOVÁNÍ SMART GOVERNANCE	20
2.1 ÚVOD DO KONCEPTU SMART CITY.....	20
2.1.1 Základní principy Smart City.....	20
2.1.2 Dvě úrovně zavádění konceptu Smart City.....	21
2.1.3 Oficiální metodika Smart City v ČR.....	21
2.2 ROZVOJ ICT A DIGITALIZACE REGIONŮ.....	22
2.2.1 Přínosy ICT pro Smart City.....	22
2.3 SMART GOVERNANCE.....	23
2.3.1 Popis základních fází Smart Governance.....	23
2.4 OPEN DATA.....	24
2.4.1 Zásady otevřených dat.....	24
2.4.2 Oblast využití otevřených dat.....	25
2.4.3 Zavádění otevřených dat.....	25
3 PARTICIPACE NA OTÁZKÁCH ROZVOJE ÚZEMÍ	26
3.1 QUADRUPLE HELIX MODEL A JEHO ÚČASTNÍCI.....	26
3.2 AKTUÁLNÍ TRENDY SPOLUPRÁCE.....	27
3.3 FORMY ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI.....	28
3.3.1 Osobní účast.....	28
3.3.2 Online.....	31
4 PARTICIPATIVNÍ ROZPOČTOVÁNÍ OBYVATEL	33
4.1 PARTICIPATIVNÍ ROZPOČTOVÁNÍ.....	33
4.2 PORTO ALEGRE.....	33

4.3	PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET	34
4.3.1	Charakteristika participativního rozpočtu	34
4.3.2	Proces participativního rozpočtu	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	37
5	PŘEDSTAVENÍ MĚSTA ROŽNOV POD RADHOŠTĚM.....	38
5.1	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	38
5.1.1	Správa města	39
5.1.2	Rozpočet.....	40
5.2	SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA ROŽNOV POD RADHOŠTĚM	42
5.2.1	Obyvatelstvo	42
5.2.2	Nezaměstnanost.....	44
5.2.3	Bezpečnost a kriminalita	45
5.2.4	Volební účast.....	45
6	VYBRANÉ AKTUÁLNÍ PŘÍSTUPY MĚSTA KE SPOLUPRÁCI S OBYVATELI.....	47
6.1	JEDNOSTRANNÉ ZAPOJENÍ OBYVATEL.....	47
6.2	OBOUSTRANNÉ ZAPOJENÍ OBYVATEL	49
6.3	SHRnutí.....	54
7	BENCHMARKING PŘÍSTUPU K PARTICIPATIVNÍMU ROZPOČTU VE VYBRANÝCH OBCÍCH V ČESKÉ REPUBLICE	55
7.1	LITOMYŠL	55
7.2	NOVÝ JIČÍN	57
7.3	OTROKOVICE.....	58
7.4	UHERSKÝ BROD	60
7.5	SROVNÁNÍ MĚST.....	62
8	ANALÝZA PŘÍSTUPU VEDENÍ MĚSTA K PARTICIPATIVNÍMU ROZPOČTU	64
8.1	METODIKA ŠETŘENÍ:	64
8.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	65
8.3	POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY.....	68
8.4	SHRnutí.....	72
9	NÁVRH PROJEKTU PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU.....	73
9.1	POPIS PROJEKTU	73
9.2	HARMONOGRAM	75
9.3	MANAGEMENT LIDÍ	76
9.3.1	Organizační schéma	76
9.4	INICIAČNÍ FÁZE.....	78
9.4.1	Klíčové kroky.....	79

9.4.2	Odhadované náklady	79
9.5	FÁZE PŘÍPRAVNÁ.....	79
9.5.1	Pravidla	80
9.5.2	Navrhovatel	83
9.5.3	Hlasující	83
9.5.4	Komunikační strategie	83
9.5.5	Propagace participativního rozpočtu.....	85
9.5.6	Odhadované náklady	86
9.6	FÁZE REALIZAČNÍ.....	86
9.6.1	Komunikace a propagace	86
9.6.2	Technické a technologické řešení projektu	88
9.6.3	Realizace návrhů schválených k realizaci.....	89
9.6.4	Odhadované náklady	90
9.7	FINANČNÍ ANALÝZA	90
9.7.1	Náklady na zaměstnance	91
9.7.2	Náklady na webové stránky	91
9.7.3	Náklady na propagaci.....	92
9.7.4	Ostatní náklady.....	92
9.8	ANALÝZA RIZIK.....	92
9.9	KONTROLA A VYHODNOCENÍ.....	95
9.10	PŘÍPRAVA NA DALŠÍ ROK.....	96
ZÁVĚR		97
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		98
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		106
SEZNAM OBRÁZKŮ		107
SEZNAM TABULEK.....		108
SEZNAM GRAFŮ		109
SEZNAM PŘÍLOH.....		110

ÚVOD

Občanská participace je důležitým prvkem demokracie, v takovém případě občané mají možnost sdílet své názory, podílet se na rozhodování a také na tvorbě procesů, které ovlivňují jejich životy. Zapojení obyvatel do rozhodování města může vést k lepšímu porozumění jejich potřeb a k větší spokojenosti. Město díky této zpětné vazbě, může lépe reagovat na požadavky obyvatel, také jejich náměty mohou přispět k efektivnějšímu plánování rozvoje města do budoucna. Participace je rovněž dobrým způsobem, jak budovat důvěru a transparentnost pro vedení města. Jednou z metod participace je participativní rozpočet, kdy územní samosprávný celek vyčlení z celkového rozpočtu část finančních prostředků a obyvatelé mají možnost rozhodnout, na co se tyto peněžní prostředky využijí. Je to vhodný způsob, jak namotivovat obyvatele, aby se aktivně zapojovali do dění ve městě a také do rozvoje těchto územně samosprávných celků.

Diplomová práce „Návrh podporující participaci obyvatel ve městě Rožnov pod Radhoštěm“ je rozdělena do teoretické a praktické části. Cílem této práce je navrhnout projekt, který podpoří ve vybraném městě participaci a také zjistit, jaké metody spolupráce s obyvateli využívá město v současné době.

V teoretické části se může čtenář seznámit s pojmy participace, digitalizace, Smart Governance, Smart City a s nimiž spojenými informačními a komunikačními technologiemi. Také jsou zde zmíněny aktuální trendy spolupráce, formy zapojení obyvatel a vymezení pojmu participativní rozpočtování. V úvodu praktické části je popsána základní charakteristika města Rožnov pod Radhoštěm, která je obohacena o socioekonomickou analýzu aktuálního stavu. V této části jsou dále uvedeny zjištěné informace o aktuálním přístupu města ke spolupráci s obyvateli, zároveň jsou zde zobrazeny výsledky benchmarkingu měst, které již mají participativní rozpočet zaveden. Na základě dotazníkového šetření a polostrukturovaných rozhovorů je v praktické části popsán postoj vybraných zástupců městského úřadu k participativnímu rozpočtu. S ohledem na zjištěné informace je v poslední kapitole představen návrh projektu podporující participaci obyvatel, přesněji se jedná o participativní rozpočet pro město Rožnov pod Radhoštěm.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavní cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce je představit pilotní projekt zavedení participativního rozpočtu ve městě Rožnov pod Radhoštěm.

Vedlejší cíle práce

Vedle hlavního cíle se tato práce v teoretické části zabývá základními prvky participativního rozpočtování a aktuálními trendy spolupráce. Dalším cílem práce je zhodnotit přístup vybraného města ke spolupráci s obyvateli a také zmapovat stav jiných měst, které mají participativní rozpočet již zaveden.

Využité metody

Teoretická část obsahuje analýzu literárních pramenů, kde byly použity jak české, tak i zahraniční zdroje. Mezi primární zdroje lze zařadit knihy z univerzitní knihovny, jako sekundární zdroje jsou použity odborné články a webové stránky.

V praktické části jsou uplatněny především veřejně dostupné informace z oficiálních webových stránek, úředních dokumentů a Českého statistického úřadu. Tyto informace byly využity k socioekonomické analýze města nebo pro zjištění aktuálního přístupu města, ke spolupráci s obyvateli. Dále v praktické části je využita metoda benchmarkingu vybraných měst, které mají participativní rozpočet již zavedený. Další z využitých metod bylo dotazníkové šetření formou emailové komunikace adresované jednotlivým představitelům města, kde byl zjišťován přístup vedení města k participativnímu rozpočtu. K doplnění těchto informací je využita také metoda polostrukturovaných rozhovorů. Na základě zjištěných informací je v závěru práce vypracován pilotní projekt zavedení participativního rozpočtu v Rožnově pod Radhoštěm.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1.1 Veřejná správa

1.1.1 Správa

Latinský pojem “správa“ v doslovném překladu znamená administrativní přísluhování. Správa provádí činnosti, které jsou ve spojitosti s právem, jinými slovy jej můžeme označit jako správní činnost, ta souvisí s aktivitami jako je řízení, spravování, hospodaření a také organizování. Správa je vnímána jako společenská činnost, která se snaží naplnit stanovené cíle, které mohou být ať už veřejného nebo soukromého charakteru. Obsah spolu s charakterem správy stanovuje správní právní odvětví, jehož působnost se určuje pomocí účelových právních norem, které vyznačují hranice činnosti správy. (Káňa, 2014, s. 7)

V současnosti správu považujeme jako vědomou činnost, která sleduje dosažení cíle, činnost, jejíž úlohou je obnovení a zachování nějakého žádoucího stavu. Správu je možné dělit na soukromou a veřejnou. (Kerlinová, 2014, s. 11)

1.1.2 Charakteristika veřejné správy

Veřejná správa je označována jako správa sociální struktury, která je uspořádána ve stát se státním zřízením. (Káňa, 2014, s. 7)

Veřejná správa tvoří součást veřejného sektoru, který má za úkol zabezpečovat veřejné statky pro obyvatele na základě neziskového principu. Také má možnost veřejný sektor řídit a pozitivně působit na jeho efektivnost. Je zaměřena hlavně na subjekty stojící mimo veřejnou správu, ale zároveň jsou pořád nedílnou součástí veřejného sektoru. Veřejná správa může mít vliv také na národní hospodářství a lidskou společnost. (Kerlinová, 2014, s. 11)

Veřejná správa znázorňuje správu území, věcí, záležitostí, ale i financí a různých objektů. Dalším charakteristickým znakem správy veřejné je, že má funkci mocenskou, ochrannou, organizační, regulační a také službu veřejnosti. (Káňa, 2014, s. 10)

Zákony, právní předpisy a ustanovení různých oprávněných orgánů určují jednotlivé cíle a úkoly veřejné správy. Pozitivně je veřejná správa vázána právním řádem i při definování působnosti a pravomoci jednotlivým vykonavatelům správy veřejné, může se stát, že některé organizace, jež vykonávají základní veřejné služby mohou mít monopolní postavení. Veřejná správa může být chápána jako spravování veřejných záležitostí ve veřejném zájmu, ale také jako skupina institucí, které obstarávají správu těchto věcí. (Kerlinová, 2014, s. 12)

Podle tohoto rozlišujeme materiální a formální přístup správy veřejné. Materiální pojetí zahrnuje všechny správní činnosti, které předmětně souvisejí s vládnutím na ústřední nebo místní úrovni a poskytují se zde veřejné služby. Formálním pojetím je označována organizační činnost, kterou vykonávají správní úřady, jež jsou přímými nositeli veřejné správy, mohou to být také osoby, provádějící výkon správního charakteru. Dále mohou tuto činnost vykonávat zařízení, která jsou nepřímým subjektem veřejné správy. (Pomahač, 2011, s. 123)

1.1.3 Systém veřejné správy

Systém veřejné správy spočívá v tom, že se správa nejprve upraví podle vymezených podmínek a kritérií, které jsou stanoveny na začátku procesu. Je to složitý společenský systém, jenž je tvořen vnitřním a vnějším prostředím. Vnější prostředí vytvářejí činnosti, které jsou spojeny se zahraničními a mezinárodními službami v návaznosti na uzavřené bilaterální a multilaterální smlouvy propojující mezinárodní prostředí. Naopak vnitřní prostředí zahrnuje činnosti systému, které se provádějí uvnitř státu, společnosti a také ve správních institucích. Veřejná správa disponuje systémem institucí a úřadů, právních činností, nástroji řízení a také systémem personálním. (Káňa, 2014, s. 11)

1.1.4 Základní členění veřejné správy

Veřejná správa je tvořena státní správou a samosprávou. Státní správa je základem veřejné správy a je tedy její důležitou součástí. Samospráva se dělí na územní a zájmovou, někdy můžeme také narazit na samosprávu, která bývá označována jako ostatní, zahrnuje školskou a akademickou samosprávu. (Kerlinová, 2014, s. 13)

Státní správa a samospráva působí na stejné úrovni a navzájem se ovlivňují. Státní správa je prováděna podle právních předpisů, je to organizující a mocenská činnost, která je vykonávána ve veřejném zájmu. Povaha státní správy je výkonná, může být vykonávána přímým působením nebo nepřímým. Státní správu přímo vykonávají organizační složky, které zastupují stát a vykonávají jeho činnost jeho jménem a také jeho zájmu, nepřímá státní správa je prováděna odlišnými subjekty. Pro státní správu je charakteristický vztah nadřízenosti a podřízenosti, naopak u samosprávy se tento vztah nevyskytuje. Samospráva není regulována právem v takové míře jako státní správa, přesto je nutné, aby dodržovala určité právní předpisy. (Horzinková, 2013, s. 16)

V České republice vychází uspořádání na úrovni územně samosprávných celků ze smíšeného modelu. To znamená, že státní správu a samosprávu společně uskutečňují orgány obcí a krajů prostřednictvím samostatné a přenesené působnosti. (Kerlinová, 2014, s. 14)

1.2 Obec

Základním článkem územní samosprávy je obec, je také zároveň právním subjektem a reprezentuje veřejný zájem. Obec je charakteristická tím, že má své území, název, občany a také funkce. V současné době má Česká republika zhruba 6250 obcí, další obce mohou vzniknout podle právní úpravy sloučením nebo oddělením.

Obec jako samostatný ekonomický subjekt nakládá s vlastními i svěřenými finančními prostředky, hospodaří se svým majetkem a může zřizovat například obecní policii nebo neziskové organizace. Obec se stará o správu obecních i veřejných záležitostí a má právo vydávat závazné právní normy. (Káňa, 2014 s. 52)

1.3 Občan

Termín občan znázorňuje určitou sounáležitost k pospolitosti neboli ke společenství. Postavení občana znamená, že jsme členy v nějaké obci, společenství a státu, člověk může být občanem v určitém ústavním zřízení, kde jsou stanovena práva a povinnosti spojená s občanstvím. (Jirásková, 2005)

V České republice jsou státními občany všechny FO, které mají na tomto území nahlášený trvalý pobyt, dále platí, že osoba může mít pouze jedno místo trvalého pobytu. (Rok v obci, 2015)

Být občanem s sebou nese nejen vyjádření příslušnosti k určitému státu, prostřednictvím splněním formálních právních předpokladů, které člověku umožňují stát se občanem určitého státu, ale také se jedná o naplnění vztahu člověka ke státu. Tento vztah občan realizuje právy a povinnostmi, do kterých můžeme zahrnout například právo volit svého zástupce, ale také mít zájem o zapojení se ve věcech veřejných. Z historického hlediska první ztvárnění občanství vytvořili občané starořeckých městských států – polis. Občanem byl v této době označován svobodný člověk, který měl rovnost právního zacházení, stejnou možnost uplatnění se v politice, zapojování se do veřejných záležitostí a podílet se na činnostech soudů nebo vlády. (Jirásková, 2005)

V dnešní době je státní občanství označováno jako osobní právní poměr jednotlivce k vybranému státu. Státní občanství můžeme brát jako faktický úhrn práv a povinností, které vznikají mezi určitou osobou a státem. (Ministerstvo vnitra, 2022)

Z hlediska lidských práv a svobod se některá práva připouští pouze občanům daného státu, ačkoliv za nositele základních lidských a občanských práv jsou označováni všichni lidé bez ohledu na jejich státní příslušnost, zároveň tito lidé nesmí být jakýmkoliv způsobem diskriminováni. Základní lidská a občanská práva jsou stanovena v ústavách, ústavních zákonech, listinách práv, ty bývají mnohdy formovány mezinárodními dokumenty jako je Všeobecná deklarace lidských práv, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a také Mezinárodním paktem o občanských a politických právech.

Nabýt státní občanství v České republice může člověk následujícími způsoby:

- narozením, pokud aspoň jeden jeho rodič je občanem ČR
- osvojením, pokud je alespoň jeden z osvojitelů občanem ČR
- určením otcovství, pokud je matka cizinkou, ale otec je občanem ČR
- nalezením, pokud bylo dítě do 15 let nalezeno na území ČR
- prohlášením, pokud byla osoba k 31. prosinci 1992 občanem ČSFR
- udělením, na základě žádosti a splněním stanovených podmínek.

Naopak způsoby, jakými může člověk přijít o státní občanství České republiky:

- prohlášením občana zdržujícího se v cizině, který má zároveň občanství cizího státu, se může českého občanství vzdát
- nabytím cizího státního občanství, v případě, že podal vlastní žádost. (Jirásková, 2005)

1.4 Demokracie

Pojem demokracie, původně démokratiá se skládá ze dvou řeckých slov a těmi jsou démos – lid a kratein – vládnout, což můžeme přeložit jako vláda lidu. (Hloušek, 2007, s. 15)

Je to způsob veřejné správy, kde na sebe občané přebírají zodpovědnost. V demokracii si občané zvolí své zastupitele, kteří provádí veřejné služby pro obyvatele, v podstatě je to občanská samospráva. (Vančura, 2012, s. 15)

Zástupci jsou voleni občany ve volbách, jsou jim svěřeny pravomoci stanovené ústavou a zákony. Jsou odpovědní za výkon své činnosti občanům a také podléhají jejich kontrole, zástupci by měli se svěřenou pravomocí a prostředky nakládat poctivě. Demokratická správa má za úkol zajišťovat potřeby všech obyvatel, častými nástroji demokracie je občanská aktivita, vzdělávání občanů o demokracii, veřejné debaty, transparentnost veřejné správy, zveřejňování informací týkající se činnosti veřejné správy a dalším z nástrojů je například veřejná kontrola. (Vančura, 2012, s. 16-19)

Demokracii můžeme rozdělit na přímou a zastupitelskou, u přímé demokracie občané mají právo přímo rozhodovat o podstatných záležitostech, hlasování se uskutečňuje ze strany občanů, nebo je ustanoveno v ústavě jako závazné pro vymezené politické rozhodnutí. Aby šlo opravdu o přímou demokracii, je důležité, aby byly naplněny dvě následující podmínky. První podmínka vymezuje to, že v přímé demokracii se řeší a rozhoduje především o závažných politických tématech, druhá podmínka stanovuje, že určitý počet občanů může zahájit proces nezávisle na vládě nebo parlamentu. Prostředky, které jsou využívány v přímé demokracii jsou referendum, iniciativa a alternativní návrh. Naopak v zastupitelské demokracii je využíván systém politických stran, které se snaží získat náklonost voličů. Občané si prostřednictvím voleb svobodně zvolí své zástupce, kteří budou následně rozhodovat o veřejných záležitostech jménem svých voličů. (Mejstříková, 2008)

1.5 Participace

Participací se rozumí sdílení vlivu nebo moci přijímat veřejné rozhodování, které se uskutečňuje mezi politickými a správními institucemi, občany a dalšími účastníky. Participaci nazýváme jako občanskou, a to z důvodu, že především občané jsou ti, s kým veřejní aktéři sdílejí svou moc. Další příčinou může být i to, že se nejedná pouze o formální procesy zapojení se do veřejných rozhodnutí, ale i o neformální účasti občanů na chodu jejich obce, města či regionu. Význam je kladen zejména na lidský rozměr participativních procesů, kdy dochází ke snaze nastítnit občanům úřední postupy a činnosti. (Haken a spol., 2016, s. 7)

V dnešní době je podpora participace veřejnosti velmi aktuální téma. Rostoucí význam participace můžeme postřehnout například v Evropské chartě územní samosprávy, ta ukotvuje práva občanů, aby se mohli podílet na řízení veřejné správy, dále tato organizace řeší zásady demokracie. Participace je jedním z prvků nového trendu konceptu Colaborative

Public Management, ten vychází z myšlenky, že správa věcí veřejných je záležitostí státu, ale zároveň i veřejnosti. (Krbová, 2017, s. 21)

Participace podporuje koncept Good Governance, jelikož je charakteristická diskuzí a zvyšuje tak sociální soudržnost komunity. Participativní rozhodování je úzce spojováno s konceptem kolektivní inteligence, ta popisuje, že dovednosti lidí jsou zdrojem bohatství a že znalosti nelze omezit pouze na úzký okruh odborníků. Z toho vyplývá, že velká skupina lidí má větší znalosti než úzká elita, zároveň se tato myšlenka shoduje s respektováním práv občanů pomocí aktivizace občanské společnosti. (Krbová, 2017, s. 22)

V mnoha případech je role občana jak v teorii, tak i v praxi zdůrazňována při politických procesech, díky tomu se občané stávají nedílnou součástí při tvorbě či realizaci programů. Výhodou přímého rozhodování veřejnosti spočívá v tom, že pokud se občané zapojují do jednání, při kterém je zjištěn nějaký politický problém, vyslechnou se politické preference občanů, ke nimž je následně při řešení problému přihlíženo. (Conteh, 2014, s. 121)

K participaci musíme přistupovat s určitými znalostmi a dovednostmi, protože všeobecně platí, že pokud je participace provedena špatným způsobem, je škodlivější než žádná participace. V případě, že budeme participativní procesy řídit nepatřičně a neprofesionálně, může se stát, že nedůvěra veřejnosti se prohloubí a bude velmi obtížné si ji u občanů v budoucnosti získávat zpátky. (Haken a spol., 2016, s. 9)

1.6 Transparentnost

Definice transparentnosti ve společenských vědách znamená odpovědnost a otevřenou schopnost komunikace. Transparentnost nemusí znamenat pouze zprůhlednění hospodaření, ale zahrnuje to i možnost druhých vidět detailně, jaké činnosti jsou prováděny a v jaké kvalitě. Tento význam je zesílen u organizací občanské společnosti i veřejné správy tím, že se jedná o neziskové činnosti, dále zde dochází i k ovlivňování ze strany dárců a veřejnosti. (Bachmann, 2012, s. 20)

V právním prostředí transparentnost znamená všeobecnou kontrolu správy věcí veřejných. (Kolman, 2014, s. 9)

Princip transparentnosti se provádí prostřednictvím práva na informace, v rámci demokratického právního státu se využívají nástroje, které zahrnují opatření podporující transparentnost. (Dobrovodský, Košičiarová, 2015, s. 9)

Díky transparentnosti se v demokratickém systému mohou občané daleko lépe zapojovat do rozhodovacích procesů. Pokud instituce nesou vůči občanům plnou odpovědnost, stávají se tak daleko účinnějšími. (Evropský parlament, 2024)

Významnými nástroji transparentnosti jsou otevřené rozhodovací mechanismy a průběžné zveřejňování aktuálních informací. Transparentnost je dobrovolnou aktivitou, kdy organizace prokáže, že před občany nemá co skrývat. Můžeme ji rozdělit na vnitřní a vnější. U vnitřní transparentnosti lze zahrnout například vztahy mezi členy organizace, manažery a správní radou. Vnější transparentnost se projevuje při komunikaci s veřejností a společenské odpovědnosti organizace. (Bachmann, 2012, s. 21)

2 SMART CITY A BUDOVÁNÍ SMART GOVERNANCE

2.1 Úvod do konceptu Smart City

I přes to, že vztah mezi městem a technologiemi přetrvává delší dobu, teprve v 90. letech 20. století se pro označování těchto typů přístupů začal používat jasný soubor termínů jako je elektronické město, e-město, inteligentní město atd. Tyto definice vznikly důsledkem internetu a dalších počítačových technologií, které začala používat evropská společnost, později se tyto technologie dostaly do každodenního městského života. (Calzada, 2021, s. 38)

Pojem Smart City se v Evropě nejvíce začal rozvíjet zejména v návaznosti na průmysl, největší vzestup pojem zažil právě v roce 2011, kdy vznikla průmyslová aktivita Smart Cities and Communities se snahou zmírnit ekologickou náročnost ve spojitosti mezi dopravou a energetikou. Další rok byla zahájena činnost Evropské inovační partnerství zabývající se chytrými městy a obcemi, činnost se věnuje informačním a komunikačním technologiím, díky nimž získal koncept Smart City základní strukturu. (MMR ČR, 2018, s. 5)

V počátku rozvoje různých chytrých technologií bylo zapotřebí nastavit určitý systém a propojit technologie tak, aby vzájemně působily a reagovaly na jednotlivé potřeby veřejnosti. (Slavík, 2017, s. 13)

2.1.1 Základní principy Smart City

Smart Cities je koncept, který se snaží strategicky řídit města, hlavním cílem je zajistit kvalitní život obyvatel. K tomu se využívají moderní technologie působící na kvalitu života a také napomáhající plnění různých cílů, ať už hospodářských nebo sociálních. Důležité je sjednotit spolupráci mezi různorodými aktivitami a veřejnou službou například v oblasti dopravy, bezpečnosti a logistiky. Kvůli dobrým životním podmínkám se koncept Smart Cities snaží sladit šedou a zelenou infrastrukturu a přikládá váhu tvrdým a měkkým složkám při koordinaci života ve městě. (MMR ČR, 2018, s. 4)

Koncept Smart Cities se nevztahuje jen k samotnému využívání chytrých technologií, jeho úkolem je zlepšovat hospodářský růst, kvalitu životního prostředí a efektivitu jejich fungování, s čímž souvisí i kladné vnímání města ze strany občanů. (Slavík, 2017, s. 12)

Tento technologický pokrok poskytuje příležitost, aby se města vybavila přístroji, za pomoci kterých mohou lépe shromažďovat informace, to městům umožňuje měřit a ovlivňovat několik aspektů jejich fungování. Tím, že jsou města čím dál více propojená, je usnadněn volný tok informací, díky kterému se zvyšuje účinnost celkové infrastruktury. Aby města byla schopna čelit těmto výzvám a zajistila občanům a podnikům udržitelný hospodářský růst, musí využívat nové technologie k přeměně stávajících systémů tak, aby se optimalizovalo využívání omezených zdrojů. (Deakin, 2013, s. 2)

Ve Smart Cities se využívají tyto čtyři hlavní složky:

- Aplikace široké škály elektronických a digitálních technologií ve městě
- Využití informačních technologií k přeměně života a práce v regionu
- Začleňování informačních a komunikačních technologií
- Začleňovat postupy takovým způsobem, aby došlo ke spojení ICT a lidí, díky čemu může dojít ke zlepšení inovací, znalostí a řešení problémů, které s technologiemi vznikají. (Deakin, 2013, s. 3)

2.1.2 Dvě úrovně zavádění konceptu Smart City

Smart City je strategickým konceptem, který se realizuje na dvou úrovních:

- Strategický dokument, který konceptu Smart Cities udává směr, vymezuje cíl a jeho systém, je zpracován v návaznosti na stávající strategický plán a územní plán města.
- Konkrétní rozvojové projekty, kterými se koncept Smart Cities uskutečňuje, při využití moderních technologií mohou mít tyto projekty výzkumnou, vývojovou nebo investiční povahu. (MMR ČR, 2018, s. 4)

2.1.3 Oficiální metodika Smart City v ČR

V České republice vytváří koncept Smart Cities Ministerstvo pro místní rozvoj. Pro jeho praktické využití byl vypracován a zveřejněn dokument s názvem Metodika Konceptu inteligentních měst. Metodika se snaží o to, aby chytrá města, která vznikají za pomoci tohoto dokumentu, nebyla pouze digitálními městy určenými jen pro uživatele smartphonových aplikací, ale stále dbá o to, aby se kladl důraz na sociální aspekty, na zeleň, a především na již několikrát zmiňovanou kvalitu života. Při implementaci tohoto konceptu je potřeba si jej přizpůsobit nějakým způsobem pro velká města a jinak pro menší města a obce, kde se vedení a zaměstnanci nachází mnohem blíže realitě. Smart Cities má logický

základ a není ničí ochrannou známkou. To znamená, že dokumenty, které se drží základní myšlenky Smart Cities a popisují zavedení moderních technologií v České republice, mohou vznikat i bez návaznosti na oficiální metodiku. Na evropské úrovni mohou města využít k získání informací a k tomu, aby se inspirovali, dokument Evropské inovační partnerství o chytrých městech a obcích. (Slavík, 2017, s. 13)

2.2 Rozvoj ICT a digitalizace regionů

Hlavními informačními a komunikačními technologiemi jsou mobilní telefony, televize, počítačové sítě, online obchodování a internetové služby, tyto nástroje jsou hnací silou rozvoje chytrých měst, která jsou schopná udržet ekologický, sociální a kulturní rozvoj měst. (Deakin, 2013, s. 3)

Jedním z pilířů infrastruktury Smart Cities jsou právě ICT, které pronikají celou infrastrukturou. Každé technologické řešení ICT se skládá z identifikační, komunikační, informační a aplikační úrovně. Příklady ICT, o nichž se často hovoří v návaznosti na Smart Cities jsou:

- Open data a jejich využití
- Inspirativní příklady inteligentních dopravních systémů
- Zajímavá řešení komunikace vedení města s občany (Slavík, 2017, s. 118)

Nesmíme zapomínat, že v tomto procesu jsou právě lidé a jejich interakce velmi důležitou složkou a rozhodujícím faktorem, protože jen samotné IT nedokáže automaticky přetvořit a vylepšit město. Nejdůležitější na informačních technologiích není to, že přeměníme město na Smart Cities, ale to, že se díky této přeměně nabízejí další možnosti, které mohou přispět k širšímu sociálnímu, ekonomickému a kulturnímu rozvoji. (Deakin, 2013, s. 4)

2.2.1 Přínosy ICT pro Smart City

Hlavním přínosem informačních a komunikačních technologií je poskytování informací obyvatelům a návštěvníkům města. Zařazení ICT nástrojů také zvyšuje účelnost a hospodárnost dalších dvou pilířů, a těmi jsou inteligentní mobilita a energetika. Vede to totiž k úplnému využití individuální a hromadné dopravy a ke spolehlivému dodání elektřiny a dalších médií. Dále to vede k úsporám provozních nákladů u veřejných služeb a dochází k celkovému snížení emisí, hluku a energie. ICT jsou nástrojem, díky němuž Smart City může lépe dosáhnout svých ekonomických a sociálních cílů, to, jak budou tyto technologie

účinné a hospodárné, záleží pouze na obyvatelích, jak je budou využívat. (Slavík, 2017, s. 119)

2.3 Smart Governance

Pojem Smart Governance můžeme do češtiny přeložit jako chytrá správa nebo řízení. (MMR ČR, 2020)

Inteligentní správa věcí veřejných je typická účinnou veřejnou správou, kvalitou odvedených služeb pro veřejnost a tím, že se obyvatelé podílejí na rozhodování města. Elektronická správa využívá informační a komunikační technologie, díky tomu podporuje demokracii a rozhodování orgánů veřejné správy a zlepšuje poskytování služeb veřejnosti. (Kozłowski, Suwar, 2021)

Smart Governance znázorňuje institucionální funkci, která řídí několik subjektů tvořících Smart City. Tato struktura propojuje funkci veřejné správy s podnikáním. Každé Smart City by mělo vytvářet systém veřejné správy s ohledem na všechny již existující klíčové parametry a koncepty. Jedním z nejdůležitějších kroků při zavádění Smart Governance je analýza a posouzení aktuálního stavu, dalším krokem je příprava strategického plánu a realizace konkrétních aktivit. U Smart Governance je kladen důraz na znalostní společnost, proto je podstatné, aby správa spolupracovala a komunikovala s různými aktéry. (Prudil, 2024)

Podle Metodiky Smart Governance je podstatné si správně nastavit parametry v organizační struktuře, kde budou využívány inovace, kvalitně a strategicky je řídit a otevřeně komunikovat s dalšími aktéry a zapojovat je do dění. Při zavádění inovací v místních samosprávách nejsou nutné rozsáhlé investiční projekty, lepší je začít s jednoduššími kroky, které mohou být také velmi pokrokové a prospěšné, jak pro město jako instituci, tak i pro celou společnost. (MMR ČR, 2020)

2.3.1 Popis základních fází Smart Governance

Smart Governance lze charakterizovat na čtyřech hlavních oblastech, kde každá zahrnuje určité opatření:

- Vedení chytrého města – dochází k volbě vhodné politiky a následnému uplatnění, souvisí s managementem obce a schvaluje a určuje styl a prioritní oblasti konceptu Smart City.

- Chytrý rozhodovací proces – je procesem, při kterém se pomocí senzorů sbírají data managementu veřejných služeb a následně se využívají při rozhodovacích procesech veřejné správy.
- Chytrá administrativa – jedná se o restrukturalizaci subjektů veřejné správy, zároveň dochází ke sdílení znalostí mezi výzkumníky a veřejností s cílem zabezpečit kvalitní služby s využitím moderních technologií.
- Spolupráce v městském prostředí – obec je brána jako otevřená instituce, která má zájem zapojit do socioekonomického a enviromentálního činností města všechny zainteresované aktéry. (Prudil, 2024)

2.4 Open data

Otevřená data jsou taková data, které jsou úplná, snadno dostupná uživatelům na internetu, strojově čitelná, tato data by měla užívat standardy s volně dostupnou specifikací a jsou zpřístupněná za určitých podmínek užití s minimálním omezením. Uživatelé by data měli získat jednoduše a vynaložit tak u toho co nejméně možných nákladů, jen ve velmi ojedinělých případech bývají open data zpoplatněna. U otevřených dat musí být vždy zmíněn jejich autor, a to i v případě, že se tato data šíří dále. (Slavík, 2017, s. 120)

Instituce veřejné správy má za úkol zveřejňovat takové datové sady, které jsou užitečné a napomáhají dosáhnout většího hospodářského prospěchu, lepší kvalitu života nebo zefektivnit a zvýšit transparentnost veřejné správy. (Nečaský, 2021)

Příkladem otevřených dat mohou být účetní údaje, jízdní řády, měření ovzduší a jiné údaje ze životního prostředí nebo statistické údaje o obyvatelstvu a spousta dalšího. Problematiku otevřených dat má ve své kompetenci Ministerstvo vnitra. (Slavík, 2017, s. 120)

2.4.1 Zásady otevřených dat

Open data jsou pro uživatele přínosná pouze tehdy, pokud se dají snadno dohledat a jsou přístupná. Proto je důležité, aby splňovala tyto čtyři základní zásady:

- Technická otevřenost – dostupnost dat ve standartním strojově čitelné formátu
- Legislativní otevřenost – data s otevřenou licencí, která umožňují další šíření
- Dostupnost a původnost – data musí být zveřejněna jako celek, a to bez jakékoliv změny

- Přehlednost – pro lepší vyhledávání uspořádat informace do katalogu dat (Sdružení CZ.NIC, 2014)

2.4.2 Oblast využití otevřených dat

V praxi se otevřená data často využívají v rámci konceptu Smart City, tvoří tak datovou základnu, ze které mohou být vytvořeny různé aplikace, které zjednodušují život nejen obyvatelům města, ale i jeho návštěvníkům. Nejčastěji jsou tato data využívána v oblasti hromadné dopravy, životního prostředí, cestovním ruchem, energetice či ochraně zdraví.

Pro veřejnost jsou otevřená data významná z hlediska transparentnosti veřejné správy, obyvatelé tak mají větší přehled o fungování instituce, plánovaných změnách, akcích, dokážou kontrolovat hospodaření města s veřejnými financemi, díky čemuž roste jejich důvěra k orgánům veřejné správy.

Pro poskytovatele dat je také výhodné tato data zveřejňovat, protože to vede k menšímu počtu dotazů a k lepší reputaci veřejné správy u obyvatel, zároveň tato data slouží jako zdroj informací pro novináře a datové analytiky. (Slavík, 2017, s. 120)

2.4.3 Zavádění otevřených dat

Dle odborníků je při zavádění důležité se řídit dvěma pravidly, která říkají, že není nutné čekat, než získáme všechny datové sady, ale je dobré zveřejnit aspoň ty, které máme již připravené, dále je velmi důležité, abychom data zveřejňovali včas a pravidelně, čímž město zajistí poskytování aktuálních informací uživatelům. Ještě než data zveřejníme, je velmi důležité si uvědomit, jaké informace uživatelé, v našem případě obyvatelé města, potřebují vědět, jaká jsou data, která máme reálně k dispozici, zda je možné je vůbec zveřejnit a jaký užitek nám to přinese. Zveřejnění otevřených dat by mělo vést ke snížení míry nejistoty obyvatel a k jejich snadnějšímu rozhodování. (Slavík, 2017, s. 121)

3 PARTICIPACE NA OTÁZKÁCH ROZVOJE ÚZEMÍ

3.1 Quadruple Helix model a jeho účastníci

V době, kdy se neustále rozvíjí společnost a nové technologie, je kladen větší důraz na kolektivní inteligenci při rozvoji a prosperitě ekonomiky. (Krbová, 2017, s. 23)

Proto přidává model Quadruple Helix k původnímu Triple Helix modelu, kde působí vláda, univerzity a podniky čtvrtou šroubovicí, kterou tvoří veřejnost. (Carayannis & Cambell, 2012, s. 51)

Posílena je tak úloha občanů při tvorbě a transferu znalostí a nutná změna od znalostní ekonomiky ke znalostní společnosti. V návaznosti na globálním oteplování a důležitost role znalostí a inovací byl model později rozšířen o pátou šroubovicí a tou je životní prostředí. (Tetřevová, 2017, s. 28)

Přesvědčivost vysvětlujícího modelu čtvrté šroubovice se opírá o to, že na straně jedné je kultura a hodnoty, jakými je veřejná realita koncipována a komunikována s medií, zatímco na straně druhé ovlivňují veškeré národní inovační systémy. V Quadruple Helix modelu můžeme tedy čtvrtou šroubovicí definovat jako veřejnost, jež je založena na médiích, hodnotách a kultuře. (Carayannis & Cambell, 2012, s. 51)

Účastníci modelu partnerství jsou následující:

- Podniky – jsou klíčovým prvkem modelů partnerství, jsou to subjekty, které na trhu poptávají výrobní faktory a zároveň nabízejí výrobky a služby. Účelem těchto podniků je dosažení zisku, partnerství mohou prohlubovat podniky, které vykonávají svou činnost v různých odvětvích, podniky jakékoliv právní formy nebo velikosti.
- Univerzity – tvoří další důležitý prvek partnerství, ve znalostní společnosti se univerzity stávají čím dál víc významnějšími. Univerzita je typ vysoké školy, která je rozdělena na fakulty, tento subjekt může provádět různé typy studijních programů spojeny s vědeckou výzkumnou, uměleckou nebo jinou kreativní činností. (Tetřevová, 2017, s. 29.31)
- Vlady – jde o veřejnou správu, která je brána jako nástroj řídicí a spravující veřejný sektor. Vláda je chápána jako správa veřejných záležitostí vykonávaná správními orgány, snažící se uspokojit veřejný zájem. (Průcha, 2014, s. 10)

- Neziskové organizace – posledním prvkem Quadruple Helix modelu v podobě institucionální úpravy jsou neziskové organizace. Tyto organizace tvoří neziskový soukromý sektor, současně jsou veřejně prospěšné a usilují o dobro jednotlivců, skupin i široké veřejnosti. (Tetřevová, 2017, s. 33)

3.2 Aktuální trendy spolupráce

E-Participace

V současné době se čím dál více používají digitální nástroje, formou aplikací nebo různých softwarů ji využíváme při každodenních činnostech. Tento trend již využívá několik obcí i při participativním plánování a rozpočtování, tyto digitální nástroje obci slouží pro lepší komunikaci s veřejností a také ke sběru dat od občanů či důležitých aktérů. (Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2024)

Elektronická participace se v posledních letech kvůli neustálému pokroku technologií označuje za nejrychleji rostoucí složku participace obyvatel. (Klímovský, 2022, s. 27)

Tento trend pomáhá obcím při řešení záležitostí ve veřejném zájmu, a to při postupech řízení, rozhodování a kontrole, dále přispívá ke kvalitnějším vztahům mezi obyvateli a městem prostřednictvím virtuální komunikace. (Vltálišová, 2017, s. 75)

V zahraničí se e-participace označuje jako Civil Tech, příkladem těchto nástrojů může být například Mobilní rozhlas, Pocitové mapy, stránky D21 nebo Hithit. Tyto technologie dokáží propojit veřejnost a vládní instituce, dávají jim možnost komunikovat, informovat, zapojit se do rozhodovacích procesů a oboustranně přenášet sdělení mezi institucí a občany. (Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2024)

U e-participace nestačí pouze zájem ze strany veřejnosti, ale také snaha a zručnost politicko-administrativních institucí při užívání elektronických participačních nástrojů. Důležité je zvolení správné platformy pro e-participaci, kde bude docházet ke sdílení srozumitelných a aktuálních sdělení a reagování na dotazy a podněty ze strany obyvatel. (Klímovský, 2022, s. 27)

Pocitové mapy

Pokud chceme znát místa v obci, která obyvatelé vnímají jako dopravně nebezpečná, nebo to mohou být naopak místa, kde obyvatelé rádi tráví čas, nebo podniky, které často navštěvují, je vhodné využít pocitové mapy. Ta znázorňuje vizualizaci prostorových dat. Data občanů do systému zakóduje pomocí souřadnic. Pocitovou mapu nemůžeme hodnotit

z hlediska správnosti, protože se jedná o subjektivní vnímání míst tvůrcem, každý člověk může dané oblasti vnímat rozdílně. Výhodou pocitových map je především to, že vedení obce může krásně vidět, jaká místa jsou mezi obyvateli oblíbená a mohou k nim například posílit dopravní spoj nebo do nich dále investovat. Na druhou stranu mohou na mapě vidět i místa, která je nutné opravit nebo kde je potřeba vyřešit konkrétní problém. (IPR Praha, 2021)

Mobilní aplikace

Aplikaci mobilní rozhlas v současné době využívá přes 1 900 samospráv v České republice. Je to velmi efektivní způsob, jak informovat obyvatele o aktuálním dění, zároveň aplikace poskytuje možnost občanům přidávat různé podněty nebo závady, které by se měly vyřešit. Dalším trendem se stávají geoportály, kde občan může přímo na mapě označit například poruchu veřejného osvětlení, černou skládku, přeplněné popelnice, rozbité lavičky nebo nefunkční parkovací automaty. Občan takovou závadu vyfotí, popíše a umístí na mapu, později v aplikaci může vidět, zda byl jeho požadavek zaznamenán a jakým způsobem byl vyřešen. Tyto aplikace přispívají k rychlejší komunikaci při řešení různých záležitostí a zlepšují efektivitu práce úředníků, protože odpadá zdlouhavá komunikace a mohou pracovat na jiných věcech. (Bořil, 2021)

Mapování veřejného prostranství

Mapování veřejného prostranství si klade za cíl získat fotografické znázornění všech objektů nacházejících se ve veřejném prostoru. Mohou to být objekty jako jsou dopravní značky, reklamní billboardy nebo kiosky. Tento digitální obraz kvůli ochraně dat může sloužit pouze městskému úřadu a jednotlivým městským odborům, které je mohou využít při řešení přestupků a dalších problémů. Tato aktivita sběru dat může pomoci při plánování veřejného prostoru tak, aby vyhovoval především obyvatelům, také může dojít ke zvýšení bezpečnosti či ušetření financí města. (Chytrá řešení, 2024)

3.3 Formy zapojení veřejnosti

3.3.1 Osobní účast

Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření se využívá, pokud chce obec, město či místní akční skupina zjistit, jaký názor na určité téma mají obyvatelé. (Šilhan, Binek, 2018, s. 32)

Dotazníkové šetření se může konat i v několika kolech, obec se tak snaží získat co nejvíce názorů od obyvatel, podnikatelů nebo neziskových organizací a dalších aktérů. (MAS Telčsko, 2024)

V případě, že chceme informace z dotazníků použít při plánování rozvoje obce, používají se tyto tři sady otázek:

- Otázky zahrnující hodnocení situace v obci
- Otázky, kam by měla obec směřovat do budoucna (vize, cíle)
- Otázky na konkrétní plány obce

Dotazování může proběhnout formou papírovou nebo elektronickou. Je dobré využít obě tyto formy zároveň, abychom získali názor od všech cílových skupin. Papírové zpracování dotazníku je lepší pro starší obyvatele, kteří neumí pracovat s počítačem. V tomto případě se dotazník rozdává do domácností, dotazovaný jej ručně vyplní a vrátí do poštovní schránky úřadu obce. Online verze je snadnější a také rychlejší, vyplňuje ji většinou mladší a střední generace prostřednictvím internetových aplikací, které si obec zvolí, může to být například Google forms nebo Survio. (Šilhan, Binek, 2018, s. 34)

Osobní rozhovory

Pokud chceme zjistit detailnější názor od určitých typů obyvatel, je lepší použít rozhovor než dotazníkové šetření. (Šilhan, Binek, 2018, s. 45)

Je to metoda kvalitativního výzkumu, kdy se s občanem bavíme o daném tématu či problematice daleko více do hloubky, zjišťujeme jeho zkušenosti a výhrady. Rozhovor je vhodný použít až v okamžiku, kdy máme o určité problematice již přehled a chceme získat více detailů. (IPR Praha, 2024)

Před rozhovorem je vhodné si připravit konkrétní otázky a ty potom s druhou stranou dále rozvíjet. Při rozhovoru na všeobecné téma je vhodné zjistit názor od skupin obyvatel, například od seniora, matky s dětmi, podnikatele, teenagera atd. (Šilhan, Binek, 2018, s. 45)

Kulaté stoly

Je to forma řízené diskuze, kdy účastníci sedí u kulatých stolů a projednávají dané téma, tato metoda je vhodná k získání námětů k určité problematice od odborníků. (IPR Praha, 2024)

Dva nebo více jedinců diskutuje o problému a moderátor je vede určitými tématy stanovenými v rámci programu. Řečníci předkládají různé pohledy na problematiku a poté zapojí do diskuze i publikum, které jim může klást otázky. (The Money Co, 2023)

Veřejná projednání

Na panelu se nacházejí úředníci, politici či investoři vysvětlující veřejnosti problém, také je zde moderátor, který má roli facilitátora. Veřejnost má možnost aktivně klást otázky a vstupovat do projevu. (Diváková, 2007, s. 20)

Veřejné projednání je vhodné použít, pokud je potřeba seznámit veřejnost s informacemi – s výsledky analýz nebo návrhy plánů obce, po tomto představení následuje diskuze. Výhodou této metody je jednoduchost na přípravu, protože se pouze sejdou účastníci, moderátor na určitém místě a proběhne jednání, naopak nevýhoda může spočívat v tom, že pokud se sejde více lidí, nemusí každý dostat prostor k tomu, aby vyjádřil svůj názor. (Šilhan, Binek, 2018, s. 17)

Pracovní skupiny

Tematické pracovní skupiny probíhají tak, že u každého stanoviště bude probíhat diskuze na jiné téma, účastníci si vyberou, na jaké téma chtějí vést diskusi, avšak později již nemají možnost přesunout se k jinému stanovišti. Pokud jsou pozváni i odborníci, tak jsou na stanoviště přiřazeni již dopředu podle toho, jakým tématem se zabývají. (Šilhan, Binek, 2018, s. 22)

Pracovní skupiny jsou tvořeny kvůli různým námětům, mohou být například zaměřeny na seniory, osoby bez domova či osoby se zdravotním postižením. Členy pracovních skupin mohou být zaměstnanci Městského úřadu, podle zvoleného tématu například zástupci poskytovatelů sociálních služeb a občané, kteří tyto sociální služby využívají, přítomnost na pracovních skupinách je dobrovolná. (Město Uherské Hradiště, 2024)

Workshopy

Workshop vede zkušený lektor, jedná se o metodu interaktivní výuky, kdy si účastníci prohloubí nebo osvojí nové praktické zkušenosti v konkrétním odvětví, protože každý workshop má dopředu stanový cíl, co by se na něm měli účastníci naučit. Na workshopu se občané aktivně zapojují do řešení různých praktických úkolů, aby si osvojili aplikaci nových zkušeností, často může jít o práci ve skupinách, kdy navzájem sdílejí různé nápady a řešení. Jejich práci v průběhu hodnotí odborník a dává jim rady či zpětnou vazbu. (Visibility, 2024)

Při workshopu probíhají i jiné metody jako je brainstorming nebo brainwosching. Workshop může být velmi účinný, avšak je časově i organizačně náročný. (Diváková, 2007, s. 22)

3.3.2 Online

Online platformy pro participaci

Platforma pro participaci obyvatel může městu usnadnit skupinové rozhodování, prostřednictvím těchto platform může obec zavést různorodé participativní projekty a vybrat z několika způsobů hlasování. Obyvatelé zde mohou posílat návrhy projektů i o nich následně hlasovat, tento způsob zapojení obyvatel se často využívá například u participativních rozpočtů. Všechny tyto aktivity probíhají na doméně obce, která je přizpůsobena jak vizuálně, tak i funkčně, prostřednictvím této platformy může probíhat komunikace i sdílení informací s občany. Obec jako správce webových stránek může obsah aktualizovat, měnit či upravovat. (Decision 21, 2024)

Průzkumy a ankety

Obec může zapojit své občany do rozhodování prostřednictvím průzkumů a anket, je to velmi efektivní způsob, protože snadno získá zpětnou vazbu a zároveň nechá obyvatele si zvolit variantu, která jim nejvíce vyhovuje. Prostřednictvím průzkumů a anket mohou obyvatele rozhodovat například o vylepšení veřejného prostranství, jaké kapely by si přáli na místních slavnostech nebo mohou rozhodnout, jaký podnik v obci je jejich nejoblíbenější. Tato metoda má mnoho výhod, občané pomohou vedoucím orgánům zvolit užitečné proměny veřejného prostoru a zároveň se zapojí do rozhodování a trochu více porozumí, jak obec funguje. Obec si díky zpětné vazbě alespoň potvrdí, které projekty budou mít u obyvatel úspěch a zlepší se tak vztahy s občany. Může to také zvýšit zájem o dění ve městě či celkově o mezilidské vztahy. (Decision 21, 2024)

Online diskuzní platformy a sociální sítě

Zatímco některé obce volí jednostranný tradiční způsob komunikace prostřednictvím webu, jenž byl zmíněn výše, modernější obce uskutečňují komunikaci s občany za pomoci sociálních sítí, diskuzních platform nebo přes mobilní aplikace. Některé obce zavádějí diskuzní fóra, kde probíhá oboustranná komunikace, ale ne vždy to naplní účel, za kterým byla tato platforma vytvořena. Občané zde rádi řeší spíše kontroverzní témata rozdělující společnost, takže za nějakou dobu se tyto platformy ruší. Obdobně je to i u sociálních sítí jako je Facebook, Youtube atd., ne vždy obec získá relevantní zpětnou vazbu, protože

občané spíše reagují na příspěvky, které v nich vzbuzují nějaké emoce, většinou negativní. Pokud je příspěvek na sociálních sítích příliš dlouhý, většinou se hlavní myšlenka k lidem ani nedostane, protože si ho nepřečtou. Proto jsou sociální sítě vhodné spíše jako doplňkový nástroj pro obce, k informování obyvatel, než aby zde probíhala oboustranná komunikace. (Bořil, 2021)

4 PARTICIPATIVNÍ ROZPOČTOVÁNÍ OBYVATEL

4.1 Participativní rozpočtování

Mnoho autorů se zabývalo problematikou participativního rozpočtování skrze různé případové studie. Z těch podle výzkumů vyplývá, že v České republice a na Slovensku v porovnání s mezinárodním výzkumem participativní rozpočtování v současné době zaostává. Odborníci, kteří prováděli analýzu občanské participace zjistili, že se jedná o zvláštní nástroj zapojení občanů a zároveň jde o demokratickou inovaci použitelnou v českých podmínkách. (Klímovský, 2022, s. 52)

Participativní rozpočtování je speciální postup, díky kterému se mohou občané zapojit do rozhodování o určitém balíčku vyčleněných financí z rozpočtu města. Občané tak mohou ovlivnit, na co budou tyto finanční prostředky vynaloženy. (Černý, 2016, s. 6)

Dle autorské dvojice Baiocchi a Ganuza (2015) je participativní rozpočtování nástroj, při němž je kladena větší zodpovědnost na politiky, ale zároveň se daleko snadněji zjistí požadavky jednotlivých občanů nebo určitých skupin při schvalování veřejných rozhodnutí. Takový pohled na nástroj participativního rozpočtování je v souladu s principem dobrého chování. Pozitivum participativního rozpočtování spočívá ve snadné implementaci, nestrannosti ve vztahu k hodnotám, schopnosti oslovit a začlenit různé zainteresované aktéry do podstatných rozhodovacích procesů. (Klímovský, 2022, s. 56)

4.2 Porto Alegre

Participativní rozpočet se poprvé aplikoval v brazilském městě Porto Alegre, které je zároveň hlavním městem státu Rio Grande do Sul. Celkově se země po letech diktátorství začala vracet nazpět k demokracii. V roce 1988 ve městě Porto Alegre vyhrála volby politická dělnická strana. Měla za cíl začlenit participaci obyvatel. Co se týče participativního rozpočtování, tak se jednalo o demokratickou novinku, která vznikla ve spolupráci se stranou pracujících a nezávislémi aktéry působícími v tomto městě. (Sintomer, 2013, s. 25)

V Brazílii se o participativní vládnutí zajímala především strana levicově orientovaná, tedy strana pracujících, a proto jej prostřednictvím nástroje participativního rozpočtování zavedli v roce 1989 pro celé město Porto Alegre. Tato inovace se šířila velmi rychle po celém latinskoamerickém kontinentu. (Klímovský, 2022, s. 104)

Strana Pracujících přišla s touto propagací založenou na demokratické participaci a změně výdajových důležitostí, protože předešlé vlády investovaly finance především do střední a vyšší třídy. Proto bylo cílem participativního rozpočtování pomáhat chudším občanům, kteří byli opomíjeni. V začátcích zavedení participativního rozpočtu byla účast slabší a začlenilo se méně než 1000 obyvatel. Avšak v roce 1992 se rozpočet navýšil a tím se i účast obyvatel zvýšila na 8 000. (Wampler, 2007, s. 23-24)

I když byla zezáátku účast malá, měla velký vliv na oblasti zdravotnictví, vzdělání a kanalizace. (Goldsmith, 1999, s. 3)

Participativní rozpočet začaly místní vlády využívat daleko častěji po roce 1996, kdy United Nations Habitat II Conference vyhlásila participativní rozpočtování ve městě Porto Alegre jako jednu z 42 nejlepších praxí pro správu měst. (Shah, 2007, s. 93)

4.3 Participativní rozpočet

V České republice první pokusy zapojení obyvatel do rozhodování o vyčleněné části financí z rozpočtu samosprávy proběhly v obcích – Nelahozeves, Pržno, Třanovice a Příbor mezi lety 2012 až 2014. Občané se mohli zapojit do rozhodování o přerozdělení financí podle různých oblastí. V současnosti v České republice můžeme nalézt zhruba 100 místních samospráv využívajících participativní rozpočtování, celkově můžeme říci, že objem těchto vymezených peněžních prostředků se ve městech neustále navyšuje. (Klímovský, 2022, s. 146-147)

4.3.1 Charakteristika participativního rozpočtu

Participativní rozpočet je výsledkem zapojení veřejnosti do rozhodování o určitém balíčku financí, který je vyčleněn z rozpočtu města. Občané mohou navrhnout projekty a ovlivnit, na co tyto finanční prostředky budou vynaloženy. Abychom k tomuto výsledku dospěli, je zapotřebí veřejnost o této možnosti informovat, motivovat a zapojit je do tvorby sestavování participativního rozpočtu. Úředníci vytvoří pro veřejnost vhodné podmínky a postup zapojení tak, aby bylo vše transparentní. Míra zapojení občanů se v každém městě liší. (Černý, 2016, str. 6)

Zjednodušeně řečeno, participativní rozpočet je dokument, jenž je sestaven kvůli některým procesům participativního rozpočtování a zároveň stanovuje podobu dalším procesům souvisejícím s participativním rozpočtováním. Participativní rozpočet má charakter založený na datech, protože je:

- výsledkem zahajovacích fází participativního rozpočtování,
- programem realizační fáze participativního rozpočtu,
- souhrnem kvantitativních ukazatelů, ve většině případů finančních prostředků, které jsou použity při monitoringu a následném vyhodnocení. (Klímovský, 2022, s. 57)

Participativním rozpočtováním, musí splňovat několik následujících podmínek:

- rozhoduje se o určitém balíčku financí
- probíhá v obci s rozhodovací pravomocí
- pravidelně se opakuje
- probíhá formou veřejných setkání, kde se vede diskuse o PaR
- zapojení účastníci nesou určitou míru zodpovědnosti za výstupy procesu. (Černý, 2016, str. 6)

4.3.2 Proces participativního rozpočtu

Participativní rozpočtování je několika úroňový proces, kde se jednotlivé fáze překrývají a formulují docela komplikovanou a měnící se strukturu. Dle UN-Habitat, 2008, rozeznáváme čtyři charakteristické fáze participativního procesu – jedná se o fázi přípravnou, formulační, implementační, evaluační a monitoring. Tyto fáze byly později rozšířeny odborníky z praxe, podle různých modelů participativního rozpočtování. (Klímovský, 2022, s. 71)

Participativní rozpočet se každý rok opakuje a každé město si již vzpomínané fáze a délku těchto fází upraví dle svých potřeb. Dobrým příkladem z praxe v České republice je město Brno, které v roce 2017 zavedlo participativní rozpočet s názvem Dáme na vás. Na začátku roku 2024 se město pyšní se 128 realizovanými projekty, kde zainvestovali okolo 434 milionů Kč. Město má proces participativního rozpočtu rozdělen do následujících fází:

- Rada města zahájí ročník participativního rozpočtování
- Podání návrhů projektů občany
- Posouzení proveditelnosti projektů městem
- Hlasování
- Následná realizace výherních projektů (Dáme na vás, 2024)

Obecně, aby došlo k realizaci participativního rozpočtování, je potřeba splnit několik základních podmínek. Nejprve je zapotřebí získat politickou podporu celého procesu participativního rozpočtování, poté je důležité stanovit si jasně pravidla a postup. Důležité je připravit důkladně informační kampaň, aby se o této možnosti dozvědělo co nejvíce občanů, zaujalo je to a chtěli se do procesu zapojit. Také je důležité zajistit na úřadě referenta projektu a další posily, které budou komunikovat s veřejností v případě různých dotazů a nejasností. Aby bylo participativní rozpočtování co nejefektivnější, je dobré jej propojit a přizpůsobit strategickému a finančnímu plánování. (Černý, 2016, str. 8)

Při fázi sběru návrhů se začíná zapojovat široká veřejnost, město informuje a seznámí občany s postupem participativního rozpočtování, dochází tak k posilování spolupráce mezi obyvateli například v pracovních skupinách nebo na veřejných setkáních. Po tom, co občané předloží návrhy, musí město tyto návrhy odborně posoudit, zda jsou realizovatelné a splňují všechny požadavky či nikoliv. Návrhy, které jsou způsobilé po ověření městského úřadu, jsou prezentovány veřejnosti, při tomto setkání se rozebírá, jak je projekt přínosný v dané části města. Tím podstatným krokem je potom samotný výběr z představených návrhů. Občané mohou hlasovat buď na místě nebo elektronicky, podle toho, jakou formu si zvolí město. Po skončení hlasování dochází k vyhodnocení výsledku, kdy poté město zveřejní či veřejně vyhlásí vítězné projekty, které budou v následujícím roce realizovány z prostředků participativního rozpočtu. (Černý, 2016, s. 21-30)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

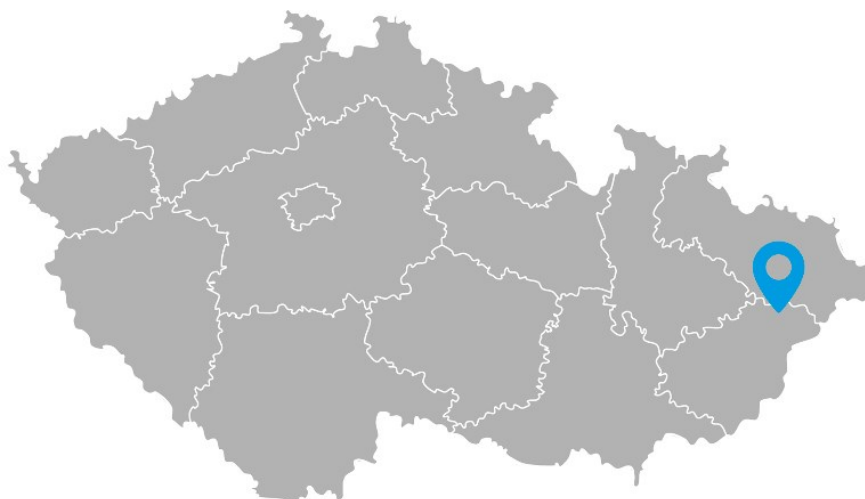
5 PŘEDSTAVENÍ MĚSTA ROŽNOV POD RADHOŠTĚM

5.1 Základní charakteristika

Rožnov pod Radhoštěm se nachází ve východní části České republiky, leží ve Zlínském kraji, přesněji v okrese Vsetín. Město leží v nadmořské výšce 378 m.n.m. a rozléhá se na obou březích řeky Rožnovské Bečvy, která protéká centrem města, rozloha Rožnova pod Radhoštěm je 40 km². (Strategický plán rozvoje města Rožnov pod Radhoštěm na roky 2021–2030)

Povrch je zde hornatý, město je ohraničeno Moravskoslezskými Beskydy a Vsetínskou Hornatinou, v okolí města se nachází například hora Velký Javorník, Černá hora nebo velmi známý a často navštěvovaný Radhošť. (Město Rožnov pod Radhoštěm)

V Rožnově pod Radhoštěm k datu 31.12.2022 žije okolo 16 200 obyvatel. (ČSÚ, 2024)

Obrázek 1 Mapa (Zdroj: Vlastní zpracování)

První zmínky o Rožnově pod Radhoštěm pochází z 13. století, město bylo někdy mezi lety 1246–1267 založeno olomouckým biskupem Brunem ze Schaumburku. V minulosti se v části Hradisko těžilo stříbro. Kolem 17. století se v Rožnově postavily papírny, pivovar a město se začalo měnit z dřevěného na kamenné městečko.

Město bylo také vyhlášeno jako klimatické lázně, k ozdravování lázeňských hostů sloužil v Rožnovském parku Společenský dům, hudební altánek a jezírko. Dále se ve městě rozvíjela textilní, sklářská výroba a také výroba malovaného porcelánu. (Strategický plán rozvoje města Rožnov pod Radhoštěm na roky 2021–2030)

Během této doby se Rožnov proměnil v město bohaté na turistiku, kulturu, obchod a průmysl. Svým umístěním je vhodný pro rekreaci a sport, proto je Rožnov pod Radhoštěm vybaven několika sportovišti, jak na zimní, tak i na letní sporty. Nalezneme zde také spoustu turistických i cyklistických tras, které se nachází v nadmořské výšce od 350 až do 1 150 m. n. m.

Rožnov pod Radhoštěm je známý především Valašským muzeem v přírodě, které vzniklo v roce 1925, jedná se o několik dřevěných lidových staveb, které byly přeneseny z valašského regionu do oblasti městského parku. Ve Valašském muzeu se každý rok pořádají vystoupení folklorních skupin, prohlídky a další tradiční akce. Muzeum je velmi známé, protože se jedná o největší a nejstarší svého druhu ve střední Evropě, proto jej navštíví více než půl milionů turistů za rok.

Dále lze v Rožnově pod Radhoštěm navštívit Jurkovičovu rozhlednu s originální architekturou od Dušana Jurkoviče, sochy Igora Kitzbergera a Maria Kotrby a také Rožnovské pivní lázně. (Město Rožnov pod Radhoštěm)

Průmysl v Rožnově nyní reprezentuje více než stovka firem, které se nacházejí v bývalém průmyslovém areálu Tesla, najdeme zde firmy zaměřené na elektrotechnický průmysl, vzduchotechniku, konvektomaty, stavebnictví nebo výrobu křemíkových desek a polovodičový průmysl navazující na auto výrobu. Zachovalo se zde také tkalcovství a papírenství. (Skácel, 2019)

Podle analýzy dojížděky do zaměstnaní a škol náleží Rožnov spíše do meziregionálního centra Ostravy, (moravskoslezské metropole), i přes to, že město spadá do Zlínského kraje. (Strategický plán rozvoje města Rožnov pod Radhoštěm na roky 2021–2030)

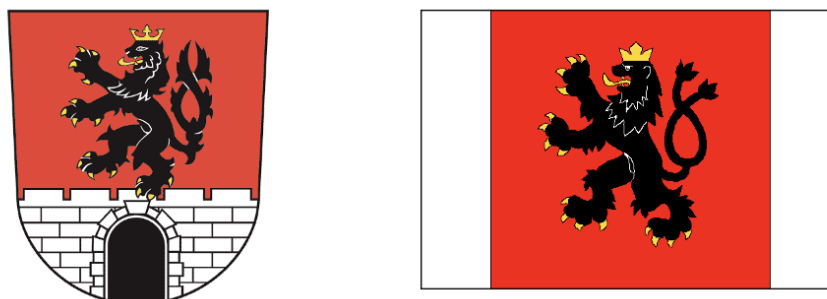
5.1.1 Správa města

Obec Rožnov pod Radhoštěm má přenesenou působnost, městský úřad vykonává záležitosti pro dalších 8 obcí, které spadají do správního obvodu obcí s rozšířenou působností, jedná se o obce Zubří, Vidče, Valašská Bystřice, Vigantice, Hutisko-Solanec, Horní Bečva, Prostřední Bečva a Dolní Bečva. (Strategický plán rozvoje města Rožnov pod Radhoštěm na roky 2021–2030)

Zastupitelstvo je nejvyšší orgán města, v Rožnově pod Radhoštěm má zastupitelstvo aktuálně 21 členů, zřízeny jsou 3 výbory (strategický, kontrolní a finanční) a scházejí se podle potřeby, ale i přes to mají schůzi alespoň jednou za tři měsíce. Zastupitelstvo města je

rozděleno do 6 stran – Nezávislí Rožnováci, ANO 2011, KDU-ČSL, ODS, SPD a Zdravý Rožnov. Rada města se skládá ze 7 členů, ti se schází zhruba jednou za 14 dní, celkově má Rada zřízených 10 komisí, které projednávají jednotlivá témata. Funkci rady obce obstarává starosta, 1. místostarosta, 2. místostarosta a ostatní členové Rady. Nyní funkci starosty v Rožnově pod Radhoštěm zastává Ing. Jan Kučera, Msc., ten zastupuje město navenek a stojí v čele městského úřadu. Vykonává úkoly, které jsou stanoveny zákonem a také zvláštní předpisy. Starosta má v Rožnově pod Radhoštěm odpovědnost za finanční odbor, dále odbor strategického plánování projektů a školství, také má na starost Městskou policii a Hasičský sbor města. 1. místostarosta města, aktuálně Mgr. Tomáš Gross zabezpečuje odbor správy majetku, agendu kultury a cestovního ruchu, městskou knihovnu, příspěvkovou organizaci Těčko a další. V současné době je 2. místostarostka Bc. Markéta Blinková, ta má na starost oddělení územního plánování, odbor investic, sociální odbor a také útvar tajemníka. Městský úřad v Rožnově pod Radhoštěm sídlí ve čtyřech budovách – Hlavní budova, Stefanium, Městská policie a budova u polikliniky. (Město Rožnov pod Radhoštěm)

Na obrázku níže se nachází znak, který byl městu přidělen 17.5.1994, hned vedle je zobrazena vlajka města Rožnov pod Radhoštěm, prapor byl městu přidělen dne 16.zář 1994.

Obrázek 2 Znak a vlajka města (Zdroj: Město Rožnov pod Radhoštěm, 2024)

5.1.2 Rozpočet

Tabulka č. 1 zobrazuje, jaký rozpočet město Rožnov pod Radhoštěm mělo v období let 2019 až 2023. V roce 2019 mělo město schodkový rozpočet –37 294 tis. Kč. V následujícím roce 2020 mělo město více příjmů a méně výdajů než v roce předešlém, proto byl na konci roku rozpočet přebytkový, a to ve výši 68 333 tis. Kč. V roce 2021 se městu opět podařilo hospodařit s přebytkovým rozpočtem 30 082 tis. Kč. Přestože v roce 2022 mělo město o něco větší příjmy, tak i na straně druhé byly velké výdaje, proto na konci roku skončilo město opět se schodkovým rozpočtem ve výši 23 777 tis. Kč. K roku 2023 chybí na webových stránkách Monitor data k poslednímu měsíci prosinci, proto jsou k porovnání

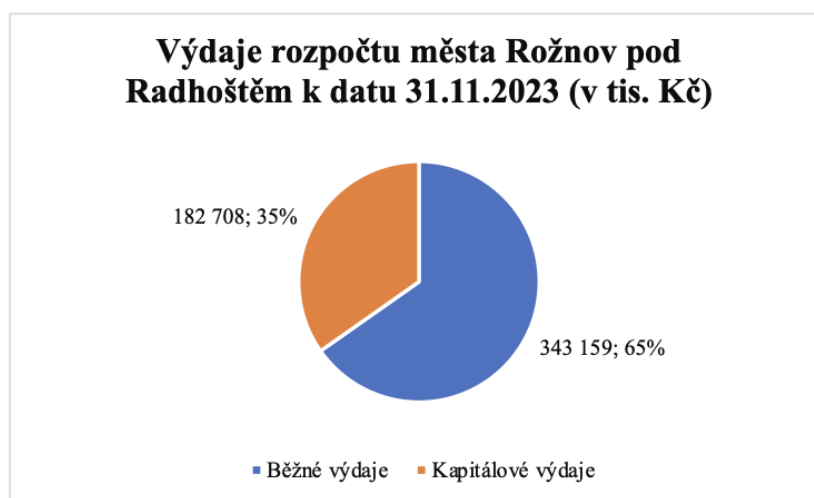
zobrazeny údaje alespoň z 31.11.2023, kdy je rozpočtové saldo ve výši –7 594 tis. Kč, takže nejspíše i tento rok bude rozpočet města schodkový. (Monitor, 2024)

Tabulka 1 Rozpočty Rožnova pod Radhoštěm (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)

Rozpočet města Rožnov pod Radhoštěm	Rok				
	2019	2020	2021	2022	(do 31.11) 2023
Příjmy (v tis. Kč)	363 779	411 428	401 846	458 891	518 272
Výdaje (v tis. Kč)	401 073	343 091	371 764	482 668	525 866
Rozpočtové saldo (v tis. Kč)	-37 294	68 337	30 082	-23 777	-7 594

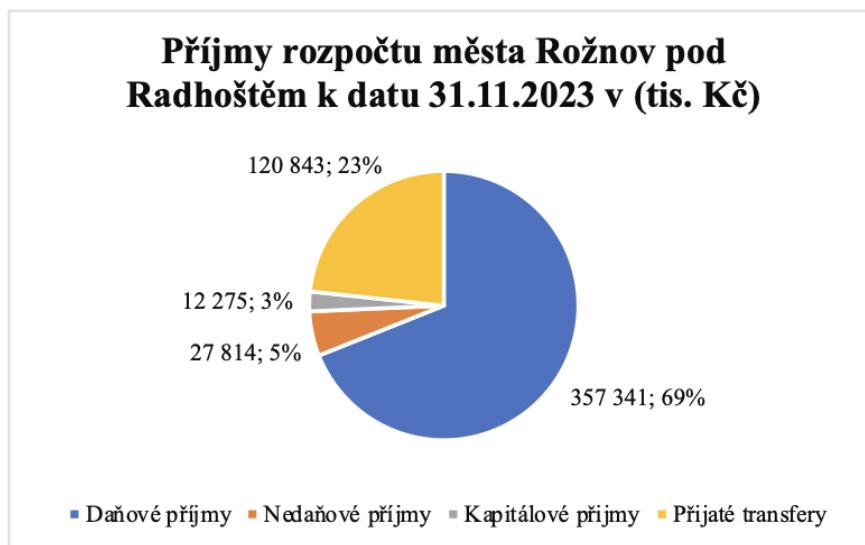
Rožnov pod Radhoštěm měl na rok 2023 schválený schodkový rozpočet, kdy mělo mít město schodek –266 956 tis. Kč, celkově schválené konsolidované příjmy měly být ve výši 603 294 tis. Kč a výdaje 870 250 tis. Kč. Ve skutečnosti město snížilo tento schodek k 31.11.2023 na –7 594 tis. Kč, přestože skutečné příjmy byly menší, než město očekávalo, a to ve výši 518 272 tis. Kč. Na druhou stranu skutečné výdaje nebyly tak velké, jak bylo naplánované a byly v hodnotě 525 866 tis. Kč.

V roce 2023 mělo město největší výdaje za platy a související povinné a zákonné pojistné placené za zaměstnance ve výši 132 799 tis. Kč, dále vydalo město větší výdaje za neinvestiční nákupy, které zahrnují nákup vody, paliva, energie, také nákup služeb a materiálu v hodnotě 101 237 tis. Kč. Mezi větší výdaje města také patří neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám a převody mezi peněžními fondy a platby daní ve výši 84 519 tis. Kč. Výdaje byly ve skutečnosti menší, protože město neprovedlo například u kapitálových výdajů tak velké investiční nákupy na pořízení dlouhodobého majetku, jak bylo na začátku rozpočtu schváleno, ani běžné výdaje a investiční nákupy nebyly tak rozsáhlé, jako se plánovalo.

Graf 1 Výdaje města Rožnov pod Radhoštěm k 31.11.2023 (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)

Na straně příjmů byl rozdíl například u kapitálových příjmů, protože město Rožnov pod Radhoštěm obdrželo peněžní prostředky z prodeje dlouhodobého majetku, dále byly příjmy větší také v kategorii příjmů z vlastní činnosti nebo u odvodů přebytků organizací s přímým vztahem. (Monitor, 2024)

Graf 2 Příjmy města Rožnov pod Radhoštěm k datu 31.11.2023 (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor 2024)

Pro rok 2024 zastupitelé města Rožnov pod Radhoštěm schválili rekordní rozpočet, ten je ve výši 944 000 tis. Kč na straně příjmů i na straně výdajů. Z tohoto rozpočtu se město chystá 134 000 tis. Kč vyčlenit na investiční akce, jako je doplacení Společenského domu, nákup sportovní haly a vybudování vodovodu v části Horní Paseky. Dále má v plánu investovat 41 000 tis. Kč na opravy chodníků, komunikací a škol, město má potvrzenou částku 164 000 tis. Kč, kterou získá z dotačních programů, zároveň se snaží ještě získat částku 142 000 tis. Kč z dalších dotačních programů. (Graclíková, 2023)

5.2 Sociálně-ekonomická analýza města Rožnov pod Radhoštěm

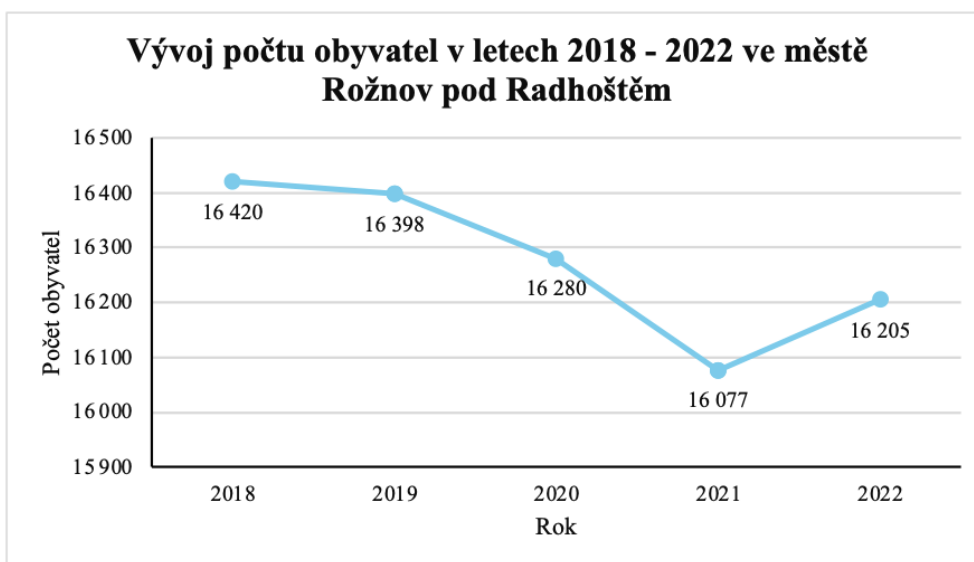
5.2.1 Obyvatelstvo

Vývoj obyvatel za období 2018 až 2022

K 31.12.2022 mělo město Rožnov pod Radhoštěm celkově 16 205 obyvatel. V tomto roce město podle ČSÚ eviduje 151 narozených osob a 198 zemřelých, to znamená, že v roce 2022 má město Rožnov pod Radhoštěm přirozený úbytek -47 osob. V roce 2022 se do města přistěhovalo 541 občanů a naopak obyvatel, kteří se z města vystěhovali, je 366, z toho

vyplývá, že migrační přírůstek je 175 osob. Celkově tedy může říci, že celkový přírůstek za rok 2022 byl ve městě 128 osob.

Když se podíváme na graf č. 3, od roku 2018 do roku 2021, je zde zaznamenán trend úbytku obyvatel, počet obyvatel v roce 2021 klesl až na 16 077. Avšak v průběhu roku 2022 začal počet obyvatel opět narůstat. (ČSÚ, 2024)

Graf 3 Vývoj počtu obyvatel (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2022)

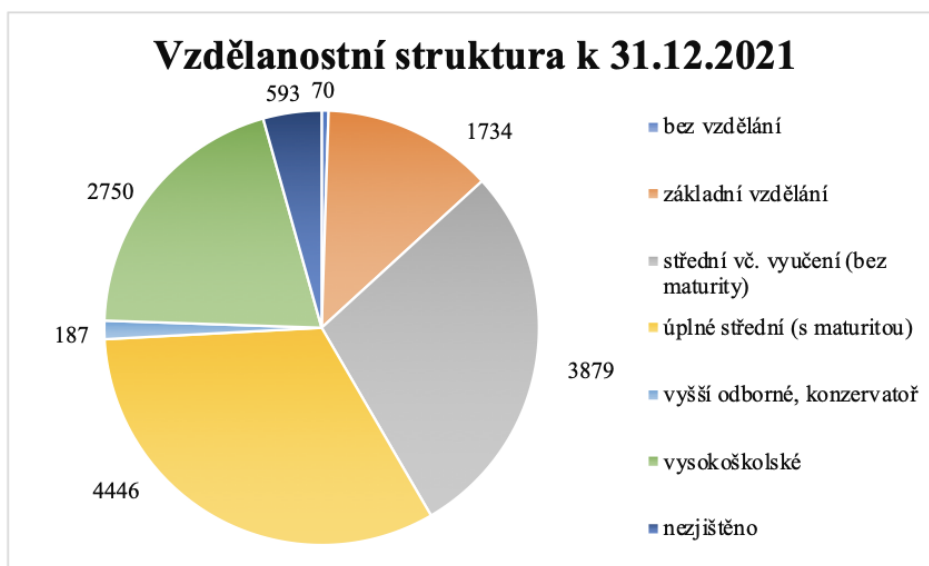
Věková struktura obyvatel

Tabulka 2 Věková struktura obyvatel (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2024)

Věk	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
ve věku 0 - 14 let	2332	2352	2337	2316	2365
ve věku 15 - 64 let	10430	10280	10151	9963	9986
ve věku 65 a více let	3658	3766	3792	3798	3854
Průměrný věk podle pohlaví					
ženy	46,2	46,4	46,5	46,6	46,6
muži	42,1	42,4	42,6	42,9	43
Celkový průměrný věk	44,2	44,5	44,6	44,8	44,9

Celkový průměrný věk se ve městě neustále zvyšuje, v období roku 2018 až 2022 se průměrný věk zvýšil z 44,2 let na 44,9 let. V tabulce č. 2 můžeme vidět, že průměrný věk u žen je o něco vyšší než u mužského pohlaví. V analyzovaném období zjišťujeme, že největší zastoupení má ve městě Rožnov pod Radhoštěm věková skupina 15–64 let, další nejpočetnější skupinou jsou senioři a nejmenší zastoupení mají děti ve věku 0–14 let.

Vzdělanostní struktura obyvatel

Graf 4 Vzdělanostní struktura obyvatel (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2021)

V Rožnově pod Radhoštěm je celkový počet občanů, kteří mají 15 a více let, 13 659. Výšečový graf č. 4 zobrazuje vzdělanostní strukturu obyvatel, můžeme zde vidět, že největší skupina, což je 4 446 obyvatel, má v Rožnově pod Radhoštěm úplné střední vzdělání s maturitou. Druhá nejpočetnější skupina, která zahrnuje 3 879 osob, má střední vzdělání bez maturity, poté je ve městě 2 750 obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Základní vzdělání má zde 1 734 obyvatel, 187 obyvatel absolvovalo vyšší odborné vzdělání nebo konzervatoř a 70 osob je bez jakéhokoliv vzdělání. U 593 obyvatel Rožnova pod Radhoštěm úroveň vzdělání nebyla zjištěna.

5.2.2 Nezaměstnanost

Tabulka č. 3 zobrazuje, že nejnižší míra nezaměstnanosti 2,6 % byla v roce 2018, naopak nejvyšší 3,5 % byla v roce 2020. V roce 2023 bylo zjištěno, že míra nezaměstnanosti je ve městě 2,9 %, což je nižší než průměrný podíl míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji. Avšak dle nejnovějších údajů z ČSÚ k datu 31.1.2024 je celkový podíl nezaměstnaných v Rožnově pod Radhoštěm 3,8 %, takže uvidíme, jak se tento ukazatel bude vyvíjet v průběhu roku 2024.

Tabulka 3 Míra nezaměstnanosti (Zdroj: Vlastní zpracování, LAGS, 2024)

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podíl nezaměstnaných v %	2,6	2,7	3,5	3	3,3	2,9

5.2.3 Bezpečnost a kriminalita

V Rožnově pod Radhoštěm se tímto tématem zabývá Pracovní skupina prevence kriminality, ta byla vytvořena Radou města. Skupina vyhodnocuje bezpečnostní situace a kriminalitu, hledá náměty, které by se daly řešit a vypracovává preventivní programy.

Dle analýzy bezpečnosti bylo v Rožnově pod Radhoštěm v roce 2020 zaznamenáno například 24 fyzických útoků, 4 vloupání, 14 krádeží věcí z automobilu, 20 krádeží jízdních kol, 17 případů trestné násilné činnosti, 29 řidičů řídilo pod vlivem a počet přestupků byl 1 395. Celkově v roce 2020 došlo ve městě k 1 623 trestným činům.

Tabulka č. 4 níže zobrazuje, že index kriminality v Rožnově pod Radhoštěm mezi lety 2016 až 2018 klesal, v roce 2019 se index náhle zvýšil a v roce 2020 opět dochází k mírnému snížení. Stejný průběh má i celkový index kriminality ve Zlínském kraji, kde rozdíl mezi jednotlivými lety nebyl tak znatelný. Avšak celkově můžeme říci, že Rožnov pod Radhoštěm je bezpečné město v porovnání s průměrným indexem kriminality v celé České republice. (Plán prevence kriminality Rožnov pod Radhoštěm 2022-2023)

Tabulka 4 Index kriminality (Zdroj: Vlastní zpracování, Plán prevence kriminality R.p.R. 2022-2023)

Index kriminality	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Rožnov pod Radhoštěm	126,6	105,9	76	107,7	103,7
Zlínský kraj	125,4	116,4	105,1	106,1	93,6
Česká republika	207,8	192,9	183	187,1	154,8

5.2.4 Volební účast

Rožnov pod Radhoštěm je rozdělen do 14 volebních okrsků, občané ve městě volí do zastupitelstva celkově 21 členů. Tabulka č. 5 zobrazuje volební účast obyvatel za posledních pět volebních období v procentech. Tyto hodnoty jsou od roku 2006 až do roku 2022 stále velmi podobné a nedochází zde k výraznému rozdílu mezi jednotlivými obdobími. (ČSÚ, 2024)

Tabulka 5 Volební účast do zastupitelstev (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2024)

Účast na komunálních volbách	Rok				
	2006	2010	2014	2018	2022
Rožnov pod Radhoštěm	44,02%	45,06%	40,02%	43,60%	42,51%

V roce 2006 při komunálních volbách bylo odevzdáno 6 212 obálek, avšak zúčastnit se voleb mohlo 14 138 voličů, v tomto roce vyhrála volby Občanská demokratická strana.

V následujícím volebním období 2010 mohlo volit 14 184 obyvatel, odevzdaných obálek v tomto roce bylo 6 388, což je nejvíce ze všech analyzovaných období. V tomto roce vyhrála opět Občanská demokratická strana. Ve volebním období 2014 byl počet voličů v seznamu o něco nižší než v předešlých letech, volit mohlo ve městě 13 986 obyvatel, odevzdaných volebních obálek bylo 5 591, což je nejméně ze všech zmíněných období. V roce 2014 bylo odevzdaných nejvíce kandidátních listin pro politickou stranu ANO 2011. Ve volebním období 2018 se počet oprávněných voličů opět snížil a to na 13 703. V tomto roce bylo napočítáno 5 964 obálek, kde si obyvatelé zvolili stejnou stranu jako v předchozím volebním období, a to stranu ANO 2011. U posledních zastupitelských voleb v roce 2022 bylo odevzdáno 5 640 volebních obálek, celkově se mohlo zúčastnit 13 269 občanů města. Obyvatelé si v tomto období zvolili opět stranu ANO 2011, avšak ta vyhrála jen o pár desetin procent, protože hned za ní se umístila strana Nezávislí Rožnováci. (ČSÚ, 2024)

Co se týče celkového průměru České republiky při volební účasti do zastupitelstev obcí v roce 2022 je tento rok podle statistik průměrný, protože k volebním urnám přišlo 45,30 % voličů. Ve Zlínském kraji byla v roce 2022 průměrná volební účast 49,94 %. V okrese Vsetín, pod který spadá, město Rožnov pod Radhoštěm se zastupitelských voleb zúčastnilo v průměru 48,47 % voličů. Volební účast při komunálních volbách je tedy v Rožnově pod Radhoštěm o něco nižší, než je celkový průměr. (ČSÚ,2024)

Zatímco volební účast druhého kola prezidentských voleb, které se konaly 27. – 28. ledna 2023 byla v Rožnově pod Radhoštěm 68,86 %. Celkem bylo městu odevzdáno 8 984 hlasovacích listů, z toho se u 53 hlasů prokázalo, že jsou neplatné. Rožnov pod Radhoštěm je rozdělen do čtrnácti okrsků, největší účast zaznamenala volební komise v okrsku Tylovice, kde se voleb zúčastnilo 79,47 % voličů, naopak okrsek, který měl nejnižší účast 57,70 %, byl okrsek ZŠ Videčská. V obou kolech při volbě prezidenta v tomto roce městský úřad vydal rekordní počet voličských průkazů a to 773. (Graclíková, 2023)

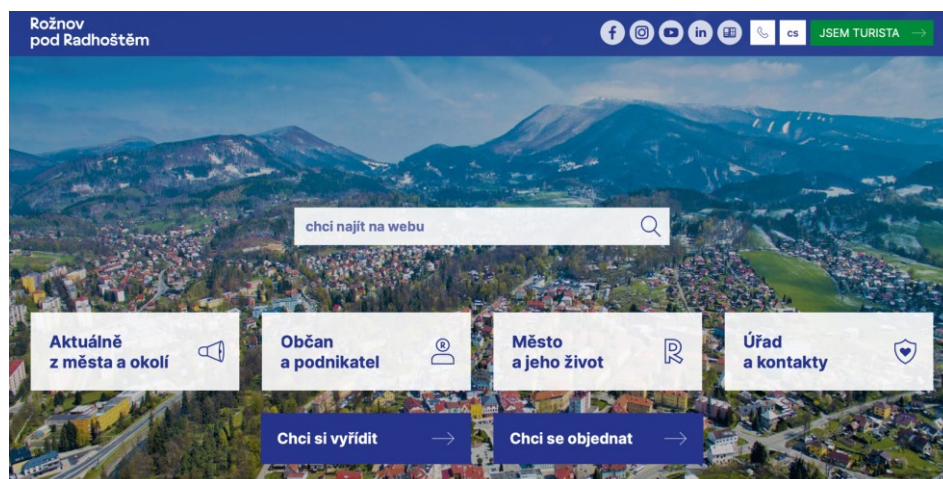
6 VYBRANÉ AKTUÁLNÍ PŘÍSTUPY MĚSTA KE SPOLUPRÁCI S OBYVATELI

Zapojení obyvatel lze rozdělit na jednostranné, kdy město občany informuje a oni poslouchají nebo čtou. Dále může být zapojení obyvatel oboustranné, kdy město publikuje informace, aktuality a obyvatelé mají prostor například pod příspěvkem vyjádřit svůj názor, komentovat, reagovat, navrhnout řešení, hlasovat atd.

6.1 Jednostranné zapojení obyvatel

Webové stránky města

Rožnov pod Radhoštěm samozřejmě má webové stránky (www.roznov.cz), dokonce v roce 2021 město vyhlásilo konkurz o rebrand stávajícího loga, takže se tento vizuál promítl také do nového vzhledu webových stránek, které jsou nyní o dost přehlednější a působí modernějším dojmem. Na stránkách se občan velmi snadno orientuje, takže není zde problém cokoli dohledat, hned na úvodní stránce se nachází tlačítko „aktuálně z města a okolí“, kde se občané mohou prokliknout na novinky, zpravodaj, tiskové zprávy, úřední desku, webkamery, kalendář akcí nebo nabídky práce a mnohé další.

Obrázek 3 Vzhled webových stránek města Rožnov pod Radhoštěm, (2024)

Město na webových stránkách v aktualitách sdílí průměrně 12 příspěvků zahrnujících zprávy ze zasedání, různé informace a upozornění například o přerušení dodávce elektřiny, vody, či uzavření některých ze silnic. Také zde město informuje například o dnech otevřených dveří, aby se budoucí školáci mohli podívat do svých nových škol, také se na webových stránkách nachází řada pozvánek, až už na veřejné zasedání, nebo město vyzývá občany, aby navštívili nějakou kulturní nebo sportovní akci, kterou pořádá. Dále na webových stránkách mohou

obyvatelé najít televizní reportáže, kde město zveřejňovalo okolo 8-15 příspěvků za měsíc, avšak od srpna 2023 zde nebyla přidána žádná aktuální reportáž. V těchto reportážích město informovalo například rodiče na začátku školního roku, v jakých dnech budou mít děti prázdniny, aby si podle toho mohli zařídit volno nebo naplánovat dovolené. Také zde informovali o projektech, na kterých se pracovalo a popisovali, jak si s realizací vedou. Kromě oficiálních stránek města, má Rožnov pod Radhoštěm také turistický web (www.visitroznov.cz), kde návštěvníci města nebo i obyvatelé najdou tipy na výlety a na to, jak se dá ve městě využít volný čas.

Spektrum Rožnovsko – Zpravodaj

Spektrum Rožnovsko vychází každý měsíc, zpravodaj se skládá z 20 stránek, ve kterých občané najdou informace o aktualitách za poslední měsíc, o volných pracovních příležitostech, veřejných projednáních, dále zde nalezneme kulturní plán akcí a pozvánky na různá setkání či přednášky. Zpravodaj Spektrum Rožnovsko je možné najít i v online podobě na internetu. Na webových stránkách se nachází archív těchto novin. Najdeme zde jednotlivá vydání od roku 2016 až po to nejaktuálnější.

Úřední deska

Ve městě také nesmí chybět úřední deska, ta v Rožnově pod Radhoštěm se nachází před městským úřadem, v roce 2022 město pořídilo elektronickou úřední desku, která funguje 24 hodin denně a obyvatelé si zde mohou vyhledat jakékoliv oznámení podle kategorie, také na této desce mohou navštívit webové stránky města.

Pro ty, kteří se chtějí na oznámení podívat z pohodlí domova je úřední deska k nahlédnutí na webových stránkách města. Zde jednotlivé odbory umísťují vyhlášky, nařízení, rozhodnutí, oznámení, ustanovení a další informace. Město zde přispívá novými oznámeními skoro každý měsíc, většinou je zde přidáno okolo 5 oznámení měsíčně, avšak v některých měsících je tento počet daleko vyšší.

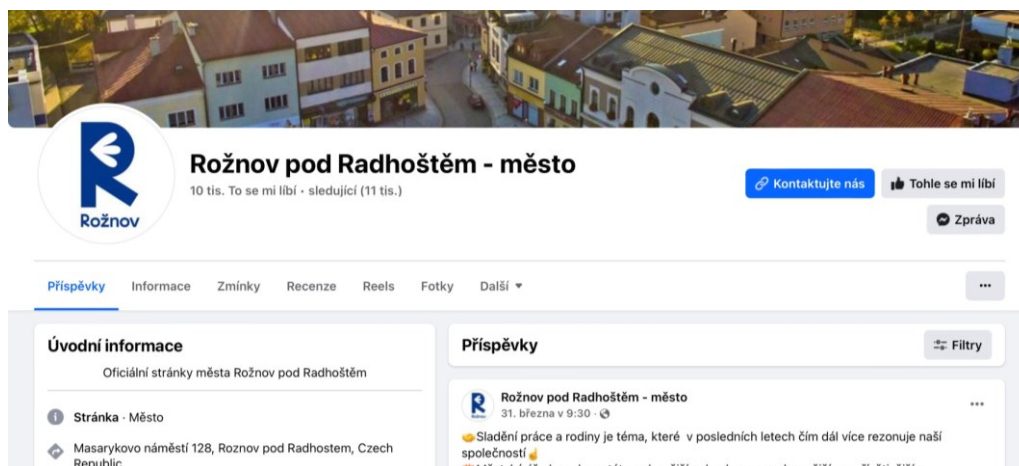
Vyvěšení	Název oznámení	Zdroj	Typ
2.4.2024- 16.6.2024	Stanovení minimálního počtu členů okrskových volebních komisí pro volby do Evropského parlamentu	Odbor kanceláře starosty	Volby
27.3.2024- 11.4.2024	Vyhlášení záměru - výpůjčka části pozemku p.č. 1040/65 v k.ú. Rožnov pod Radhoštěm	Odbor správy majetku	Záměr města

Obrázek 4 Elektronická úřední deska Rožnova pod Radhoštěm, 2024)

6.2 Oboustranné zapojení obyvatel

Facebook

Město Rožnov pod Radhoštěm má facebookový profil od roku 2012, město má zde celkově kolem 11 tisíc sledujících. Na sociální síti je město velmi aktivní, přidávají zde potřebné informace téměř každý den. Město je schopné zde za měsíc sdílet 20 až 30 příspěvků, to znamená, že roční počet příspěvků na profilu města se může pohybovat okolo 300.

Obrázek 5 Vzhled facebookového profilu města, (2024)

Příspěvky jsou velmi různorodé, nejčastěji však město zveřejňuje příspěvek doplněný fotografií, videem nebo informačním letákem. Město často přidává fotografie z různých veřejných setkání, ať už s významnými hosty, seniory nebo sportovci. Dále se na profilu nachází fotografie z jarmarku, z kulturních akcí, slavnostních příležitostí nebo také příspěvky, které upozorňují občany na některé neprůjezdné úseky. Pomocí videa město občany informuje většinou o nějakých důležitých událostech, ke kterým je potřeba krátké vysvětlení, jsou to videa o schváleném rozpočtu na další rok, o výstavbě kulturního domu nebo vedení města prostřednictvím videa popřeje občanům krásné svátky. Na profilu se také nachází řada pozvánek, kde formou informačního letáku město zve obyvatele na sportovní utkání, veřejné projednání nebo na kulturní program do Valašského muzea. Město zde zveřejňuje také dotazníky, u méně atraktivních témat například nabízí, že občané, kteří jej vyplní, se dostanou do slosování a mohou vyhrát hodnotné ceny, tímto krokem město docílí většího zapojení osob.

Příspěvky města mají zpětnou vazbu, občané je lajkují, komentují a v některých případech i sdílí. Pod některými příspěvky občané debatují, vyměňují si názory, nebo mívají dotazy směrem k městu, kde jim pracovníci města nebo sám starosta odpovídá. Video s největším

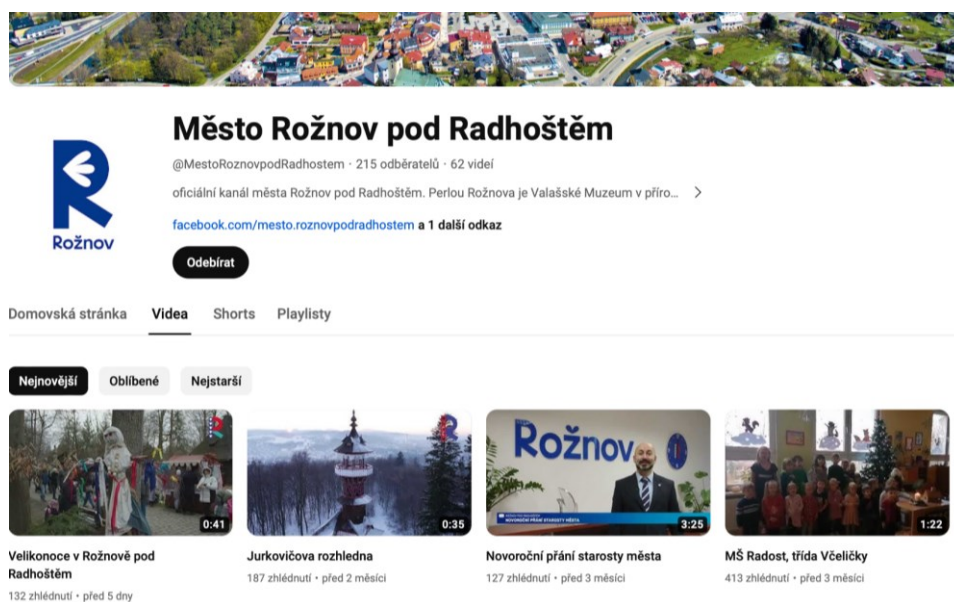
počtem zhlédnutí je rozsvícení vánočního stroměčku na Masarykově náměstí, má rekordních 65 tisíc zhlédnutí, v porovnání s ostatními videi, kde je průměr 5 tis. zhlédnutí.

Obrázek 6 Ukázka facebookových příspěvků města, 2024)

Youtube

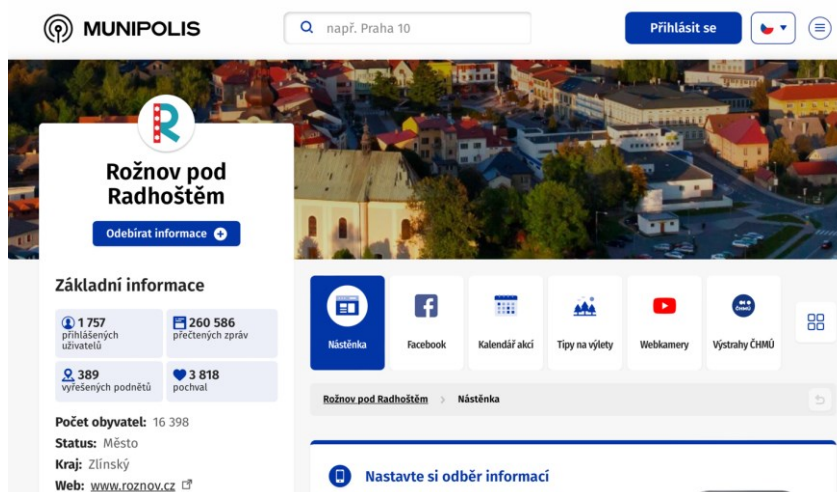
Rožnov pod Radhoštěm má i svůj vlastní kanál na platformě Youtube. Tento profil odebírá 215 lidí a je zde celkem zveřejněno 62 videí. Na kanálu města nalezneme různé typy videí, jsou zde například videa z besídek rožnovských mateřských školek, novoroční přání starosty, slavnostní otevření nově zrekonstruované knihovny. Také zde nalezneme video, které nám ukáže kulturní vyžití v Rožnově, nebo jak zde strávit aktivní dovolenou, jsou zde umístěny i aktuální pracovní nabídky na městském úřadě. Dále je zde umístěno několik videí z doby koronavirové, kdy město touto formou informovalo občany.

Obrázek 7 Vzhled profilu města na platformě Youtube, 2024)

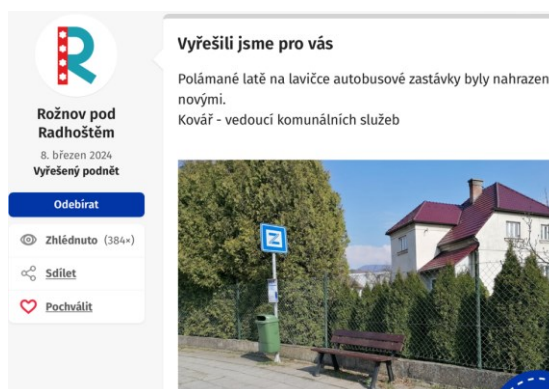
Aplikace Munipolis

Město Rožnov pod Radhoštěm využívá aplikaci s názvem Munipolis, která je určena především pro samosprávy, firmy nebo instituce. Město má v aplikaci celkem 1 757 přihlášených uživatelů, přes 260 000 přečtených zpráv, 389 vyřešených podnětů a získalo od občanů 3 818 pochval.

Obrázek 8 Vzhled města v aplikaci Munipolis, (2024)

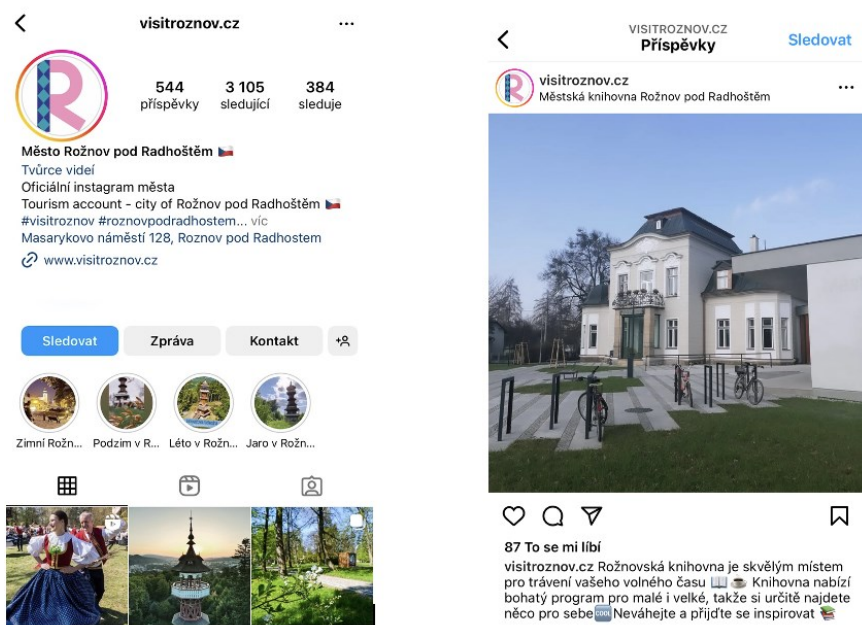
Na své nástěnce město zveřejňuje velmi podobné příspěvky jako na sociální síti Facebook, což jsou pozvánky na veřejné setkání, zasedání zastupitelstva, přednášky, upozornění, nabídky práce a dotazníky. V této aplikaci je navíc možnost, že lidé mohou nahlásit například nepořádek ve veřejném prostranství, závady či jiné problémy. Město potom podle těchto stížností a upozornění věci dají do pořádku. Tyto příspěvky město zveřejní v kategorii „vyřešili jsme pro vás“. Fotografie ukazují technické služby, které dané místo uklidili, křoví zasahující do dopravních značek posekali nebo, že opravili veřejné osvětlení či lavičku. Dále se zde nachází sportovní výzvy, například s názvem „Obejdi Rožnov“, kdy se město snaží povzbudit obyvatele k pohybu.

Obrázek 9 Příspěvek města v aplikaci Munipolis, (2024)

Instagram

Město má instagramový profil s názvem [visitroznov.cz](#), který je zaměřený pro návštěvníky města, protože spíše sdílí tipy na výlety v okolí, jaký je kulturní program nebo další nápady, jak mohou lidé v tomto městě trávit svůj volný čas. Profil města Rožnov pod Radhoštěm má 3 105 sledujících a celkově 544 příspěvků, první příspěvek byl na profil přidán v roce 2017. Na Instagramu město není tak moc aktivní jako na Facebooku, měsíčně zde přidají kolem 2 až maximálně 10 příspěvků.

Obrázek 10 Instagramový profil města, 2024)

Debaty a setkání s občany

V Rožnově pod Radhoštěm probíhá spousta veřejných setkání s obyvateli města. Od roku 2023 město zavedlo pravidelné setkání, které nese název „Na kávu s vedením města“. Setkání je vždy určeno jen pro některou městskou část za účelem, aby vedení města prodiskutovalo s obyvateli určité problémy, které je trápí, navrhnou jim, co by se dalo zlepšit a předloží občanům návrhy, které mají v této části v plánu realizovat. Obyvatelé mají možnost si odhlasovat variantu, která by jim nejvíce vyhovovala. Debata může mít různé zaměření, většinou má město připravené, co bude projednáváno. Poslední jednání byla například na téma parkování, dětské hřiště, zeleň, kulturní a společenský program, cyklostezky či dopravní situace. Tento způsob setkávání zaměřený na dané téma a lokalitu je daleko efektivnější, i co se účasti týče, loňský rok bylo uspořádáno 10 takových akcí a každé se účastnilo 50 až 100 obyvatel.

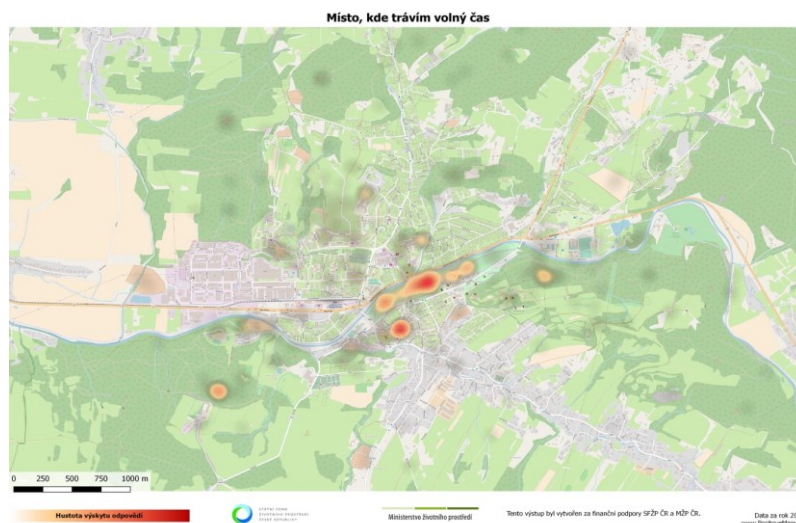
Město pořádá také setkání s názvem „Veřejné fórum“, kde obyvatelé pomáhají vytipovat priority města Rožnov pod Radhoštěm, kromě toho mají zavedené také školní fóra, kde žáci různých věkových kategorií mají možnost navrhnout náměty podporující rozvoj dané školy či města Rožnov pod Radhoštěm. Na základě rozhovorů bylo zjištěno, že se nyní na podzim chystá projekt „Mladé fórum“, které bude také zaměřeno na žáky základních škol. V minulosti Rožnov pravidelně pořádal veřejné interpelace s občany, kde rozebírali témata, které byly probírány na posledních jednáních zastupitelstva.

Obrázek 11 Pozvánka na veřejné setkání s vedením města, 2024

Pocitové mapy

Město má také pocitové mapy, které byly vytvořené v rámci akce Fórum Zdravého města. Účastníci měli za úkol přiřadit barvu dle svých pocitů, které v nich určité místo vyvolává. Průzkum byl proveden online, ale také byl doplněn workshopem, kde byla nachystána mapa a různobarevné špendlíky, které lidé k určitému místu přiřazovali. Označovaly se zde například místa nebezpečná pro chodce, nebo místo, kde by lidé chtěli bydlet, trávit volný čas nebo by si přáli něco změnit.

Obrázek 12 Pocitová mapa zobrazující místa, kde lidé rádi tráví volný čas, (2017)

6.3 Shrnutí

Dle analýzy, která proběhla v roce 2021, a která se zabývala komunikační strategií měst mikroregionu Rožnovsko, bylo zjištěno, že 79 % respondentů se v Rožnově pod Radhoštěm cítí být ze strany města dostatečně informovaní ohledně dění ve městě. Dále dle analýzy vyplývá, že i přes to, že se obyvatelé cítí být dobře informovaní si 74 % z respondentů data ještě dohledává. Občané se nejčastěji informace dozvídají z plakátů a jiným propagačních materiálů, z webových stránek a sociálních sítí, ze zpravodaje Spektrum a také od svých známých. Nejvíce informací si lidé vyhledávají o plánovaných projektech a kultuře. (Komunikační strategie sdružení mikroregion Rožnovsko, 2021)

Tabulka 6 Přehled komunikačních nástrojů, (Zdroj: Vlastní zpracování)

Komunikační nástroje	Rožnov pod Radhoštěm
Oficiální webové stránky	ANO
Úřední deska	ANO
Elektronická úřední deska	ANO
Televizní vysílání	ANO
Místní rozhlas	ANO
Zpravodaj	ANO
Open data	NE
Veřejné fóra	ANO
Veřejné diskuze	ANO
Kulaté stoly	ANO
Kalendář akcí	ANO
Mobilní aplikace	ANO
Pocitové mapy	ANO
Facebook	ANO
Youtube	ANO
Instagram	ANO
TikTok	NE
Platforma X	NE

Z analýzy aktuálního přístupu města ke spolupráci s obyvateli lze vidět, že se město neustále snaží s občany komunikovat a neopomíjí ani osobní kontakt. Město Rožnov pod Radhoštěm také používá některé z aktuálních trendů spolupráce s obyvateli, které byly zmíněny v teoretické části této práce. Využívají například pocitové mapy, pracovní skupiny, kulaté stoly nebo mobilní aplikaci Munipolis. Nejvíce informací město zveřejňuje na svých webových stránkách, na sociální síti Facebook a také v aplikaci Munipolis, naopak město nemá profil na sociální síti TikTok a platformě X, dále město nevyužívá Open data například k monitorování cyklostezek, intenzity automobilové dopravy nebo cenové mapy.

7 BENCHMARKING PŘÍSTUPU K PARTICIPATIVNÍMU ROZPOČTU VE VYBRANÝCH OBCÍCH V ČESKÉ REPUBLICCE

V této kapitole bylo provedeno srovnání vybraných měst v České republice z hlediska jejich participativních rozpočtů. Města byla vybrána na základě podobného počtu obyvatel jako má Rožnov pod Radhoštěm, aby se mohly některé užitečné tipy přizpůsobit a popřípadě implementovat u Návrhu projektu zavedení participativního rozpočtu. V poslední době se participativní rozpočet rozšířil skrze celou republikou, takže jej můžeme najít jak u malých obcí, tak i ve statutárních městech. V této práci byla vybrána města Litomyšl, Nový Jičín, Otrokovice a Uherský Brod, tato města mají v rozmezí 10 až 23 tisíc obyvatel. U každého města byla provedena analýza, kde jsou základní informace o městě a o jejich participativním rozpočtu, jsou zde vypsány základní body, které se týkají pravidel, statistika, kolik peněz město vyčlenilo v předchozích obdobích, také je zde zmíněn časový harmonogram a vítězné projekty. V poslední kapitole bylo provedeno srovnání těchto měst na základně vybraných ukazatelů.

7.1 Litomyšl

Město Litomyšl se nachází ve východní části Pardubického kraje, město leží ve výšce 330 m n. m a jeho rozloha je 33,45 km². Součástí Litomyšle jsou obce Nedošín, Nová Ves u Litomyšle, Pohodlí, Kornice, Pazucha a Suchá. (Litomyšl, 2024)

V Litomyšli žije 10 441 obyvatel k 1. 1. 2023, z toho 4 990 žen a 5451 mužů, průměrný věk v této obci je 43,3 let. (ČSÚ, 2024)

Základní informace o participativním rozpočtu

První ročník participativního rozpočtu ve městě Litomyšl proběhl v roce 2020. Zastupitelstvo města vyčlenilo v roce 2023 z rozpočtu částku 500 tis. Kč na realizaci 2 projektů, veřejností bude vybrán 1 projekt s celkovými náklady do 100 tis. Kč a 1 projekt s celkovými náklady v maximální výši až 400 tis. Kč. (Litomyšl, 2024)

Tabulka 7 Participativní rozpočet Litomyšl (Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor, 2024)

Rok	2020	2021	2022	2023
Výdaje rozpočtu	315 797 342 Kč	308 611 613 Kč	403 488 530 Kč	311 258 000 Kč
Prostředky v PaRo	350 000 Kč	350 000 Kč	350 000 Kč	500 000 Kč
Na obyvatele	33,73 Kč	34,18 Kč	35,30 Kč	47,89 Kč
Podíl na celkových výdajích	0,11%	0,11%	0,09%	0,16%

Z tabulky č. 7 můžeme zjistit, že celkové výdaje města Litomyšl se pohybují ke konci roku 2023 okolo 311 mil. Kč. Dále můžeme vidět, kolik peněz bylo v jednotlivých letech vyčleněno na participativní rozpočet, nejdříve město vyčlenilo částku 350 tis. Kč, ale v roce 2023 tento rozpočet navýšili na částku 500 tis. Kč, a to z důvodu nárůstu cen stavebního materiálu a energií. Na obyvatele v roce 2023 vychází zhruba 48 Kč a participativní rozpočet dělá v tomto roce na celkových výdajích města 0,16 %.

Pravidla

Návrhy může podat každý občan, který je starší 12 let, nejdříve tato hranice byla stanovena od 15 let, ale jelikož se do projektu chtěli zapojit i mladší občané, upravilo město podmínky tak, aby svůj názor mohla projevit i mladší generace. Každý může podat maximálně 3 návrhy. Hlasování je možné jen pro osoby, které mají trvalý pobyt v Litomyšli. Každý občan má 2 kladné hlasy a 1 záporný hlas a hlasuje se elektronicky prostřednictvím stránek města. Výsledky odsouhlasí Rada města Litomyšl a zahájí se přípravy realizace projektů. (Město Litomyšl, 2024)

Časový harmonogram

1. Fáze – Informační kampaň o zahájení procesu – prosinec 2022
 - Příjem návrhů – leden až únor 2023
2. Fáze – Kontrola proveditelnosti návrhů investiční komisí – únor až duben 2023
 - Oznámení schválených návrhů, informace k hlasování – duben až květen 2023
3. Fáze – Hlasování – květen až červen 2023
 - Oznámení výsledků hlasování, souhlas Rady města – červen 2023
4. Fáze – Zahájení realizace – podzim 2023 (Město Litomyšl, 2024)

Výsledky hlasování

V tabulce č. 8 se nachází výčet vítězných projektů z minulých let, v levé části tabulky jsou větší projekty, na které bylo vyhrazeno více peněžních prostředků, a na pravé straně tabulky jsou méně nákladné projekty.

Tabulka 8 Vítězné projekty v Litomyšli (Zdroj: Vlastní zpracování, Město Litomyšl, 2024)

Rok	Vítězné projekty	
2020	Revitalizace sportoviště Wembley	Zvelebení Oseckého údolí
2021	Dílna Litomyšl	Lavičky, stojany a koše pro cyklisty
2022	Revitalizace parku U kapličky	Rozkvetlejší Litomyšl
2023	Šachové stolky	Dílna Litomyšl

Tabulka č. 9 znázorňuje počet obyvatel města Litomyšl, kteří hlasovali pro různé návrhy projektů. Můžeme vidět, že v roce 2023 vzrostl zájem u obyvatel o participativní rozpočet, a to z důvodu, že město tento rozpočet navýšilo o 150 tis. Kč.

Tabulka 9 Zapojení obyvatel do PaR (Zdroj: Vlastní zpracování, Město Litomyšl, 2024)

Rok	2020	2021	2022	2023
Počet zapojených občanů	513	356	648	1071

7.2 Nový Jičín

Město Nový Jičín se nachází v Moravskoslezském kraji, leží v nadmořské výšce 284 m. n. m. a rozkládá se na 45 km². (Nový Jičín, 2024)

Ke dni 1. 1. 2023 ve městě žije celkem 23 015 obyvatel, z toho 11 129 mužů a 11 886 žen, dále se zde nachází 477 cizinců s trvalým pobytem a 786 cizinců s přechodným pobytem. Průměrný věk v obci je 43,3 let k 1. 1. 2023. (ČSÚ, 2024)

Základní informace o participativním rozpočtu

Město Nový Jičín využívá participativní rozpočet již od roku 2018, díky tomu se mohou občané zapojit do rozhodování o svém okolí nebo se podílet na zlepšení života ve městě. Letos tento způsob participace občanů nese název „Projekty pro Nový Jičín 2023“. V roce 2023 je celkově pro projekty vyhrazena částka 400 tis. Kč, náklady na uskutečnění jednotlivých projektů mohou být v maximální výši 200 tis. Kč.

Tabulka 10 Participativní rozpočet Nový Jičín (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)

Rok	2020	2021	2022	2023
Výdaje rozpočtu	672 959 673 Kč	686 498 348 Kč	985 125 284 Kč	970 250 184 Kč
Prostředky v PaRo	200 000 Kč	200 000 Kč	400 000 Kč	400 000 Kč
Na obyvatele	8,60 Kč	8,64 Kč	17,53 Kč	17,38 Kč
Podíl na celkových výdajích	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%

Z tabulky č. 10 vyčteme, že ke konci roku 2023 mělo město Nový Jičín celkové výdaje ve výši 970 mil. Kč. V době, kdy město začínalo s participativním rozpočtem vyčlenilo částku 200 tis. Kč, tato částka byla od roku 2018 po rok 2021 dostačující, avšak postupem času z důvodu růstu cen i město Nový Jičín navýšilo participativní rozpočet na 400 tis. Kč. Z participativního rozpočtu v roce 2023 na obyvatele vychází částka 17 Kč a na celkových výdajích města dělá participativní rozpočet 0,04 %.

Pravidla

Projektů se mohou zúčastnit osoby starší 15 let, které mají nápad, jak by se dala vylepšit nějaká oblast ve městě. Každý občan může navrhnout pouze 1 návrh, a to v maximální výši 200 tis. Kč. Předkládat návrhy mohou písemně i elektronicky. V rámci veřejného projednání budou předkladatelé prezentovat své projekty i před Komisí Zdravého města a MA21. Každý občan s trvalým bydlištěm disponuje 2 hlasy, hlasování probíhá přes aplikaci Munipolis.

Časový harmonogram

1. Fáze – Předkládání návrhů – 04. 01. 2023 až 10. 02. 2023
2. Fáze – Kontrola formálních náležitostí – 13. 02. 2023 až 22. 02. 2023
3. Fáze – Hodnocení a konzultace případného postupu při realizaci – 23. 02. 2023 až 21. 04. 2023
4. Fáze – Prezentace projektů před komisí – 24. 04. 2023 až 12. 05. 2023
5. Fáze – Hlasování – 16. 05. 2023 až 31. 05. 2023
6. Fáze – Realizace – do konce roku 2023 (Výzva: Projekty pro Nový Jičín 2023)

Výsledky hlasování

V tabulce č. 11 lze vidět jednotlivé projekty, které vyhráli v rámci hlasování. Vítězné projekty jsou zaměřené především na děti, sport a další venkovní aktivity. Do posledního ročníku se dle statistik zapojilo 342 respondentů

Tabulka 11 Vítězné projekty v Novém Jičíně (Zdroj: Vlastní zpracování, Město Nový Jičín, 2024)

Rok	Vítězné projekty	
2018	Na Svinec	Hřiště pro malé a velké sviště
2019	Venkovní čítarna	Generace v pohybu, venkovní fitness
2020	Květinové louky	Mobilní zastřešení - Straník
2021	Disgolf aréna	Novojičínské houpačky
2022	Soptíkova herna	Veřejné psí hřiště - agility park
2023	Rodinné hřiště	Lavičky v areálu Hückelových vil

7.3 Otrokovice

Otrokovice se nachází v západní části Zlínského kraje, město leží ve 190 m n. m. a disponuje rozlohou 19,63 km². (Otrokovice, 2024)

V Otrokovicích k 1. 1. 2023 žije 17 634 obyvatel, z toho 8 656 mužů a 8 978 žen, průměrný věk je zde 45,0 let. (ČSÚ, 2024)

Základní informace o participativním rozpočtu

Město Otrokovice začalo s projektem „POHNI městem“ v roce 2021. Ve všech ročnících město Otrokovice na participativní rozpočet vyčlenilo částku 2 mil. Kč, občané mohou navrhnout jednotlivé projekty do maximální výše 1 mil. Kč. (Pohni městem, 2024)

Tabulka 12 Participativní rozpočet Otrokovice (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)

Rok	2021	2022	2023
Výdaje rozpočtu	516 742 000 Kč	547 881 000 Kč	502 357 000 Kč
Prostředky v PaRo	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč
Na obyvatele	116,04 Kč	113,77 Kč	113,42 Kč
Podíl na celkových výdajích	0,39%	0,37%	0,40%

Tabulka č. 12 znázorňuje, že město Otrokovice mělo ke konci roku 2023 celkové výdaje 502 367 tis. Kč. Na participativní rozpočet město vyčlenilo v každém ročníku částku ve výši 2 mil. Kč. Na obyvatele z participativního rozpočtu připadá v roce 2023 113 Kč, podíl na celkových výdajích je 0,4 %.

Pravidla

Do projektu „POHNI městem“ se může zapojit osoba starší 15 let, zároveň každý občan může podat více návrhů než pouze jeden. Hlasování probíhá na webových stránkách a také písemnou formou prostřednictvím hlasovacího lístku, který občan zašle na adresu Městského úřadu Otrokovice. Otrokovice usilují o to, aby se město rozvíjelo celoplošně, proto mají území rozděleno do 4 místních částí a snaží se z každé této části vybrat 1 vítězný projekt, jednotlivé část mají svou komisi, která posuzuje potřebnost projektu. (Pohni městem, 2024)

Časový harmonogram

1. Fáze – komunikační kampaň, představení projektu – duben až květen 2023
2. Fáze – podávání návrhů – duben až květen 2023
3. Fáze – kontrola formálních náležitostí a realizovatelnosti – duben až červenec 2023
4. Fáze – komunikační kampaň k prezentaci schválených návrhů – srpen až září 2023
5. Fáze – veřejné hlasování – srpen až září 2023
6. Fáze – schválení vítězných návrhů Radou města – říjen 2023
7. Fáze – zveřejnění schválených návrhů k realizaci – říjen 2023
8. Fáze – realizace vítězných projektů – rok 2024 (Pohni městem, 2024)

Výsledky hlasování

Tabulka 13 Vítězné projekty Otrokovice (Zdroj: Vlastní zpracování, Pohni městem, 2024)

Rok	Vítězné projekty	
2021	Revitalizace zahrady pro MŠ Pastelka	Workoutové hřiště
	Výstavba veřejného osvětlení	Opičí dráha nejen pro dospělé
2022	Cyklomyčky u cyklostezek	Chytré lavičky
	Psí hřiště Trávníky	Doplnění parkovacích míst
2023	Řešení asfaltového hřiště	Relax zóna u centra volného času

V tabulce č. 13 jsou vypsány vítězné projekty, které byly realizovány v průběhu tří let, jedná se především o odvětví sport a volný čas, kultura a zábava, zeleň a správa města. (Pohni městem, 2024)

7.4 Uherský Brod

Uherský Brod se nachází ve Zlínském kraji v okrese Uherské Hradiště, město má rozlohu zhruba 52 km², nachází se v nadmořské výšce 251 m n. m. (Uherský Brod, 2024)

K 1. 1. 2023 zde má trvalý pobyt 16 410 obyvatel, z toho je 8 020 mužů a 8 390 žen, průměrná věková hranice je 42,6 let. (ČSÚ, 2024)

Základní informace o participativním rozpočtu

Participativní rozpočet v Uherském Brodě funguje od roku 2021, projekt nese název „Broďáci Brodu“. Město vyhradilo na projekty částku 600 tis. Kč, na základě výsledků se sestaví žebříček projektů od nejvíce hlasů po nejméně a budou se realizovat projekty, které získaly nejvíce hlasů až po vyčerpání peněžních prostředků. Zároveň se navržené projekty musí pohybovat v rozmezí 15-400 tis. Kč.

Tabulka 14 Participativní rozpočet Uherský Brod (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)

Rok	2021	2022	2023
Výdaje rozpočtu	484 190 000 Kč	569 710 000 Kč	464 814 000 Kč
Prostředky v PaRo	300 000 Kč	600 000 Kč	600 000 Kč
Na obyvatele	18,49 Kč	36,54 Kč	35,56 Kč
Podíl na celkových výdajích	0,06%	0,11%	0,13%

Dle tabulky č. 14 můžeme vidět, že participativní rozpočet byl v prvním ročníku 300 tis. Kč, avšak v následujícím roce byl navýšen na 600 tis. Kč. V roce 2023 na jednoho obyvatele z participativního rozpočtu připadá 35,56 Kč a podíl na celkových výdajích je 0,13 %.

Pravidla

Návrh může předložit jak občan Brodu, tak zároveň i vlastník nemovitosti na tomto území, ten však musí návrh podat s dalšími dvěma občany, kteří jsou občany města. Pokud chce navrhnout projekt osoba mladší 18 let, musí být zastoupena zákonným zástupcem. Každý občan má možnost podat více návrhů. Hlasování ve městě Uherský Brod probíhá elektronickou formou a aby byla zachována férovost, tak je hlasování ověřeno pomocí SMS kódu. Každý občan může nakládat se dvěma kladnými hlasy a jedním záporným. (Brod'áci Brodu, 2024)

Časový harmonogram

1. Fáze – radnice vyčlení část rozpočtu – únor 2024
2. Fáze – podávání návrhů – 19. 2. až 10. 3. 2024
3. Fáze – konzultace navržených projektů mezi navrhovatelem a úřadem – 13. 3. až 30. 4. 2024
4. Fáze – úředníci ověří realizovatelnost návrhů – do 30. 4. 2024
5. Fáze – hlasování – 15. až 31. 5. 2024
6. Fáze – realizace vybraných projektů – 1. 6. až 31. 12. 2024 (Brod'áci Brodu, 2024)

Výsledky hlasování

Z tabulky č. 15 je zřejmé, že v Uherském Brodě obyvatelé podporují především projekty, které jsou zaměřeny na děti, proto město v rámci projektů participativního rozpočtu opravuje a staví různá dětská hřiště.

Tabulka 15 Vítězné projekty Uherský Brod (Zdroj: Vlastní zpracování, Brod'áci Brodu, 2024)

Rok	Vítězné projekty	
2021	Zútulnění pěších tras	Zemní trampolíny
2022	Psí park	Oživení dětského hřiště
2023	Dětské hřiště	Šplhací lanová pyramida

Po navýšení částky participativního rozpočtu došlo také k nárustu zájemců, kteří se zapojili do procesu, v roce 2023 byla největší účast, a to 1 191 obyvatel.

Tabulka 16 Zapojení obyvatel do PaR (Zdroj: Vlastní zpracování, Brod'áci Brodu, 2024)

Rok	2021	2022	2023
Počet zapojených občanů	885	1091	1191

7.5 Srovnání měst

Vybraná města jsou ve způsobu vedení participativního rozpočtu odlišná, město, které má zavedený participativní rozpočet nejdéle, je Nový Jičín. Věková hranice je v těchto městech různorodá, v Novém Jičíně a Otrokovicích se mohou do projektu zapojit občané, kteří jsou starší 15 let, v Litomyšli byla nejdříve stanovena stejná věková hranice, avšak ve městě byl zájem o podávání projektů i u mladších obyvatel, proto se věková hranice snížila na 12 let. Naopak v Uherském Brodě je tato věková hranice stanovena na 18 let, v případě, že by se chtěl zapojit mladší občan, musí být zastoupen zákonným zástupcem. Co se týče počtu podaných návrhů, tak občané Otrokovic a Uherského Brodu mají možnost podat tolik návrhů, kolik chtějí, v Litomyšli je tento počet omezen na 3 návrhy na obyvatele a v Novém Jičíně každý obywatel může podat pouze jeden návrh. Hlasování probíhá v těchto městech standartně na webových stránkách, buď mají města vytvořené přímo webové stránky pro participativní rozpočet nebo občané mohou hlasovat na stránkách města, Nový Jičín využívá k hlasování aplikaci Munipolis. Pro obyvatele, kteří nemají k dispozici internet, jsou připraveny na městském úřadě hlasovací lístky. Počet hlasů je ve vybraných městech také odlišný, občané Nového Jičína disponují dvěma kladnými hlasy, u města Otrokovice mají občané také dva hlasy, ale v tomto případě jeden kladný hlas a jeden záporný, v Litomyšli a Uherském Brodě mají lidé možnost udělit až tři hlasy, kdy jsou dva kladné a jeden záporný. Města berou při hlasování v úvahu i záporné hlasy, aby se vyhnuli extrémům a také, aby nezrealizovali projekt, který by určité skupině občanů vyloženě vadil a byli by západně proti.

Tabulka 17 Srovnání měst (Zdroj: Vlastní zpracování, 2023)

Město	Litomyšl	Nový Jičín	Otrokovice	Uherský Brod
Kolikátý ročník PaR	4. ročník	6. ročník	3. ročník	3. ročník
Věková hranice	12 let	15 let	15 let	18 let
Počet návrhů na osobu	3 návrhy	1 návrh	neomezeně	neomezeně
Způsob hlasování	webové stránky	aplikace	webové stránky	webové stránky
Počet hlasů	3 hlasy	2 hlasy	2 hlasy	3 hlasy
Výše PaR	500 000 Kč	400 000 Kč	2 000 000 Kč	600 000 Kč
Kolik Kč na obyvatele	48 Kč	17 Kč	113 Kč	36 Kč
Zaměření vítězných projektů	Revitalizace	Děti, sport	Sport, správa	Děti
Podíl PaR na celkových výdajích	0,16%	0,04%	0,40%	0,13%

Co se týče výše participativního rozpočtu, tak v roce 2023 nejvyšší částku vyčlenilo město Otrokovice a to 2 mil. Kč, na obyvatele tedy připadá 113 Kč, dalším městem s vyhrazeným rozpočtem 600 tis. Kč je Uherský Brod, zde na jednoho obyvatele připadá částka 36 Kč, v Litomyšli vedení města vyčlenilo částku 500 tis. Kč a na obyvatele zde připadá 48 Kč.

Přestože má Nový Jičín participativní rozpočet zaveden nejdéle, nakládá s ním opatrně, proto je vyčleněný rozpočet ve výši 400 tis. Kč, a tak každému obyvatele přísluší 17 Kč. Vítězné projekty ve vybraných městech jsou zaměřeny především na sport a volnočasové aktivity pro děti, v Litomyšli bylo několik vítězných projektů zaměřeno také na revitalizaci prostředí města anebo v Otrokovicích si lidé odhlasovali například nové veřejné osvětlení, lavičky či parkovací místa. Dle podílu participativního rozpočtu na celkových výdajích rozpočtu se vybraná města řadí do posloupnosti od největšího podílu k nejmenšímu v pořadí – Otrokovice, Litomyšl, Uherský Brod a na konci Nový Jičín. Ani jedna varianta není špatná, každé město má možnost vybrat si individuálně částku nebo způsob průběhu participativního rozpočtu, který mu vyhovuje nejvíce.

Na základě komunikace s některými zastupiteli z výše uvedených měst byly získané doporučení, které by odkázaly městům, jenž chtějí implementovat participativní rozpočet. Nejvíce se opakovaly následující doporučení:

- správně načasovat harmonogram,
- vhodně zvolit celkovou alokaci,
- jednoduchost – co nejméně překážek při podávání návrhů a jednoduchý způsob hlasování,
- použití 2 pozitivních a 1 negativního hlasu, aby se město vyvarovalo extrémům.

8 ANALÝZA PŘÍSTUPU VEDENÍ MĚSTA K PARTICIPATIVNÍMU ROZPOČTU

8.1 Metodika šetření:

Typ šetření

Při analýze přístupu města k participativnímu rozpočtu bylo nejprve provedeno dotazníkové šetření formou emailové komunikace. To bylo adresované na respondenty zastávající na městském úřadě úlohy, jež jsou spojeny s oblastí, která je předmětem projednávaného téma. Dále byla provedena kvalitativní metoda polostrukturovaných rozhovorů, kde byli osloveni opět respondenti, kteří by o daném tématu mohli mít přehled.

Cílem bylo zjistit jak obecný, tak i podrobnější přehled o přístupu města k participativnímu rozpočtu, díky kombinace těchto dvou metod se podařilo získat celkový pohled na zkoumané téma.

Způsob sběru dat

V rámci této diplomové práce bylo nejdříve provedeno dotazníkové šetření formou emailové komunikace, kde byli osloveni vybraní představitelé Městského úřadu Rožnov pod Radhoštěm. Dotazníkové šetření bylo provedeno na začátku měsíce března, od poslání emailu, který obsahoval Word dokument s deseti otevřenými otázkami, všichni respondenti odpověděli během několika následujících dní. Dotazníkové šetření se zabývalo obecnou tematikou participativního rozpočtu, kde bylo dotazováno na otázky ve stylu, jak by představitelé popsali tento pojem, jak vnímají aktuální stav implementace participativního rozpočtu v České republice, jaké zde vidí klady či záporny. Další otázky se zaměřovaly na to, jaký by měl být cíl zavedení participativního rozpočtu, zda by to pomohlo s rozvojem daného území, jestli jsou schopni na PaR vyčlenit částku atd. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak se k tomuto tématu staví vybraní zástupci města.

Následně byl s vybranými respondenty proveden polostrukturovaný rozhovor, kde byly položeny otázky už detailněji na zavedení participativního rozpočtu v Rožnově pod Radhoštěm, na participativní projekty, které město již realizovalo a zároveň byl předložen návrh projektu této diplomové práce, kde proběhla diskuze a autorka tak získala od respondentů důležitou zpětnou vazbu. Na polostrukturovaný rozhovor bylo předem připravených 10 otázek, další doplňující otázky by pokládány intuitivně na základě průběhu rozhovoru. Délka rozhovorů trvala individuálně, nejkratší rozhovor se pohyboval kolem půl

hodiny, jiné rozhovory se protáhly až na hodinu a půl. Polostrukturované rozhovory byly provedeny v druhé polovině měsíce března 2024.

Oslovení respondenti

Nejprve bylo dotazníkové šetření posláno vedoucímu finančního odboru, vedoucímu strategického odboru a koordinátorce programu Zdravé město. Dále pro účely polostrukturovaných rozhovorů byl osloven starosta města Rožnov pod Radhoštěm, koordinátorka programu Zdravé město a vedoucí strategického odboru. Tyto osoby byly vybrány z důvodu, že mají klíčové znalosti a zkušenosti pro projednávané téma.

Časové období

Časové období sběru dat jak dotazníkového šetření, tak polostrukturovaných rozhovorů proběhlo v měsíci březnu 2024.

8.2 Dotazníkové šetření

V první fázi bylo provedeno dotazníkové šetření formou emailové komunikace, dotazník byl adresován na vybrané zástupce města, jednalo se o vedoucího strategického odboru, vedoucího finančního odboru a koordinátorku programu Zdravé město. Dotazníkové šetření se skládalo z deseti předem připravených otázek, kde na začátku bylo cílem zjistit, jak vybraní vnímají pojem participativní rozpočet a poté byly kladeny obecné otázky směřované na participativní rozpočet v Rožnově pod Radhoštěm. Jelikož byly všechny otázky z dotazníkového šetření otevřené, aby dotazovaní měli možnost projevit svůj vlastní názor a myšlenky, byly otázky sepsány do dokumentu Word. Následně jim byl tento dokument zaslán emailem po telefonické komunikaci. Sběr těchto informací proběhl na začátku měsíce března. Zde jsou vypsány všechny otázky, které dotazníkové šetření obsahovalo:

Když se řekne participativní rozpočet, co si pod tímto pojmem představíte?

Jeden z respondentů uvedl, že participativní rozpočet vnímá jako nástroj, kterým může město motivovat a zapojit občany do rozhodování o rozvoji města. Druhý z respondentů v participativním rozpočtu vidí možnost vzbudit zájem občanů o „svou lokalitu“ a být aktivní v rámci své komunity. Poslední respondent si pod tímto pojmem představuje zapojení veřejnosti na tvorbě rozpočtu.

Jak vnímáte aktuální stav implementace participativního rozpočtu v České republice?

Dva z respondentů uvedli, že z pozice člena Národní sítě Zdravých měst se setkávají převážně se zástupci měst a obcí, kteří realizují participativní rozpočet, případně o zavedení uvažují. Na setkáních jsou diskutovány klady, avšak z hlediska předání zkušeností více komunikují negativní jevy či zkušenosti v rámci celého procesu realizace. Třetí respondent vnímá aktuální stav implementace participativního rozpočtu v České republice jako určité řešení problémů pro jednotlivé vymezené lokality.

Představte si, že by participativní rozpočet byl aplikován ve městě Rožnov pod Radhoštěm. Jaké si myslíte, že by byly hlavní výhody?

Respondenti mezi výhody aplikace participativního rozpočtu v Rožnově pod Radhoštěm zařadili:

- Zapojení a aktivace občanů
- Vznik nových přínosných nápadů
- Budování vztahů občanů k dané lokalitě
- Spokojenost obyvatel
- Lokálně detailnější vyřešení potřeb občanů

Jaké by zavedení participativního rozpočtu mohlo nést negativa/rizika?

Mezi negativa či rizika, které by mohli vzniknout zavedením participativního rozpočtu respondenti uvedli tyto následující:

- Málo přihlášených projektů, zejména v prvním ročníku
- Neochota, nepřijetí participativního rozpočtu ze strany úředníků
- Překročení rozpočtu při realizaci
- Časová náročnost realizace
- Místní konflikty, různorodé názory, nereálné představy
- Nesoulad s celkovou koncepcí
- Rozpor s legislativou

Jeden z respondentů také uvedl, že město musí dbát na to, aby s finančními prostředky bylo nakládáno efektivně a hospodárně, takže vnímá riziko i v tom, že kdyby byla alokovaná

částka nižší, tak část peněz půjde i na platy zaměstnanců, takže by se vyplatilo alokovat větší částku, ať se projekt vyplatí.

Co by podle vás mělo být hlavním motivem/cílem zavést participativní rozpočet?

Při této otázce se dva respondenti shodli na tom, že hlavním cílem zavedení participativního rozpočtu by mělo být zapojení a aktivace občanů. Třetí respondent uvedl, že hlavním motivem shledává detailní řešení určité lokální záležitosti nebo alternativně pak rozhodnutí o strategické investici například formou místního referenda.

Myslíte si, že by participativní rozpočet pomohl v rozvoji města?

Dva respondenti odpověděli, že by participativní rozpočet určitě pomohl v rozvoji města, třetí respondent si to nemyslí.

Myslíte si, že jste schopni vyčlenit částku na participativní rozpočet, v jaké výši by tato částka byla?

Zde respondenti zmínili, že by si v rámci rozpočtu na rok 2025 dovedli představit částku 1 mil. Kč. Třetí respondent nedokázal odhadnout tuto částku, proto uvedl, že vyčleněná částka by měla být v nižších řádech procent z celkového rozpočtu.

Jak si myslíte, že by k tomuto přistupovalo vedení města, probírali jste již tento nápad v minulosti?

Zde bylo zjištěno, že by v budoucnu chtěli ve městě Rožnov pod Radhoštěm zavést participativní rozpočet, avšak jsou zatím v iniciační fázi a musí se na tomto tématu shodnout s radou města.

Kdo si myslíte, že by měl hlasovat?

Při této otázce dva z respondentů uvedli, že do hlasování by se měli zapojit občané města, jeden dokonce specifikoval, že by si představoval, aby hlasovaly fyzické osoby s trvalým pobytem na území města, které již dosáhly 15 let. Třetí respondent také uvedl, že by měly hlasovat lokálně bydlící obyvatelé, dále dodal také místní komise a místní komunity.

Jaká by měla být minimální a maximální částka nákladů na 1 navrhovaný projekt?

Zde ani jeden z respondentů neuvedl přesnou částku, jaké by měly být náklady na projekt, záleží na tom, zda by se maximální hranice projektu vůbec nastavovala.

8.3 Polostrukturované rozhovory

V další fázi byly provedeny osobní rozhovory s vybranými zástupci města, jednalo se o koordinátorku programu Zdravé město, vedoucího strategického odboru a starostu města Rožnov pod Radhoštěm. Cílem těchto rozhovorů bylo získat odpovědi na otázky týkající se participativních projektů města v minulosti, zavedení participativního rozpočtu, a především získat zpětnou vazbu na rozpracovaný návrh projektu, který byl vytvořen na základě provedených analýz. Na rozhovor byly předem připravené otázky a interaktivně v návaznosti na odpovědích zástupců se kladly doplňující otázky. První část otázek byla mířena na zavedení participativního rozpočtu, v druhé části rozhovoru byl představen autorkou návrh projektu, kde kladla konkrétní otázky zástupcům a zjišťovala, jaký názor mají například na nastavená pravidla nebo harmonogram projektu. Sběr těchto informací proběhl v druhé polovině měsíce března. Po konzultaci s představiteli města byly některé podněty doplněny do návrhu, finální podoba pilotního projektu se nachází v nadcházející kapitole č. 9.

Respondentům byly předloženy následující otázky:

Dělali jste již průzkum, zájmu obyvatel o participativní rozpočtování? Jakým způsobem a k jakým výsledkům jste dospěli?

Dle odpovědí respondentů bylo zjištěno, že průzkum, zda by obyvatelé měli zájem o participativní rozpočet město zatím neprovádělo. Ale domnívají se, že by o tento projekt byl zájem na základě toho, že obyvatelé v Rožnově pod Radhoštěm jsou zvyklí se zapojovat do aktivit města a pronášet návrhy.

Jaké jsou zkušenosti města s jinými participativními projekty v minulosti? Byly podobné projekty realizovány, jaký byl výsledek?

V minulosti město pořádalo veřejné interpelace, kterých se účastnilo vedení města, starosta, místostarosta, tajemník, zapisovatelka, kde rozebírali témata, jež byly probírány na posledních jednáních zastupitelstva. Obyvatelé měli možnost zde přijít s názory, náměty nebo také se stížnostmi, avšak účast nebyla tak velká, proto město pozměnilo koncept a zavedli veřejné setkání s názvem „Na kávu s vedením města“. Nově vedení města chodí přímo za obyvateli do jednotlivých městských částí, kdy vedení přichází s řešením problému veřejně známým a upravují ho na míru obyvatel s jejich pomocí. Občanům jsou navržena řešení, ti následně obdrží nálepky – dvě s plusovou a jednu s minusovou hodnotou, tyto nálepky znázorňují jejich hlasy a mají možnost si vybrat jaká možnost z návrhů se jim

zamlouvá nejvíce, pokud v daném místě fungují osadní komise, tak někdy do debaty také vstupují a podávají náměty. Tento způsob veřejného setkání je u obyvatel daleko oblíbenější, a to se odráží také na účasti. Jedním z respondentů bylo zmíněno, že fungují školská fóra, kde město alokuje peníze a žáci dané školy mají možnost rozhodnout, na co tyto peníze využijí. Dalším z respondentů bylo doplněno, že finanční prostředky vkládají do jednotlivých částí města celou dobu, ale do budoucna by chtěli mít klasický participativní rozpočet soutěžního typu.

Co si myslíte, že by mohlo být hlavní motivací pro lidi, aby hlasovali?

Dva ze tří respondentů uvedli, že motivací pro lidi je fakt, že mají možnost rozhodnout a ovlivnit co se bude ve městě dít a také pocit, že se nějaké věci navrhly a oni si dokázali prosadit svůj požadavek. Třetí respondent dodal, že motivací pro obyvatele by mohla být skutečnost, že mají šanci se podílet na tom, jak bude určitá lokalita vypadat, tím pádem tam budou trávit více volného času a posílí to vztah občana k danému místu.

U analýzy rizik souhlasíte se stupnicí 1 až 5 u závažnosti a pravděpodobnosti? Chybí vám, zde ještě nějaké riziko, které byste do tabulky doplnili, souhlasíte se stanovenými ukazateli?

Respondentům byla ukázána tabulka analýzy rizik, kde měla autorka stanovené rizika a určené hodnoty závažnosti a pravděpodobnosti, následně byly jednotlivá rizika s respondenty konzultovány. S hodnotami ve většině případů respondenti souhlasili, avšak na základě doporučení odborníků byly některé z hodnot v projektu poupraveny. Jeden z respondentů podotkl, že u rizika nedodržení harmonogramu by závažnost zvýšil z hodnoty 4 na 5 a pravděpodobnost by naopak snížil z původní nastavené hodnoty 4 na 3, protože věří, že by si v harmonogramu nastavili dostatečné časové rezervy a tento problém by nenastal. Další z respondentů uvedl, že by pozměnil hodnotu u zásahu do životního prostředí, protože projekty budou přísně kontrolovány odborem životního prostředí, jelikož se město nachází v CHKO Beskydy. To znamená, že projekt, který by měl zasahovat do životního prostředí by se rovnou při kontrole pracovní skupinou pozastavil. U tohoto rizika bylo tedy doporučeno snížit hodnotu pravděpodobnosti z 3 na 1. Finální tabulka analýzy rizik se začleněnou zpětnou vazbou se nachází v následující části diplomové práce, přesněji v kapitole č. 9.8.

Z jakých lidí byste poskládali pracovní skupinu?

Respondentům byla představena organizační struktura sestavená autorkou, kde měli možnost zhodnotit, zda jsou v pracovní skupině správně navrhnutí pracovníci z jednotlivých odborů. Zde dva respondenti uvedli, že namísto sociálního odboru by zvolili do pracovní skupiny spíše odbor investic. Dále dodali, že pokud by byla potřeba, tak autorkou navržený sociální odbor by mohl být nápomocný spíše až při realizaci samotného projektu. Jeden z respondentů také dodal, že by zvážil, zda by nebylo vhodné přidat do týmu také tiskovou mluvčí. Autorka původně myslela, že by tuto komunikaci měl na starost koordinátor projektu, ale souhlasí, že je vhodnější zde zvolit osobu, která má zkušenosti v této oblasti a je zároveň zvyklá vystupovat na veřejnosti. Tabulka organizační struktury se nachází v kapitole č. 9.3.

**Při monitorování a vyhodnocování, co byste považovali za úspěch celého projektu?
Jaká by to byla například procentuální účast obyvatel?**

Zde nebyl ani jeden z respondentů schopný odhadnout procentuální účast nebo říct některé ukazatele. Jeden z nich uvedl, že na úspěch celého projektu by se dívali spíše z delšího časového hlediska, kde by zhodnotili například po pěti letech, zda se zapojuje více obyvatel či nikoliv. Po zobrazení tabulek zapojení obyvatel do PaR z předchozí kapitoly zaměřené na benchmarking vybraných měst, které již participativní rozpočet mají, dva z respondentů uvedli, že podle výsledků vybraných měst by nejspíše mohli za úspěch považovat, kdyby hlasovalo 10 % občanů Rožnova pod Radhoštěm, tento ukazatel také velmi závisí na tom, jak město projekt odprezentuje a jaké spolky a členové se zapojí.

Jaký názor máte na mé stanovení pravidel?

Při této otázce, byly respondentům představeny všechny pravidla návrhu projektu, zmíněné v kapitole č. 9.5, kde měli dotazovaní možnost k jednotlivým pod bodům vyjádřit svůj názor. V některých bodech měli respondenti názory stejné, u některých se naopak odpovědi lišily. Nejprve byli seznámeni s návrhem harmonogramu, dva z respondentů s celým harmonogramem souhlasili, třetí z nich uvedl, že by zvážil, zda dávat hlasování na období prázdnin, kdy bude spousta lidí cestovat. Dále se diskutovalo o alokované částce, kde se respondenti shodli, že částka 1 milion Kč na první ročník je v pořádku. Také uvedli, že by pravděpodobně v dalším ročníku tuto částku zvýšili, protože 1 milion Kč vnímají jako spodní hranici, aby se zavedení participativního rozpočtu městu vyplatilo. Minimální hranice 50 tisíc Kč na návrh projektu se jim zdá také v pořádku, avšak neví, zda by se projekty

rozdělovaly na kategorii malé a velké, protože zde vidí riziko, že z malého projektu by se při realizaci mohl stát velký projekt. Uvažovali by spíše nad variantou, že by se realizovat například 3 vítězné návrhy do vyčerpání alokované částky.

Dále dva respondenti souhlasili s věkovou hranicí 15 let, třetí respondent uvedl, že by se nebál tuto hranici snížit na 12 let, protože již po zkušenosti se školními fóry se jim osvědčilo, že i mládež přichází se zajímavými návrhy. U podávání návrhů dva respondenti uvedli, že by se přiklonili k variantě, aby byl každý návrh podložen alespoň 20 podpisy. Chtějí, aby si navrhovatelé své návrh projektu nejprve projednali ve své skupině a zjistili, zda je o tento návrh v dané lokalitě zájem. Všichni tři respondenti by preferovali spíše variantu hlasování prostřednictvím aplikace Munipolis, jelikož by chtěli docílit toho, že by se obyvatelé do aplikace zaregistrovali, projevíli by zájem a následně by se vícero obyvatel zapojovalo i do jiných aktivit než jen do participativního rozpočtu.

Myslíte, že by bylo lepší participativní rozpočet směřovat na konkrétní místa ve vybrané lokalitě nebo po celém území města?

Respondenti by spíše preferovali participativní rozpočet soutěžního typu pro celé území města, než na vybrané části či oblasti, avšak záleží, jaký názor na to bude mít rada města, kde se mohou názory lišit.

Jaký způsob komunikace participativního rozpočtu by byl podle vás ve Městě Rožnov pod Radhoštěm nejefektivnější?

Na tuto otázku respondenti nebyli schopni zvolit jen jeden komunikační prostředek, který by byl nejefektivnější ale uvedli, že by použili kombinaci všech způsobů dohromady. Jeden z respondentů uvedl, že vždy hledají klíče, jak oslovit co nejvíce lidí. Jako příklad bylo uvedeno, veřejné setkání „Na kávu s vedením města“, které se zaměřuje na jednotlivé části města, v tomto případě se vhazují obyvatelům letáčky v dané lokalitě, aby se o události dozvědělo co nejvíce lidí nebo když se jedná o jinou cílovou skupinu jako jsou například komunity rodičů, tak se spojují s mateřskými centry atd.

V čem by byl specifický participativní rozpočet pro Rožnov? Co by mohlo být v Rožnově jinak než u jiných měst?

Zde také všichni respondenti uvedli stejnou odpověď, že specifický by participativní rozpočet nejspíš nebyl, město vnímá jako specifické zapojení to, že pořádají setkání „Na kávu s vedením města“, proto by participativní rozpočet chtěli dělat spíše klasickou cestou soutěžního typu pro celé území města.

8.4 Shrnutí

Na základě provedeného dotazníkového šetření a polostrukturovaných rozhovorů s vybranými zástupci města, bylo zjištěno, že dotazovaní o participativním rozpočtu již slyšeli a měli by zájem něco takového zavést i v jejich městě. Dokonce z rozhovorů vyplynulo, že se strategický odbor blíže zajímá o toto téma a začínají nyní s iniciační fází. Dále v rámci rozhovoru bylo zjišťováno, zda má město zkušenosti již s nějakým jiným projektem, zaměřujícím se na participaci obyvatel, respondenti uvedli zkušenost s veřejnými interpelacemi, různými fóry a také zde bylo uvedeno setkání „Na kávu s vedením města“.

V rámci tohoto šetření byly prodiskutovány pozitiva a negativa participativního rozpočtu. Zastupitelé si myslí, že hlavní motivací pro obyvatele, aby se zapojili a hlasovali v rámci projektu participativního rozpočtu by měla být možnost, že mohou o něčem sami rozhodnout a ovlivnit dění ve městě a také to, jak bude nějaká lokalita díky vítěznému projektu vypadat.

Na otázku, jakou částku by bylo schopné město vyčlenit, odpověděli, že by přemýšleli o 1 milionů Kč, což odpovídá částce, kterou navrhuje i autorka této práce. S návrhem projektu participativního rozpočtu a jejími pravidly, respondenti ve většině případů souhlasili, nicméně některá z jednotlivých doporučení, které by město zvážilo, jsou zapracována v následující kapitole č. 9. Jednalo se o začlenění tiskové mluvčí do organizační struktury, úpravu hodnot rizikové analýzy a také byl zde zmíněn tip, zda neuskutečnit hlasování přes aplikaci Munipolis.

Provedené dotazníkové šetření formou emailové komunikace a polostrukturované rozhovory s vybranými zástupci vedení města byly pro přizpůsobení projektu participativního rozpočtu pro Rožnov pod Radhoštěm přínosné a splnily očekávání.

9 NÁVRH PROJEKTU PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU

9.1 Popis projektu

Projekt „Tvoříme Rožnov“ zapojuje obyvatele, aby se podíleli na rozvoji města. Rožnov pod Radhoštěm vyčlení část finančních prostředků z celkového rozpočtu města a obyvatelé mohou prostřednictvím svých projektů navrhnout, zda by chtěli ve městě vystavět, vylepšit či pořídit něco nového, co jim ve městě chybí nebo jen revitalizovat současné veřejné prostranství. Participativní rozpočet funguje tak, že občané mají možnost podat návrhy, které zkontroluje vedení města, zda jsou projekty realizovatelné a splňují všechny povinné ukazatele. Následně právě veřejnost bude hlasovat, který z předložených projektů shledávají nejvíce užitečným a chtěli by jej realizovat. Vítězné projekty poté město zrealizuje, je to dobrý způsob, jak zapojit veřejnost do dění ve městě a ukázat jim, že na každém názoru a hlasu záleží, díky čemuž se buduje vztah občana k území, kde bydlí.

Název projektu

Projekt participativního rozpočtu ponese název „Tvoříme Rožnov“. Tento název může být výhodou, protože podobné označení používají i jiná města, takže občan, který o participativním rozpočtu již slyšel u jiných měst, si rychle spojí návaznost a nebude potřeba dlouhého vysvětlování, o co se jedná. Město může při prezentaci a komunikaci používat slogany jako „Tvůj hlas, tvé projekty“ nebo „Společně za lepším městem“. Níže můžete vidět zpracovaný návrh, jak by mohlo vypadat logo projektu, který by město využívalo na komunikačních a propagačních materiálech.

Obrázek 13 Logo projektu (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)

Cílová skupina

Hlavní cílovou skupinou tohoto projektu jsou především obyvatelé města Rožnov pod Radhoštěm, kteří by se do projektu participativního rozpočtu měli zapojit a vyjádřit své potřeby a priority, které jim ve městě scházejí. Důležité je také zapojení místních komunit zastupující různé specifické potřeby. Zapojení vedení města je také důležité, aby se zachovala politická transparentnost a důvěryhodnost procesu. Při podávání návrhů mohou

být také velmi užiteční mladí lidé a studenti, kteří mohou přijít s nějakými novými, inovativními nápady.

Popis cíle projektu

Cílem projektu je zapojit obyvatele do rozvoje města a ukázat jim, že na jejich názoru záleží, a že svým rozhodnutím mohou přispět k rozvoji a ke zvýšení kvality života ve městě. Občané mohou napomocet městu zatraktivnit veřejný prostor a udělat ho lepším, aby se zde lidé cítili dobře. Proto je důležité zjistit od obyvatel, zda jim ve městě něco chybí nebo co by si přáli vylepšit. Tímto se také může dosáhnout větší důvěryhodnosti a transparentnosti městského úřadu, vedení města má také možnost ukázat aktivním občanům, jak fungují některé procesy rozhodování atd. Cílem je tedy vytvořit město, kde se obyvatelům dobře žije.

Vyčleněné finanční prostředky

Na participativní rozpočet pro rok 2025 bude navržena částka 1 milion Kč. Občané budou mít možnost navrhnout malý nebo velký projekt, realizovat se budou projekty s největším počtem hlasů a zároveň ty, které celkově nepřekročí částku 1 milion Kč. Za malý projekt se považuje návrh s minimální výší nákladů 50 tisíc Kč a maximální výší do 100 tisíc Kč, malé projekty se bude město snažit realizovat ještě v ten samý rok, kdy proběhlo hlasování. Naopak velké projekty, které jsou od 100 tisíc Kč výš, se budou z důvodu náročnosti dokončovat až v následujícím roce.

Místo realizace

Projekt musí být realizován na území města Rožnov pod Radhoštěm, návrh musí být umístěn na pozemcích nebo budovách ve vlastnictví města. Zároveň nesmí být projekt v rozporu se strategickými dokumenty města, územním plánem, stavebním zákonem a budoucím záměrem.

Zdůvodnění potřeby

Projekt „Tvoříme Rožnov“ dává možnost občanům podílet se na tvorbě image města. Participativní rozpočet může podpořit renomé moderního a rozvojového města, díky čemuž se území města zatraktivní. Lze předpokládat, že to bude mít do budoucna vliv na turismus, čímž se podpoří cestovní ruch nebo město může získat pozornost investorů. Projekt uplatní kreativitu a potenciál obyvatel, díky čemu se prohlubuje vztah občana k místu, kde bydlí a vytváří se povědomí o spolupráci. Projekt může snížit míru ničení majetku města a nepořádku. Přínosem také může být zlepšení důvěry k veřejným činitelům, kteří budou

s veřejností spolupracovat a utvoří jím náhled do procesů fungování obce. V neposlední řadě je participativní rozpočet jakýmsi trendem dnešní doby, a díky sledování trendů může město efektivně, inovativně a udržitelněji plánovat svou budoucnost.

Možné negativa projektu

Výše byly popsány přínosy a pozitiva participativního rozpočtu, avšak každý projekt nese i své úskalí, které může při zavedení nastat. V tomto případě se může jednat o konflikty mezi občany, které se mohou vytvořit na základě odlišných názorů na projekty. Další negativum, které by mohlo vzniknout je prohlubování digitální propasti starších občanů. Tato věková skupina je lehce znevýhodněna, protože spousta z těchto obyvatel nemá přístup k internetu, i přes to, že mají možnost přijít na městský úřad a dát hlas projektům dle jejich preference za asistence koordinátora, je projekt více zaměřen na mladší obyvatele. Mezi další limity lze zařadit časové vytížení pracovníků městského úřadu, avšak pokud budou jejich činnosti správně rozděleny, například díky procesní analýzy, dalo by se tomuto problému předejít.

9.2 Harmonogram

Tabulka 18 Harmonogram (Zdroj: Vlastí zpracování, 2024)

Fáze	Činnost	Měsíc
Iničiační	Mapování aktuálního stavu, představení záměrů Radě	červenec - září 2024
Přípravná	Příprava dokumentace, tvorba rozpočtu	září - říjen 2024
	Schválení pravidel a rozpočtu	říjen - listopad 2024
	Informační kampaň	únor - březen 2025
Realizační	Příjem návrhů	duben 2025
	Posuzování návrhů a kontrola náležitostí	květen - červen 2025
	Prezentace schválených návrhů a diskuze	červenec 2025
	Hlasování o návrzích	červenec - srpen 2025
	Ukončení hlasování a oznámení výsledků hlasování	září 2025
	Realizace vítězných projektů	říjen 2025
Kontrolní	Rozesílání dotazníku zúčastněným	leden - únor 2026
Vyhodnocení	Vyhodnocení dotazníkového šetření	únor 2026

V měsících červenec až září 2024 proběhne mapování pracovní skupinou Městského úřadu Rožnov pod Radhoštěm, kde se následně rada města seznámí se záměrem participativního rozpočtu a navrhne se alokovaná částka. Zároveň se jmenuje koordinátor, který bude za tento projekt zodpovědný a bude na něj dohlížet.

Od září 2024 se bude koordinátor spolu s pracovní skupinou podílet na přípravě všech potřebných dokumentů k rozpočtu, vyčlení se pravidla, zvolí se vhodná forma komunikační

strategie s občany, způsob propagace, provede se finanční a riziková analýza a další potřebné postupy k tvorbě participativního rozpočtu.

Během měsíce října až listopadu proběhne zasedání rady. Odsouhlasí se pravidla, podmínky a vyčleněná částka na participativní rozpočet. Důležité je, aby tým pracovníků vhodně zvolil informační kampaň, díky čemuž, se o projektu dozví co nejvíce občanů města. Při participaci jsou klíčová osobní setkání, proto by bylo vhodné zorganizovat veřejné setkání, kde se obyvatelé seznámí s pojmem participativní rozpočet, také by měli možnost vidět příklady dobré praxe ve městech, kde participativní rozpočet už nějakou dobu funguje.

Celý duben 2025 budou mít obyvatelé možnost podávat návrhy svých projektů. Ty následně projdou formální a věcnou kontrolou, také se ověří proveditelnost a v případě potřeby proběhne také konzultace s navrhovatelem. Po tomto procesu koordinátor projektu uskuteční veřejné setkání s obyvateli. Odprezentují se schválené projekty a bude zde prostor i pro diskuzi. V letních měsících červenec až srpen již proběhne samotné hlasování o návrzích. Občané budou mít možnost vybrat si svého favorita. Po ukončení hlasování město Rožnov pod Radhoštěm slavnostně vyhlásí vítězné projekty, které budou v následujícím roku realizovány.

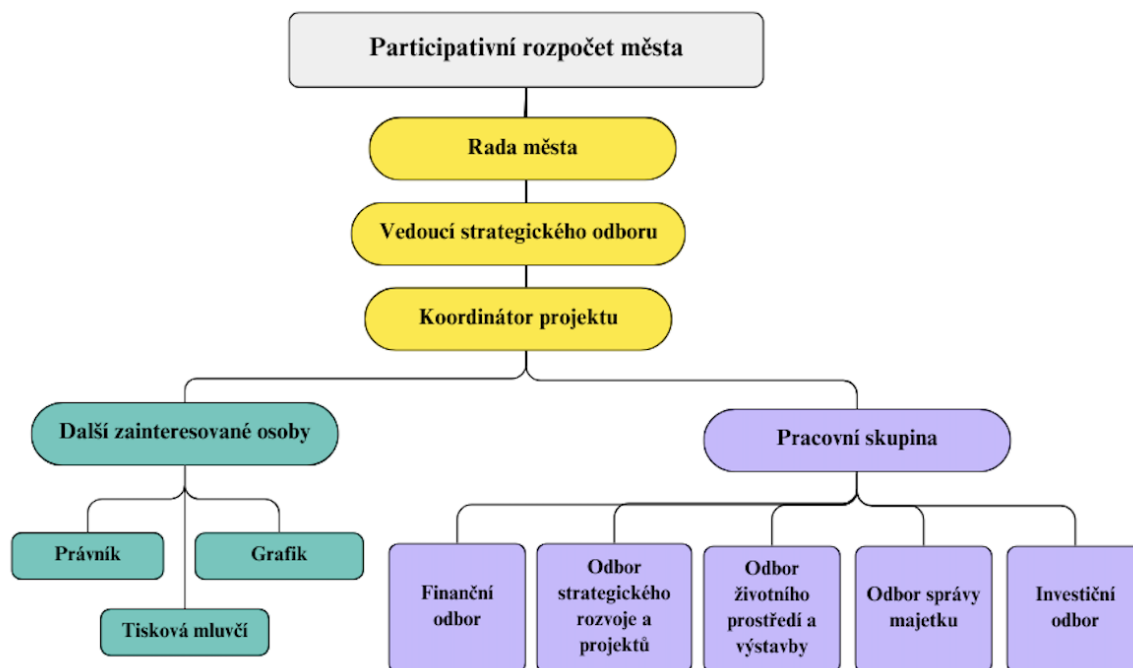
Zde ale proces ještě nekončí, pracovní skupina zkontroluje, zda byly všechny kroky projektu splněny a zda byl splněn cíl. Vypracuje dotazníkové šetření, které rozešle všem zapojeným. Po získání výsledků z dotazníkového šetření vyhodnotí, jak byli obyvatelé s projektem spokojeni a zda projekt přinesl takový přínos, jak bylo očekáváno. Celkově pracovní skupina společně s koordinátorem vyhodnotí úspěšnost participativního rozpočtu a použije zpětnou vazbu ke zdokonalení participativního rozpočtu na další rok.

9.3 Management lidí

V této kapitole jsou zmíněni účastníci, kteří budou zapojeni do tvorby projektu participativního rozpočtu. Jejich výběr byl proveden na základě jejich odborných znalostí, schopností a dovedností, jelikož zastávají na městském úřadě úlohy, které jsou ve spojitosti s navrhovaným participativním rozpočtem.

9.3.1 Organizační schéma

Na obrázku č. 14 zobrazující organizační strukturu projektu můžeme vyčíst vztah nadřízenosti a podřízenosti jednotlivých účastníků.

Obrázek 14 Organizační schéma (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)

Kordinátor projektu

Kordinátor projektu by měla být osoba, která zná prostředí města, má dobré komunikační a organizační schopnosti, výhodou jsou již zkušenosti s vedením nějakého projektu a zájem o tematiku participace. Kordinátor má na starost pracovní skupinu, které zadává úkoly a zároveň dohlíží na jejich plnění. Dále dohlíží na činnost dalších zainteresovaných osob například z oblasti práva nebo zadává úkoly pracovníkům technických služeb již při samotné realizaci projektu. Sám kordinátor je odpovědný za své kroky vedoucímu strategického odboru. Kordinátor má za úkol sledovat rozpočet, zpracovávat celkový plán projektu, časový harmonogram a kontrolovat dodržování termínů, zároveň kordinátor hledá způsoby, jak tyto činnosti provést co nejefektivněji. Pokud je potřeba, tak komunikuje o návrzích projektů s navrhovateli. O těchto činnostech poté sepisuje podklady k projektu, které předkládá vedoucímu strategického odboru a radě města. Kordinátor je zodpovědný za většinu postupů v projektu a je nutné, aby dohlížel i při realizaci vítězných návrhů. Kordinátor za provedenou práci dostane finanční odměnu, výše záleží na počtu odpracovaných hodin.

Pracovní skupina

Pracovní skupina je sestavena radou města, ta vybírá vhodné zaměstnance z finančního odboru, z odboru strategického rozvoje, životního prostředí a výstavby, správy majetku a také z investičního odboru. V čele pracovní skupiny stojí kordinátor projektu. Pracovníci

z odborů jsou odpovědní za vykonání svěřených úkolů, měli by mezi sebou spolupracovat a také by měli být schopni poskytnout cenou radu koordinátorovi ohledně svého zaměření. Jejich úkoly mohou být různorodé, například ověřování proveditelnosti, kontrola formálních náležitostí podaných projektů, konzultace s navrhovateli, diskuze s občany na veřejném zasedání, kontrola výsledků a tak dále. Jednotlivci z pracovní skupiny budou dostávat odměny na základě toho, kolik splnili úkolů a v jaké míře se zapojují do jednotlivých procesů.

Rada města a vedoucí strategického odboru

Rada města má rozhodovací funkci, schvaluje pravidla, rozpočet a následně realizaci návrhů, které byly zkontrolovány pracovní skupinou a vybrány obyvateli města. Vedoucí strategického odboru nese zodpovědnost za celý projekt participativního rozpočtu a je nadřízený koordinátorovi projektu. Ten mu posílá spisy o průběhu celého procesu, jednou za měsíc se setkávají, aby probrali potřebné záležitosti.

Další zainteresované osoby

Mezi tyto osoby můžeme zařadit například městského právníka, grafika, tiskovou mluvčí nebo technické služby. Koordinátor zde zvolí osobu, která bude dohlížet, zda jsou všechny kroky a činnosti v souladu s právem. Grafický designer se postará o celkový vizuál a tisková mluvčí o informování veřejnosti. Během projektu, hlavně co se týče již samotné realizace může město využít na některé činnosti technické služby, které se běžně starají o veřejné prostranství, zeleně nebo o údržbu městského mobiliáře.

9.4 Iniciační fáze

V tabulce č. 19 se nachází shrnutí iniciační fáze, jsou zde zaznamenány cíle a hlavní výstupy, dále je zmíněn management lidí, kteří se do iniciační fáze zapojí a informace, že iniciace bude trvat tři měsíce.

Tabulka 19 Shrnutí iniciační fáze (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)

Cíl fáze	Volba koordinátora, pracovní skupiny
	Analýza aktuálního stavu města
	Seznámení rady města s projektem
	Stanovení vize a cíle projektu
Hlavní výstupy	Schválení alokované částky
	Vytvoření stručného projektového dokumentu
Management lidí	Koordinátor, pracovní skupina, rada města, vedoucí strategického odboru
Harmonogram	Červenec - září 2024

9.4.1 Klíčové kroky

V iniciační fázi je důležité, aby se zvolil koordinátor projektu a také, aby byla sestavena pracovní skupina. Tito zaměstnanci nejprve provedou analýzu aktuálního stavu města. V okamžiku, kdy zhodnotí, že by mohl vést participativní rozpočet ke zlepšení kvality života ve městě, zvýšit zájem obyvatel o dění ve městě a také k jejich větší spokojenosti s fungováním města, je načas, aby se o tomto informovalo vedení města a začalo se pracovat na samotném projektu. Pracovníci spolu s vedoucím strategického rozvoje si vytyčí cíle a vize projektu, vyhotoví projektový dokument, který bude obsahovat parametry, způsob vedení projektu, odhad finančního rozpočtu, harmonogramu, důvody, proč je vhodné zavést participativní rozpočet a přínos, který to může nejen městu, ale i obyvatelům přinést. Poté tento návrh předloží na zasedání radě města, která tento nápad zváží, popřípadě se doptá na doplňující otázky a následně projekt schválí.

Ve chvíli, kdy máme sestavený tým lidí, podporu ze strany vedení města a schválenou výši alokované částky se může koordinátor spolu s pracovní skupinou pustit do přípravné fáze.

9.4.2 Odhadované náklady

V této fázi nevzniknou žádné náklady, protože zaměstnanci městského úřadu tyto činnosti budou provádět v rámci svého pracovního závazku, za rozsáhlejší práci a plnění úkolů budou dostávat odměny až v následujících fázích projektu, pokud dojde ke schválení participativního rozpočtu radou města.

9.5 Fáze přípravná

Přípravná fáze je velmi důležitá, co si město stanoví zde, tak podle toho bude muset následně postupovat. Stanoví se zde pravidla, odměňování pověřených osob, přesný harmonogram, způsob propagace a vhodné metody komunikace s obyvateli. V tabulce č. 20 můžeme najít cíle této fáze, výstupy a pověřené osoby, také můžeme zjistit, že přípravná fáze bude trvat 7 měsíců. Tento proces je základem celého projektu, proto je lepší si vyhradit více času, aby tým stihl všechno připravit a nechal si určitou časovou rezervu, protože například odborníci z pracovní skupina budou v průběhu plnit i své každodenní povinnosti na jednotlivých odborech.

Tabulka 20 Shrnutí přípravné fáze (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)

Cíl fáze	Příprava dokumentace a tvorba rozpočtu
	Schválení pravidel
	Úspěšná informační kampaň
Hlavní výstupy	Stanovení pravidel a harmonogramu projektu
	Vytvoření komunikační strategie a propagace
	Veřejné setkání s obyvateli
Management lidí	Koordinátor, pracovní skupina, grafik, tisková mluvčí
Harmonogram	Září 2024 - březen 2025

9.5.1 Pravidla

Požadavky na návrh projektu

Navrhovaný projekt musí být umístěn na pozemcích či budovách ve vlastnictví města Rožnov pod Radhoštěm. Zároveň tento projekt nesmí být v rozporu se zákonem, se strategickým a územním plánem a také nesmí narušovat dlouhodobé plány a cíle města. Projekt by měl být bez problému veřejnosti přístupný, proveditelný a současně prospěšný pro obyvatele města Rožnov pod Radhoštěm. Náklady na údržbu projektu by neměly být vyšší, než je samotná výše jeho realizace.

Každý z návrhů musí obsahovat následující informace: osobní údaje navrhovatele a kontakt, název a výstižný popis projektu, uvedení přesné lokality, kde by se návrh měl uskutečnit, aktuální fotografii tohoto místa, přínos pro cílovou skupinu, rozpočet a odhadované náklady na zmíněný návrh a přílohu nákresu nebo vizualizace návrhu.

Návrh musí splňovat minimální a maximální finanční hranici, v případě, že by v roce 2025 byla vyhrazená částka 1 mil. Kč, navrhovatelé mohou podávat malé projekty od výše 50 tis. Kč do 100 tisíc Kč a velké projekty nad 100 tisíc Kč, a to včetně DPH a nákladů, které souvisí s realizací.

Podávání a sběr návrhů

Návrh může podat každá fyzická osoba starší 15 let, občan České republiky nebo osoba mající zde aspoň trvalý pobyt a mající k městu nějaký vztah. Dále může podávat návrhy také právnická osoba, která má sídlo na území Rožnov pod Radhoštěm.

Každý z výše zmíněných má právo podat maximálně 3 návrhy. Na základě rozhovorů s pracovníky strategického odboru, by se zde mohla zvážit také varianta, že každý podaný návrh, musí být podložen aspoň 20 podpisy. Navrhovatel by tímto krokem zjistil, zda o jeho

návrh projektu v dané lokalitě obyvatelé stojí či nikoliv, navíc by se tímto způsobem mohlo předejít konfliktům mezi obyvateli.

Každý z výše zmíněných má právo podat maximálně 3 návrhy. Návrhy je možné odevzdat elektronickou formou nebo osobně na městském úřadě v kanceláři koordinátora projektu. Podat návrh elektronicky může navrhovatel na webových stránkách www.tvorimeroznov.cz, kde občan nalezne všechny dokumenty k projektu a online formulář. Jak již bylo zmíněno, v případě, že chce občan podat návrh osobně, tak na webových stránkách je umístěn ke stažení formulář, který si může vytisknout a donést v obálce na městský úřad, avšak preferovaná je spíše online forma podávání návrhů. V případě, že občan nemá k dispozici počítač, tak si může o již vytištěný formulář požádat v kanceláři koordinátora projektu.

Lhůta pro podávání návrhů bude vždy umístěna prostřednictvím celého harmonogramu na webových stránkách, odhadovaná doba na podávání návrhů je zhruba 2 měsíce, návrhy, které budou podány po stanovené lhůtě jsou automaticky neplatné.

Kontrola návrhů

Posouzení formálních náležitostí se připisuje do kompetence koordinátora projektu, ten zkontroluje, zda projekt splňuje všechny potřebné informace a v případě, že nesplňuje některé z požadovaných náležitostí, tak vyzve občana, aby byly nedostatky ve lhůtě 10 dnů odstraněny. Avšak tyto změny mohou být pouze drobné a nesmí měnit podstatu projektu. Pokud nebudou nedostatky odstraněny ve stanovené lhůtě, bude návrh vyřazen.

V případě, že je z formální stránky v návrhu všechno správně, postoupí do dalšího kola kontroly, a to pracovní skupině. Ta má za úkol zkontrolovat návrhy z pohledu proveditelnosti, zvážit rozpočet projektu, popis projektu, majetkoprávní vazbu a další potřebné náležitosti, při nejasnostech mají možnost návrh zkonzultovat s navrhovatelem. Ve chvíli, kdy návrh splňuje všechny požadavky, může postoupit do hlasování. Kvůli transparentnosti je dobré, aby byly na webových stránkách zveřejněny také návrhy, které nepostoupily do hlasování.

Prezentace

Město uspořádá veřejné setkání, kde mají navrhovatelé možnost, představit své projekty a přesvědčit o nich veřejnost. Tato aktivita není povinná, aby nedocházelo ke znevýhodňování navrhovatelů, kteří nejsou přímo obyvateli Rožnova pod Radhoštěm. Prezentované návrhy mohou být následně projednávány, do diskuze se zapojí veřejnost, koordinátor projektu a také pracovní skupina.

Přesné datum veřejného setkání se občané dozví na webových stránkách www.tvorimeroznov.cz, také na sociálních sítích, televizním kanále města nebo v aplikaci Munipolis. Setkání bude směřováno na pracovní den a ve večerních hodinách, aby se mohlo dostavit co nejvíce zájemců. Občané, kteří se z nějakého důvodu nebudou moct zúčastnit, o nic nepřijdou, ze samotné prezentace návrhů bude vytvořen záznam umístěný na webových stránkách. Tak budou prezentovány i jednotlivé návrhy projektů.

Hlasování

Hlasovat může fyzická osoba, která je starší 15 let mající zároveň trvalý pobyt v Rožnově pod Radhoštěm. Tato osoba, se musí zaregistrovat na webových stránkách www.tvorimeroznov.cz, kde ji bude vygenerovaný hlasovací kód, který obdrží prostřednictvím SMS zprávy. Z důvodu, aby se předešlo neférovému chování, je zvolen pouze elektronický způsob hlasování, avšak město myslí i na občany, kteří nemají k dispozici internet, v tomto případě má například senior možnost navštívit kancelář koordinátora projektu, kde spolu provedou proces hlasování. Každý obyvatel může hlasovat pouze jedenkrát, při hlasování disponuje se 2 kladnými hlasy a 1 záporným. Tímto krokem se město snaží vyvarovat extrémům, v případě, že některý návrh obdrží více než 30 % záporných hlasů, nebude návrh realizovaný z důvodu vysoké míry kontroverze. Projekty budou uspořádány na základě všech obdržených platných hlasů od nejvyššího počtu po nejnižší. Osobní údaje hlasujících nebudou použity k jiným účelům, pouze k ověření občana pro účely hlasování.

Při polostrukturovaných rozhovorech s představiteli města, bylo zjištěno, že by do budoucna zvažovali i variantu hlasování prostřednictvím aplikace Munipolis. Výše uvedené detaily k hlasování přes webové stránky by se daly stejně využít i u aplikace, kde je také možnost ověření za pomoci telefonního čísla. Zde už záleží na preferencích města, zda zvolí hlasování prostřednictvím webových stránek nebo aplikace.

Zpracování výsledků

Pracovní skupina spolu s koordinátorem zpracuje a vyhodnotí výsledky hlasování. Ty následně předloží radě města, aby se s nimi seznámili. Pokud se nenaskytne žádný problém, rada výsledky odsouhlasí, zveřejní na webových stránkách, sociálních sítích, ve zpravodaji a může se začít s realizací. Avšak v případě, že se objeví projekty, které budou mít stejný počet hlasů, zhodnotí se a vybere se projekt s větším potenciálem. Další problém může také

nastat, pokud by došlo k podezření, že někdo nedodržel pravidla hlasování nebo nejednal fair-play, v ten moment by rada města mohla projekt ze soutěže vyloučit.

Realizace

Realizace menších projektů se uskuteční ještě ve stejném roce, avšak z důvodu náročnosti větších projektů se začne s realizací následující rok, mezitím se začne pouze s přípravami. Veřejnost i navrhovatel bude pravidelně informovaná, na webových stránkách bude k dispozici u každého vítězného projektu graf, který bude procenty znázorňovat, v jakém stavu a z kolika procent je projekt dokončen.

9.5.2 Navrhovatel

Navrhovatelem může být fyzická osoba, která je starší 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Možnost předkládání návrhů od občanů z okolních měst a z celé republiky, může být přínosným způsobem, jak město získá pro své obyvatele co nejvíce návrhů, mezi kterými si následně již samotní obyvatelé města Rožnov pod Radhoštěm mohou vybírat. Dále mají možnost podat návrh i právnické osoby, jako jsou neziskové organizace, instituce nebo firmy, které mají sídlo na území Rožnova pod Radhoštěm. Tento krok může vést k zajímavým a různorodým návrhům, ale jak již bylo zmíněno, o tom, co ve městě bude zrealizováno, rozhodnou obyvatelé města.

Navrhovatel předkládá návrh, podle kterého by se měl zrealizovat smysluplný projekt za použití alokované částky, také má povinnost spolupracovat s městem, v případě zájmu popsat detaily projektu a v případě schválení být připraven odprezentovat návrh na veřejném setkání. Ve chvíli, kdy se stane návrh vítězným, tak by měl nadále spolupracovat při realizaci návrhu.

9.5.3 Hlasující

Samotného hlasování se může zúčastnit pouze občan s trvalým pobytem na území Rožnova pod Radhoštěm, který je starší 15 let. Hlasující musí být o projektu průběžně informováni, také jim musí být oznámena možnost zúčastnit se veřejného setkání a poté je potřeba, aby rozhodli o tom, které projekty se uskuteční.

9.5.4 Komunikační strategie

Při participaci je komunikace velmi důležitá, proto by se mělo v rámci tohoto projektu uskutečnit fyzicky několik veřejných setkání podpořených i online formou komunikace. Zde

je zapotřebí i schůzka s grafikem, který by projektu vytvořit tzv. brand manuál, do nějž by spadala vizualizace loga projektu „Tvoříme Rožnov“ a následný manuál, kde by byly doporučeny například barvy, ikony, či jiné doplňky, které by měly projekt doprovázet na komunikačních a propagačních materiálech. Osvědčenou formou pro komunikaci s občany jsou tyto následující strategie.

Veřejné setkání

Přímá komunikace je klíčová, město může uspořádat v přípravné fázi veřejnou osvětu, kde by seznámili veřejnost s tímto pojmem a informovali je o harmonogramu, pravidlech, příkladech dobré praxe atd. Setkání by mělo mít pověřenou osobu k moderaci, nejspíše by se o to mohl postarat koordinátor projektu, kterého by doplnili pracovníci z jednotlivých odborů. Pracovníci musí na tuto akci dále zajistit prostory, potřebnou techniku jako je mikrofon nebo projektor, drobné občerstvení a samozřejmě informační letáky, v nichž informují veřejnost o možnosti setkání. To by se mělo pořádat ve všední den v pozdějších hodinách, aby se mohlo dostavit, co nejvíce aktivních obyvatel. Setkání by mělo předem stanovenou strukturu a ke konci by byl prostor na diskuzi a případné dotazy a nejasnosti směřované k participativnímu rozpočtu. Další veřejné setkání může sloužit k prezentaci navrhovaných projektů, které bude podrobněji popsáno v realizační fázi.

Webové stránky

Pro tento projekt je velmi přínosné zřídit přímo webové stránky, kde budou dostupné všechny informace o participativním rozpočtu. Stránky by měly být sestaveny tak, aby byly co nejvíce přehledné, protože občané by zde měli bez problému najít harmonogram, pravidla, formuláře a všechny potřebné informace k zapojení. V případě, že by občan potřebnou informaci dlouho hledal, mohlo by ho odradit se zapojit do projektu. Na webových stránkách by měly být přidávány informace alespoň jedenkrát týdně v hlavním období participativního rozpočtu, mimo toto období by měly být zveřejňovány alespoň jednou za měsíc nějaké informace spojené například s participací, kvalitou života, zdravým životním stylem atd. V prvním ročníku je hlavním obdobím myšlena fáze informování o samotném participativním rozpočtu až po vítězné projekty a realizaci, při dalších ročnících se bude jednat o období přijímání návrhů, až po hlasování, kdy je potřeba, aby byli obyvatelé aktivní a zapojovali se.

Sociální sítě

Informace o participativním projektu by měly být umístěny také na sociálních sítích města, může to být například na platformách Facebook, Youtube nebo v mobilní aplikaci Munipolis. Do příspěvku je vhodné umístit přímo proklik na webové stránky www.tvorimeroznov.cz, aby měli zájemci možnost dozvědět se o projektu více. Jedná se o komunikační metodu, která je zcela zdarma, zároveň dává příspěvek lidem prostor k diskuzi. V popisku může být také zmíněno, že by bylo město rádo za sdílení, aby měl příspěvek organicky větší dosah a dostal se k co nejvíce obyvatelům. Na sociálních sítích se také může sdílet průběh realizace projektu nebo příklad dobré praxe, aby obyvatelé viděli, že tento způsob funguje úspěšně i v jiných městech. Město Rožnov pod Radhoštěm je na platformě Facebook a Munipolis velmi aktivní, proto by zde neměl být problém a stačily by například 2 až 3 příspěvky o participativním rozpočtu měsíčně.

Krátké video

Efektivní komunikační metodou pro představení projektu participativního rozpočtu je dobré natočit krátké video se starostou nebo referentem projektu, kde by stručně vysvětlil, co je participativní rozpočet, jaký přínos to může přinést obyvatelům a jak tento proces funguje. Video se opět může zavěsit na sociální sítě a webové stránky či pustit v místní Televizi Beskyd.

Regionální tisk

Komunikovat může město také přes regionální tisk Spektrum Rožnovsko, kde může napsat článek a nalákat obyvatele, aby se zapojili. Participativní rozpočet by mohl být komunikován například jedním článkem za měsíc.

9.5.5 Propagace participativního rozpočtu

Důležitým krokem je i propagace participativního rozpočtu, aby se o něj v obci dozvědělo co nejvíce lidí a získali bychom díky tomu co největší míru zapojení občanů. O participativním rozpočtu můžeme informovat prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí, aplikace Munipolis, Televizí Beskyd, Spektrem Rožnovsko, na úřední desce nebo také pomocí letáků a bannerů. Propagace se také může přizpůsobovat podle fáze projektu, to znamená, že na začátku informujeme obyvatele o možnosti zapojit se do projektu, poté jim připomeneme, že mají možnost hlasovat, a následně jim ukážeme již hotový vítězný projekt. V realizační fázi bude propagace popsána detailněji.

9.5.6 Odhadované náklady

Náklady se v této fázi skládají z odměňování pověřených osob a z nákladů na veřejné setkání. Jednotliví pracovníci odborů (jedná se o 5 osob) za své splněné úkoly dostanou ke svému platu odměnu v průměrné výši 3 tisíce Kč. Koordinátor za svoji práci, kterou provedl v této fázi dostane odměnu 15 tisíc Kč.

Město má vlastního grafika, ten bude mít za úkol vytvořit logo a brand manuál, za tuto práci se odhaduje odměna ve výši 5 tisíc Kč, dále dostane tisková mluvčí odměnu 2,5 tis. Kč.

Na veřejné setkání bude potřeba zajistit informační materiál, vypůjčení techniky a občerstvení. K setkání bude nutné také zajistit místo konání, může to být pronájem speciálních konferenčních prostor nebo může město využít společenský dům, který je nově v jeho vlastnictví. Náklady na setkání by se mohly pohybovat v hodnotě 10 tisíc Kč. Celkové náklady na tuto fázi se odhadují na 57,5 tisíc Kč.

9.6 Fáze realizační

Zahájení realizační fáze začíná ve chvíli, kdy město informuje obyvatele o možnosti zapojit se do projektu participativního rozpočtu „Tvoříme Rožnov“. V tuto chvíli bychom měli mít sestavený podrobný harmonogram a měli bychom být připraveni na přijímání návrhů od občanů a také na jejich případné dotazy. Opět v tabulce č. 21 můžeme najít shrnutí cílů, výstupů, managementu lidí a harmonogramu pro realizační fázi. Doba trvání této fáze je 7 měsíců.

Tabulka 21 Shrnutí realizační fáze (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)

Cíl fáze	Přimět občany k podávání návrhů a hlasování
	Zatraktivnit město a docílit spokojenosti obyvatel
	Zrealizovat vítězné projekty
Hlavní výstupy	Webové stránky projektu „Tvoříme Rožnov“
	Komunikační a propagační kampaně
	Realizace projektů
Management lidí	Koordinátor, pracovní skupina, rada města, právník, tisková mluvčí
Harmonogram	Duben - říjen 2025

9.6.1 Komunikace a propagace

Velmi důležitá je v tento moment komunikace a propagace projektu, protože kdyby se obyvatelé o projektu nedozvěděli nebo nedostali potřebné informace, tak by to směřovalo k neúspěšnosti této myšlenky.

Komunikaci a propagaci bychom si měli také rozdělit na několik etap, ve fázi přípravy je potřeba seznámit obyvatele s projektem a vyzvat je k zapojení, v další fázi se musí dozvědět o možnosti hlasování a poté je také důležité obyvatele informovat o tom, v jakém stádiu realizace se projekt nachází.

Na začátku je vhodné využít jak online, tak offline komunikaci, aby se projekt dostal k co nejvíce občanům.

Online

V online komunikaci může město využít sociální sítě, web města, aplikaci Munipolis a především web, který vytvoří přímo k projektu Tvoříme Rožnov. Na zhotovení webové stránky si město bude muset najít agenturu, která by jim web zprostředkovala od designu až po vývoj. Částka za webové stránky se odvíjí od toho, zda bude město chtít vizuálně zajímavější a propracovanější web nebo namísto toho využije předem nastavenou šablonu. Informace o participativním rozpočtu a proklik na nově vytvořený web se umístí také na aktuální webové stránky města, tady náklady nenarostou, protože za webové poplatky platí město celoročně. Sdílet informace a komunikovat s veřejností může město i přes aplikaci Munipolis, kde městu nevzniknou také žádné další náklady. Kde by bylo ale dobré zainvestovat, je určitě platforma Facebook, město Rožnov pod Radhoštěm je zde velmi aktivní, to znamená, že i obyvatelé jsou zvyklí hledat informace právě tady. Na Facebooku se dá krásně zacílit na skupinu lidí, která nás zajímá, ať už podle věku či území, město má na facebookovém profilu 11 tisíc sledujících, což je dost vzhledem k tomu, že má celkově kolem 16 tisíc obyvatel. Zde si město může zaplatit propagovaný příspěvek, aby se informace o participativním rozpočtu dostaly i k lidem, kteří profil města nesledují. Výhoda sociálních sítí je, že obyvatelé pod příspěvkem mohou zanechat komentář nebo zvolit reakci. To se mi líbí, díky čemuž město uvidí nějakou okamžitou zpětnou vazbu, zároveň mají občané v komentářích prostor k diskusi nebo dotazům. Na sociální sítě i webové stránky může být také sdíleno již zmiňované krátké edukativní a informační video, město tuto metodu aplikuje na Facebooku, kde starosta či místostarosta informuje například o celkovém rozpočtu města. O tom, jak si vede stavba nového kulturního centra nebo touto formou, zvou občany na trhy, koncerty a další akce. U některých videí mívá profil města dokonce 13 tisíc zhlédnutí, takže by se touto organickou metodou dosahu mohl projekt participativní rozpočet dostat k většině obyvatel.

Offline

Naopak v offline propagaci je potřeba vytisknout letáky, bannery, vydat článek v místním zpravodaji Spektru Rožnovsko a informovat o projektu na úřední desce nebo jej umístit do infocentra. Při nákladech na offline propagaci záleží, zda má město interního grafika nebo bude poptávat externistu, aby jim vytvořil kreativní vizuál těchto propagačních materiálů. Po průběžném sledování informačních materiálů, které město sdílí na sociálních sítích, vypadá, že si město tento zajímavý vizuál dokáže udělat samo, dle stanoveného a navrženého brand manuálu, tím by se aspoň snížily náklady a bylo by potřeba zaplatit pouze tisk těchto materiálů. Pro lepší představu, jak by mohl informační leták vypadat, byl vypracován vizuál, který naleznete v příloze této diplomové práce.

Po této první fázi propagace a seznámením se s projektem, o několik týdnů později může začít propagace na podporu hlasování. Tato propagace už může být o něco menší, protože obyvatelé, kteří se o participativním rozpočtu dozvěděli v první vlně, už ví, kde si více informací dohledat. Zde by stačilo umístit příspěvek na Facebook, webové stránky a také vytisknout pár letáků.

Nakonec, během a po realizaci vítězného projektu je potřeba napsat článek do Spektra Rožnovska, natočit krátkou reportáž na TV Beskyd, opět přidat příspěvek na Facebook a webové stránky města, aby viděli občané již samotné výsledky projektu, a viděli, že na každém hlasu záleží. Zároveň by všechny tyto informace měly být na webových stránkách www.tvorimeroznov.cz, kde mohou občané vidět, v jaké fázi realizace se přesně vítězný návrh nachází.

Komunikace města je na velmi dobré úrovni, tak by tady neměl nastat žádný problém.

9.6.2 Technické a technologické řešení projektu

Zde jsou stavebním kamenem přímo webové stránky určené k projektu „Tvoříme Rožnov“, na kterých budou umístěny všechny informace a mimo to je zde zapotřebí funkční hlasovací systém a bezpečnostní prvky. Při elektronickém předkládání návrhů musí občan zadat telefonní číslo, kde bude systém kontrolovat, že k tomuto telefonnímu číslu se mohou přiřadit pouze 3 návrhy. Aby město předešlo manipulaci s hlasy, je povoleno hlasování pouze elektronicky. Obyvatel bude muset zadat kód, který mu přijde formou SMS. Město tak zabrání tomu, aby jeden obyvatel hlasoval několikrát. Data budou v rámci GDPR zpracována pouze pro účely participativního rozpočtu. Dále se budou na webových

stránkách také zveřejňovat open data, která mohou dát občanům větší náhled při rozhodování o projektech.

Jelikož se bude konat veřejné setkání, kde budou moct zájemci veřejnosti představit své návrhy, je potřeba nejprve vytvořit propagační materiál s přesným datem, místem a časem. Dále si město musí pronajmout dostatečně velké prostory, zapůjčit si potřebné vybavení jako jsou mikrofony, reproduktory, dataprojektor, stabilní internetové připojení a kameru, k natočení záznamu pro obyvatele, kteří se nemohli dostavit. Také je důležité si zvolit osobu, v tomto případě to může být koordinátor projektu, jenž povede celé setkání. Abychom zde udrželi lidi delší dobu, je vhodné zajistit občerstvení. Myslet bychom měli na všechny obyvatele, proto by mělo mít místo setkání dostupné například i lidem s invalidním vozíkem. V průběhu realizace se mohou poupravit určité kroky z přípravné fáze, protože v realitě mohou fungovat některé věci jinak, přesto by ale tyto úpravy neměli nějakým způsobem znevýhodňovat občany.

9.6.3 Realizace návrhů schválených k realizaci

Po tom, co proběhne informování veřejnosti, sběr návrhů, hodnocení implementace jednotlivých projektů a následné hlasování, jenž bylo podrobněji popsáno v přípravné fázi, předloží se výsledky radě města, která je odsouhlasí. V případě, že by se zde objevil problém s počtem hlasů či podezření podvodného jednání, rada má možnost takový projekt vyloučit nebo falešné hlasy odečíst. Po schválení projektů radou přichází na řadu již samotná realizace vítězných návrhů.

Pracovní skupina spolu s koordinátorem začne připravovat projekty na realizaci, musí se udělat podrobný plán lidských, peněžních i materiálních zdrojů. Město musí poptat dodavatele a vybrat z nich nejvhodnějšího.

Poté se s projekty musí všichni aktéři podílející se na jejich realizaci seznámit. Ohledně průběhu, úkolů a problémů projektu se budou pořádat schůze týmu. Z nich bude sepsán report, který bude umístěn na webových stránkách, aby byl proces transparentní a obyvatelé byli neustále informováni. Dobrým způsobem, jak vyjádřit na webových stránkách stav projektu, je procentuální vyjádření. Menší projekty by měly být dokončeny v tom samém ročníku, avšak na větší a náročnější projekty je potřeba více času, ty by se měly zrealizovat během následujícího roku.

Pro lepší představu se níže nachází obrázek příkladu z praxe, kde město Brno informuje své občany grafickým znázorněním v procentech, v jaké fázi se aktuálně vítězné projekty nacházejí. Brno má webové stránky velmi podrobné, jsou zde všechny důležité informace o jednotlivých projektech, dokonce se zde vede deník projektu, kde je každá aktivita zaznamenána.

Obrázek 15 Znázornění realizace vítězných projektů (Zdroj: Dáme na vás, 2024)

9.6.4 Odhadované náklady

V této fázi se do projektu zapojí opět koordinátor projektu, pracovní skupina a rada města. Koordinátor se bude starat o celý průběh projektu, jeho odměna za realizační fázi se odhaduje na částku 20 tisíc Kč. Pracovní skupina se v této fázi bude podílet jen na kontrole návrhů. Jejich odměna by mohla být v průměru pro jednotlivce 2 tisíce Kč, rada města vítězné projekty pouze schválí v rámci svých povinností. V této fázi se zapojí i právník města, aby zkontroloval soulad jednotlivých kroků s právem, odměna za jeho nadstandardní služby se odhaduje na 5 tisíc Kč, tisková mluvčí dostane odměnu ve výši 2,5 tis. Kč. Odhadované náklady za zaměstnance v této fázi tedy činí částku 37,5 tisíc Kč. Tištěný materiál, propagace, pronájem prostor a techniky, a další náklady na veřejné setkání jako je občerstvení může město vyjít na 40 tisíc Kč. Cenu webových stránek je velmi těžké odhadnout, protože vše záleží na požadavcích, co vše by měly splňovat, ale můžeme zde uvést odhadovanou částku 35 tisíc Kč. Celkové odhadované náklady na tuto fázi jsou ve výši 112,5 tis. Kč.

9.7 Finanční analýza

V tabulce č. 22, jsou popsány odhadované náklady, které by město muselo vynaložit na projekt při zavedení participativního rozpočtu. Každopádně všechny náklady záleží na tom, jak se město rozhodne, jaké metody si zvolí a zda bude chtít si všechny kroky obstarávat samo, nebo si v některé z fází nechá pomoci agenturou zabývající se přímo tímto tématem.

Tabulka 22 Shrnující tabulka odhadovaných nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)

Odhadované roční náklady	Popis	Částka
Koordinátor	řízení celého projektu, odměna	35 000 Kč
Pracovní skupina	plnění úkolů navíc v rámci svého odboru, odměna	25 000 Kč
Grafik	navržení loga a brand manuálu	5 000 Kč
Právník	kontrola realizačního procesu, zda je v souladu s právem	5 000 Kč
Tisková mluvčí	informování veřejnosti	5 000 Kč
Webové stránky	agenturou vytvořen web na míru/šablona	35 000 Kč
Tištěný materiál	225 ks letáků, 10 ks bannerů	19 000 Kč
Placená propagace	propagace na platformě Facebook, zpravodaj Spektrum	16 000 Kč
Pronájem techniky	půjčení mikrofону, dataprojektoru, ozvučení a plátna	5 000 Kč
Pronájem prostor	pronájem prostor pro druhé kolo veřejného setkání	5 000 Kč
Občerstvení	občerstvení na veřejném setkání	15 000 Kč
Ostatní náklady	náklady, které mohou vzniknout v rámci projektu	50 000 Kč
Celkové náklady	Celkové odhadované náklady na participativní rozpočet	220 000 Kč

9.7.1 Náklady na zaměstnance

Celkové odhadované náklady za zaměstnance a další zainteresované osoby se odhadují na částku 75 tisíc Kč. Zde je velmi těžké odhadnout, kolik času pracovníci nad projektem stráví. Uvažujeme-li, že je koordinátor zaměstnancem městského úřadu na určité pozici, a navíc bude plnit činnosti spojené s participativním rozpočtem, lze předpokládat, že k jeho běžnému platu bude vyplacena odměna ve výši 35 tisíc Kč. Jednotlivci z pracovní skupiny pracující na městském úřadě na jednotlivých odborech budou dostávat ke svému standardnímu platu odměnu podle toho, v jaké míře se do projektu budou zapojovat, odhadované náklady za těchto 5 pracovníků jsou ve výši 25 tisíc Kč. Aby byl projekt zapamatovatelný a zároveň se odlišil od běžné komunikace a propagace města, potřebuje vizuální identitu, o kterou se postará grafický designér, město má přímo svého, jeho služby se odhadují na 5 tisíc Kč. Dalším účastníkem je osoba poskytující městu právnické služby, aby bylo vše v souladu s právními předpisy, zde je odhadovaná cena ve výši 5 tisíc Kč. Tisková mluvčí zajistí kontakt s veřejností prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, její odměna se odhaduje také na částku 5 tisíc Kč.

9.7.2 Náklady na webové stránky

Náklady na vytvoření webových stránek projektu „Tvoříme Rožnov“, záleží na tom, jak moc bude chtít město do stránek investovat. Agentura může městu vytvořit šablonu, kterou použije z webových stránek jako je například Wedos, Shoptet nebo Webnote. V tomto

případě by se náklady na webové stránky mohly pohybovat kolem 20 tisíc Kč. Avšak pokud by město chtělo vizuálně zajímavější webové stránky sestavené na míru s vícero funkcemi, cena by se mohla dostat na částku 55 tisíc Kč. Na druhou stranu je tahle investice sice nákladná na začátku projektu, ale město tyto webové stránky bude využívat i u následujících ročníků, proto si myslím, že je lepší sestavit si webové stránky na míru, protože město bude mít v budoucnosti možnost si jednotlivé položky na webu upravit nebo mohou web postupně zdokonalovat a vylepšovat. V následujících letech bude město platit pouze malý poplatek za doménu a hosting. Dejme tomu, že by si město vybralo variantu základních webových stránek se systémem hlasování a s několika dalšími funkcemi v částce 35 tisíc Kč.

9.7.3 Náklady na propagaci

Náklady zde nebudou zas tak vysoké, protože na propagaci participativního rozpočtu město využije webové stránky samotného města Rožnov pod Radhoštěm, aplikaci Munipolis, TV Beskyd. To jsou poplatky za služby, které město platí na pravidelné bázi. U propagace se náklady navýší o tisk propagačního a informačního materiálu, jako jsou bannery a letáky. Celkové odhadované náklady na tištěný materiál jsou ve výši 19 tisíc Kč. Tato částka se skládá z 9 tisíc Kč za 225 ks letáků velikosti A4, kdy 1 kus stojí 40 Kč a částky 10 tisíc Kč za 10 kusů velkých bannerů o rozměru 2x1 m. Dále přibudou náklady za propagaci ve zpravodaji Spektrum Rožnovsko, přestože má město možnost zde přidávat články a informace o dění ve městě, tak 1 strana reklamního obsahu ve zpravodaji stojí okolo 11 tisíc Kč, na platformě Facebook se 1 měsíc propagace Facebook Business Manager odhaduje na 5 tisíc Kč.

9.7.4 Ostatní náklady

Do kategorie ostatních nákladů můžeme zahrnout především náklady na veřejné setkání, které zahrnují částku 5 tisíc Kč na vypůjčení techniky jako je mikrofon, plátno, dataprojektor a ozvučení. Dále se může zajistit pronájem prostor. Pronájem se odhaduje na 5 tisíc Kč a občerstvení ve výši 15 tisíc Kč. Ostatní vzniklé náklady spojené s přípravou projektu se odhadují ve výši 10 tisíc Kč.

9.8 Analýza rizik

Pro to, aby byl projekt úspěšný, je třeba zvážit všechny faktory, především ty negativní, které by mohly projekt ohrozit. Na tato jednotlivá rizika, která by v průběhu mohla nastat, je

potřeba se dopředu připravit. Proto je nutné zavést opatření eliminující rizika, při správném a včasném nastavení strategie se může těmto rizikovým situacím úplně předejít.

U všech stanovených rizik je nutné posoudit jejich závažnost a také pravděpodobnost, že by k nežádoucí situaci mohlo dojít. Stupnice závažnosti rizika je nastavena v rozhraní od 1 – kdy je riziko nejnižší, do 5 – kdy je riziko velmi vysoké. U pravděpodobnosti výskytu rizika je opět stupnice 1 až 5, v tomto případě 1 znamená minimální riziko výskytu a číslo 5 znázorňuje velmi pravděpodobnou až jistou situaci. Tato stupnice byla nastavena na základě rozhovorů s pracovníky strategického odboru, kde byla probrána pravděpodobnost a závažnost rizik.

V případě, že by projekt nebyl realizován, může město přijít o konkurenční výhodu, protože tento projekt zavádí čím dál více měst, protože participativní rozpočet vede k větší důvěře obyvatel k vedení města, také k transparentnosti, inovativnosti, a především zlepšuje místní demokracii.

U projektu zavedení participativního rozpočtu u města Rožnov pod Radhoštěm může dojít k následujícím rizikům:

Analýza rizik			
Riziko	Závažnost (1 až 5)	Pravděpodobnost (1 až 5)	Předcházení rizik
Nedodržení harmonogramu	5	3	Zde je zapotřebí realisticky nastavit harmonogram a nechat si určité časové rezervy, které i v případě, že se některý z kroků zpozdí nenaruší celkový harmonogram projektu. Také je potřeba, aby koordinátor dohlížel na harmonogram, a kontroloval, zda všichni plní své úkoly v čas.
Špatné nastavení pravidel	3	3	Pravidla sestavuje koordinátor projektu spolu s pracovní skupinou, správnému nastavení pravidel může přispět setkání s odborníky nebo

			s někým zkušeným, který vede participativní rozpočet v jiném městě a je schopný předat užitečné rady.
Nezájem obyvatel	5	3	Tomuto riziku by se mělo předcházet vytvořením velkých informačních kampaní a propagování příspěvků na internetu. Dopomocť k tomuto může, také veřejné setkání, kde má realizační tým možnost nalákat obyvatele a zaujmout je, aby se do participativního rozpočtu zapojili.
Nedostatek financí	5	2	Zde bude předem proveden finanční odhad projektu, průběžné kontroly financí odpovědnou osobou, aby se předcházelo nedodržení finančního plánu. V projektu je vhodné, aby se nastavila finanční rezerva na nečekané výdaje navíc.
Nedostatečná koordinace a dohled	3	2	Na projekt participativní rozpočet bude dohlížet koordinátor, který bude úzce spolupracovat s pracovní skupinou a externími pracovníky a bude dohlížet na plnění jednotlivých kroků, zda se plní řádně a včas.
Nezrealizují se všechny vítězné projekty	4	2	Projekty, které byly odhlasovány by měly splňovat všechny potřebné náležitosti, aby se projekt mohl zrealizovat. Nejprve navrhované projekty prošly kontrolou ze strany koordinátora a pracovní skupiny, následně po sečtení výsledků kontrolu proveditelnosti provedla

			Rada města, takže je zde malá pravděpodobnost, že se projekt neuskuteční. Každopádně je potřeba na realizaci projektu zvolit odpovědnou osobu, která bude dohlížet na všechny kroky projektu.
Zásah do životního prostředí	4	1	Odbor životního prostředí musí při kontrole ekologicky zhodnotit projekty a brát v úvahu i jejich udržitelnost, zároveň by měly navrhované projekty zohledňovat krásy města.

9.9 Kontrola a vyhodnocení

V této fázi se zkontrolují všechny kroky projektu, zjistí se, zda byly splněny, zda byl naplněn cíl projektu, či stanovené indikátory. Tým si na začátku projektu musí stanovit, co bude chtít na konci vyhodnocovat a jakého výsledku by chtěli dosáhnout. Už od slova participativní rozpočet lze odvodit, že město bude zajímat míra zapojení obyvatel a rozpočtování. Tým si nastaví cíle jako je například zvýšení důvěry a transparentnosti města, zlepšení komunikace úředníků s občany, dále se může hodnotit časová náročnost nebo zpětně jednotlivé fáze projektu. Koordinátor vybraná data zaznamenával a sledoval po čas celého procesu. Data se ke konci projektu vyhodnotí a zjistí se, zda byly indikátory naplněny. Může se jednat například o indikátor, že pokud se zapojí alespoň 15 % obyvatel města, bude se to považovat za úspěch.

Po tom, co si tým provede analýzu a vyhodnotí jednotlivé ukazatele v průběhu a na konci procesu, pomocí dotazníkového šetření získá zpětnou vazbu od zapojených občanů. Zde bychom měli vypracovat dvě varianty dotazníkového šetření, jeden typ bude zaslán mailem navrhovatelům projektu, a druhý typ dotazníku bude sdílen na sociálních sítích a webových stránkách, kde ho budou moci vyplnit všichni obyvatelé, ti zde budou moci vyjádřit svůj názor a město díky tomu získá zpětnou odezvu do dalších ročníků.

9.10 Příprava na další rok

Předpokládá se, že projekt participativního rozpočtu bude dlouhodobý, proto je potřeba dělat v projektu věci tak, aby je mohl tým použít při dalších ročnících. Jedná se například o projektovou dokumentaci, pravidla, formuláře, webové stránky a další podklady. Vhodné nastavení těchto kroků může v následujících letech pracovníkům usnadnit práci a zrychlit celý proces.

V přípravě na další rok je také potřeba včas vymezit finance na následující participativní rozpočet, aby jej vedení města začlenilo do rozpočtového plánu na rok 2026. V dalším ročníku se mohou odhadované náklady na celý proces snížit, protože město už bude mít vytvořené webové stránky www.tvorimeroznov.cz a přichystanou již zmiňovanou dokumentaci, takže se mohou v přípravné fázi snížit náklady na pracovníky. Zároveň první ročník je pilotní projekt, to znamená, že město s financemi bude nakládat opatrněji, ale v případě, že se ukáže, že se osvědčil, je možné do projektu investovat peníze, které se ušetří na nákladech, tyto peníze se mohou využít na zdokonalení a modernizaci projektu.

ZÁVĚR

Participace je důležitým prvkem demokracie, umožňuje občanům zapojit se do rozhodovacích procesů, kde občané mají možnost vyjádřit vlastní názory a potřeby. Participativní rozpočet je dobrým způsobem, jak motivovat obyvatele, aby se více zapojovali do veřejného rozhodování. Město vyčlení ze svého rozpočtu finanční prostředky na projekty, které navrhnou právě obyvatelé města, ti si následně z návrhů vyberou takové, které by pro ně byly nejvíce přínosné. Po hlasování město začne s realizací vítězných projektů. Tento trend se zavádí čím dál více, díky takové participaci se prohlubuje vztah občana k místu, kde bydlí a povědomí o spolupráci. Přínosem participativního rozpočtu je také zlepšení důvěry a transparentnosti veřejných činitelů, protože díky tomuto budou mít obyvatelé možnost nahlédnout do procesů fungování obce.

Tato práce navazuje na bakalářskou práci, kde se autorka zabývala kvalitou života v Rožnově pod Radhoštěm. Hlavním cílem této práce bylo představit projekt, který by podpořil participaci ve městě Rožnov pod Radhoštěm. Dalším cílem bylo zjistit aktuální přístup města ke spolupráci s obyvateli a provést benchmarking vybraných měst, které mají participativní rozpočet již zavedený, tato města byla vybrána na základě počtu obyvatel.

Teoretická část diplomové práce se zabývá vysvětlením základních pojmů, jako je participace, transparentnost, dále aktuálními trendy spolupráce, formy zapojení veřejnosti, a především pojmy participativní rozpočtování a participativní rozpočet.

Na začátku praktické části je představení města Rožnov pod Radhoštěm, kde byla provedena socioekonomická analýza, dále byl zjištěn přístup města ke spolupráci s obyvateli. V praktické části byl také proveden benchmarking vybraných měst, které mají již participativní rozpočet zaveden a dotazníkové šetření formou emailové komunikace, které bylo adresované na představitele města. Dotazníkové šetření se zabývalo postojem vedení města k participativnímu rozpočtu. Dále byly provedeny na stejné téma polostrukturované rozhovory, kde byl zároveň představen návrh projektu a představitelé města k němu poskytli zpětnou vazbu.

Výstupem této diplomové práce je pilotní projekt participativního rozpočtu pro město Rožnov pod Radhoštěm. Tento projekt může podpořit image moderního a rozvojového města, díky kreativním návrhům, které obyvatelé předloží. Vzhledem k tomu, že jsou obyvatelé Rožnova pod Radhoštěm zvyklí zajímat se o dění ve městě a také se do spousta aktivit zapojují, má navrhovaný projekt předpoklady k úspěchu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BACHMANN, Pavel. *Transparentnost organizací občanské společnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2012. ISBN 978-80-7435-235-5.

BOŘIL, Martin. *Zpravodaje, rozhlas, web, sociální sítě i mapové aplikace. Jak města a obce komunikují s občany?* Online. In: Deník veřejné správy. 1.11.2021. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6820905>. [cit. 2024-02-07].

BROŽÁCI BRODU. *Participativní rozpočet*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.participativni-rozpocet.cz/ceskybrod/o-webu-mesta/>. [cit. 2024-02-20].

CALZADA, Igor. *Smart City Citizenship*. Amsterdam: Elsevier, 2021. ISBN 978-0-12-815300-0.

CARAYANNIS, Elias a CAMBELL, David F.J. *Triple Helix, Quadruple Helix and Quintuple Helix and How Do Knowledge, Innovation and the Environment Relate To Each Other?* Internal Journal of Social Ecology and Sustainable Development, 2012. DOI 10.4018/jsesd.2010010105.

CONTEH, Charles; GREITENS, Thomas J.; JESUIT, David K. a ROBERGE, Ian (ed.). *Governance and public management: strategic foundations for volatile times*. Routledge critical studies in public management, London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2014. ISBN 9781138495579.

CZ.NIC. *Otevřená data*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1701/otevrena-data/>. [cit. 2024-01-20].

ČERNÝ, Vojtěch. *Metodika tvorby participativního rozpočtu pro města v ČR*. Praha: Agora CE, 2016. ISBN 978-80-906397-4-4.

ČSÚ. *Databáze demografických údajů za obce ČR*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ. *Demografický vývoj*. Online. © 2024. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_43_544841#. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ. *Nezaměstnanost ve Zlínském kraji k 31.1.2024*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/nezamestnanost-ve-zlinskem-kraji-k-31-1-2024>. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ. *Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání a obcí vybraného okresu*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=vysokoškolské+vzdělán%C3%AD&pvo=SLD210072-OB-OK&bkvt=dnlzb2tvxaFrb2xza8OpIHZ6ZMSbbMOhbsOt&z=T&f=TABULKA&skupId=4292&katalog=all&&pvokc=101&pvoch=40843&&str=v108>. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2023*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/191186757/1300722303.pdf/58801e7b-4f05-4470-908c-7295691d4dd2?version=1.3>. [cit. 2024-02-19].

ČSÚ. *Průměrný věk a index stáří – územní srovnání*. Online. © 2024. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=průměrný+věk&pvo=DEMD013b&bkvt=cHLFr23Em3Juw70gdsSbaw..&z=T&f=TABULKA&katalog=33156&&pvokc=101&pvoch=40843&&c=v3~2_RP2022MP12DP31&str=v671#w=. [cit. 2024-02-14].

ČSÚ. *Volby do zastupitelstev*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=7203&xobec=544841&xstat=0&xvyber=0>. [cit. 2024-02-15].

ČSÚ. *Volby do zastupitelstev obcí*. Online. © 2022. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv51?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=8&xnumnuts=0&xvyber=1>. [cit. 2024-02-15].

DÁME NA VÁS. *Realizace projektů*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://paro.damenavas.cz/realizace-projektu/>. [cit. 2024-03-12].

DÁME NA VÁS. *Zásady participativního rozpočtu statutárního města Brna*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://paro.damenavas.cz/zasady/>. [cit. 2024-02-18].

DEAKIN, Mark. *Creating Smart-er Cities*. London: Routledge, Taylor & Francis, 2013. ISBN 978-1-138-79844-1.

DECISION 21. *Decision 21*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://www.decision21.cz/decision21>. [cit. 2024-02-07].

DECISION 21. *Průzkumy a hlasování*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://www.decision21.cz/produkty/pruzkumy-hlasovani>. [cit. 2024-02-07].

DIVÁKOVÁ, Dana. *Participační procesy*. Online. In: Zdravá města. 11.7.2007. Dostupné z: https://www.zdravamesta.cz/cb21/archiv/akce/_nszm/nszm07/ls/Divakova2.pdf. [cit. 2024-02-3].

DOBROVODSKÝ, Robert a KOŠIČIAROVÁ, Soňa. *Právo na informace*. Krakov: Spolok Slovákov v Poľsku, 2015. ISBN 978-83-7490-915-0.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Transparentnost a etika*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/cs/transparency>. [cit. 2024-01-17].

GOLDSMITH, William. *Participatory Budgeting in Brazil*. Online. © 1999. Dostupné z: http://www.plannersnetwork.org/wp-content/uploads/2012/07/brazil_goldsmith.pdf. [cit. 2024-01-29].

HAKEN, Roman; HAVLÍN, FRANTIŠEK; MAREK, Ondřej; MIČKA, Pavel; NAWRATH, Martin; VÁCHŮNOVÁ, Zuzana. *Metodika participace aneb jak zapojit občany do rozhodování*. Praha: Agora CE, o.p.s., 2016. ISBN 978-80-906397-1-3.

HLOUŠEK, Vít a KOPEČEK, Lubomír (ed.). *Demokracie: teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4249-0.

HORIZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.

IPR PRAHA. *E-Participace/Civil Tech*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/stranka/4102/e-participace-civic-tech>. [cit. 2024-01-27].

IPR PRAHA. *Participativní metody*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/stranka/4103/participativni-metody>. [cit. 2024-02-03].

IPR PRAHA. *Pocitové mapy*. Online. © 2021. Dostupné z: <https://iprpraha.cz/stranka/3980/pocitove-mapy>. [cit. 2024-02-07].

IROZHLAS. *Komunální volby 2022*. Online. © 2022. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/volby/komunalni-volby-2022/roznov-pod-radhostem-544841>. [cit. 2024-02-15].

JIRÁSKOVÁ, Věra. *Občan a občanství*. Online. In: Metodický portál RVP. 8.11.2005. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/386/obcan-a-obcanstvi.html>. [cit. 2024-01-15].

KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy. Vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. Ostrava: Mantanex, 2014. ISBN 978-80-7225-407-1.

KERLINOVÁ, Alena a TOMÁŠKOVÁ, Eva. *Management veřejné správy*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6918-3.

KLÍMOVSKÝ, Daniel a kol. *Participatívne rozpočtovanie: kontexty, modely, a praktické skusenosti*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-571-0491-9.

KOLMAN, Petr. *Úvahy o veřejném právu*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-014-7.

KOZŁOWSKI, Wojciech a SUWAR, Kacper. *Smart City: Definitions, Dimensions, and Initiatives*. European Research Journal, 2021. DOI 10.35808/ersj/2442.

KRBOVÁ, Jana. *Moderní management ve veřejné správě. Nové inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-744-8.

LAGS. *Rožnov pod Radhoštěm*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.lags.cz/roznov-pod-radhostem-detail-obec-4365.html>. [cit. 2024-02-15].

LANDA, Martin. *Vídeň mapuje objekty ve veřejném prostoru a zjednoduší schvalovací řízení*. Online. In: Cityone 26.9.2017. Dostupné z: <https://www.cityone.cz/viden-mapuje-objekty-ve-verejnem-prostoru-a/t6722>. [cit. 2024-02-05].

LITOMYŠL. *Strategický plán města Litomyšl 2022–2023*. Online. In: Litomyšl. 1.5.2022. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/soubor/1655288841931_strategicky_plan_mesta_litomysl_2022_2030.pdf. [cit. 2024-02-17].

LITOMYŠL. *Základní údaje o Litomyšli*. Online. © 2024. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/zakladni_udaje_o_litomysli. [cit. 2024-02-17].

LITOMYŠL. *Participativní rozpočet*. Online. © 2024. Dostupné z: https://www.litomysl.cz/participativni_rozpocet. [cit. 2023-11-29].

MAS TELČSKO. *Dotazníkové šetření*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://mastelcko.cz/dotaznikove-setreni/>. [cit. 2024-02-03].

MEJSTŘÍKOVÁ, Alena. *Přímá demokracie*. Online. In: Občanská společnost. 20.11.2008. Dostupné z: <https://obcan.ecn.cz/index.shtml?w=u&x=237061>. [cit. 2024-01-17].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Metodika Smart Cities: Metodika pro přípravu a realizaci konceptu Smart Cities na úrovni měst, obcí a regionů*. Online. In: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2018. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/getmedia/f76636e0-88ad-40f9-8e27-cbb774ea7caf/metodika_smart_cities.pdf.aspx?ext=.pdf [cit. 2024-01-16].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Metodika Smart Governance*. Online. In: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2020. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/getmedia/0afc98f8-b136-4042-8b2d-46ef7bb4dea8/Metodika-smart-governance_finalni-verze_srpen-2020.pdf.aspx?ext=.pdf [cit. 2024-01-16].

MINISTERSTVO VNITRA. *Udělení státního občanství*. Online. © 2022. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/sluzby-vs/udeleni-statniho-obcanstvi-cr-S10108>. [cit. 2024-01-15].

MONITOR. *Město Litomyšl*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00276944/prehled?rad=t&obdobi=2309>. [cit. 2024-02-17].

MONITOR. *Město Nový Jičín*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00298212/prehled?rad=j&obdobi=2212>. [cit. 2024-02-18].

MONITOR. *Rožnov pod Radhoštěm*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00304271/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t&obdobi=2311>. [cit. 2024-02-13].

NEČASKÝ, Martin. *Otevřená data blíže*. Online. In: Otevřená data. 24.5.2021. Dostupné z: <https://opendata.gov.cz/informace:otevrená-data-bl%C3%ADže>. [cit. 2024-01-20].

NOVÝ JIČÍN. *Základní údaje*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/mesto/o-meste/zakladni-udaje/>. [cit. 2024-02-18].

NOVÝ JIČÍN. *Participativní rozpočet*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.novyjicin.cz/rychle-info/participativni-rozpocet/>. [cit. 2024-02-18].

OTROKOVICE. *Základní informace o městě*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.otrokovice.cz/zakladni-informace-o-meste/ds-51>. [cit. 2024-02-19].

POHNI MĚSTEM. *Participativní rozpočet*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://pohnimestem.cz/participativni-rozpocet/2023>. [cit. 2024-02-19].

POMAHAČ, Richard. *Základy teorie veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7380-330-8.

PROCES – CENTRUM PRO ROZVOJ OBCÍ A REGIONŮ, s.r.o. *Strategický plán rozvoje města Rožnov pod Radhoštěm na roky 2021–2030*. Online. In: *Strategie 2030 Rožnov*. 4.1.2021. Dostupné z: <https://strategie2030.roznov.cz/documentation/Strategicky-plan-rozvoje-mesta2021-2030.pdf>. [cit. 2024-02-13].

PRUDIL, Otakar. *Základní charakteristika konceptu Smart Governance jako pilíře Smart City*. Online. © 2024. Dostupné z: <http://skolimesesami.cz/mod/book/view.php?id=286&chapterid=97>. [cit. 2024-01-27].

PRŮCHA, Petr. *Veřejná správa a správní právo*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2014. ISBN 978-80-86775-29-6.

ROK V OBCI. *Rukověť starosty – občané obce*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/32-obcane-obce/>. [cit. 2024-01-16].

ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *To nejlepší z Rožnova*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.visitroznov.cz/to%2Dnejlepsi%2Dz%2Droznova/ds-1028/p1=1006>. [cit. 2024-02-13].

ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *Vedení města*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.roznov.cz/cs/mesto-a-jeho-zivot/vedeni-mesta/>. [cit. 2024-02-13].

ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *Zastupitelé schválili rekordní rozpočet na rok 2024, 184/2023*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://www.roznov.cz/cs/aktualne-z-mesta-a-okoli/tiskove-zpravy/zastupitele-schvalili-rekordni-rozpocet-na-rok-2024-184-2023.html>. [cit. 2024-02-15].

ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *Volby v Rožnově pod Radhoštěm, 20/2023*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://www.roznov.cz/cs/aktualne-z-mesta-a-okoli/tiskove-zpravy/volby-v-roznove-pod-radhostem-20-2023.html>. [cit. 2024-02-15].

ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *Plán prevence kriminality Rožnov pod Radhoštěm 2022–2023*. Online. In: Rožnov pod Radhoštěm. 2022. Dostupné z: <https://www.roznov.cz/filemanager/files/2517148.pdf>. [cit. 2024-02-16].

SDRUŽENÍ REGIONŮ ROŽNOVSKO. *Komunikační strategie*. Online. In: Rožnovsko. 2021. Dostupné z: https://www.roznovsko.cz/image/data/ke-stazeni/Komunikačn%C3%AD%20strategie%20SMR/Komunikačn%C3%AD_strategie_SMR_2022.pdf. [cit. 2024-03-15]

SINTOMER, Yves; HERZBERG, Carsten; ALLEGRATTI, Giovanni and collective. *Participatory Budgeting Worldwide – Updated Version*. Online. In: Centre for Social Studies. November 2013. Dostupné z: https://www.ces.uc.pt/myces/UserFiles/livros/1097_DG-25_bf.pdf

SHAH, Anwar; WAMPLER, Brian. *Public Sector Governance and Accountability Series: Participatory Budgeting*. Washington: The International Bank for Reconstruction and Development/ The World Bank, 2007. ISBN 10: 0-8213-6924-5.

SKÁCEL, Petr. *Před 70 lety vznikl podnik Tesla, na Valašsko lákal vzdělané techniky*. Online. In: iDNES. 4.8.2019. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/zlinsky-kraj-tesla-roznov-roznov-pod-radhostem-vyrobce-obrazovka-televizor-magnetofon.A190727_491657_zlin-zpravy_ppr. [cit. 2024-02-13].

SLAVÍK, Jakub. *Smart City v praxi. Jak pomocí moderních technologií vytvářet město příjemné k životu a přátelské k podnikání*. Praha: Profí Press s.r.o., 2017. ISBN 978-80-86726-80-9.

ŠILHAN, Zdeněk; BINEK, Jan. *Zapojování aktérů do rozvoje obce – Návodů a tipy*. Online. In: Obce PRO. 2018. Dostupné z: <https://www.obcepro.cz/data/zapojovani-akteru-do-rozvoje-obce--navody-a-tipy.pdf>. [cit. 2024-01-29].

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0285-3.

THE MONEY. *Co znamená diskuse u kulatého stolu?* Online. © 2023. Dostupné z: <https://themoney.co/cs/what-is-the-meaning-of-roundtable-discussion/>. [cit. 2024-02-04].

UHERSKÝ BROD. *Historie města*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.ub.cz/info/historie-mesta?&expandMenu=16>. [cit. 2024-02-20].

UHERSKÉ HRADIŠTĚ. *Pracovní skupiny*. Online. © 2024. In: město-uh.cz. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/pracovni-skupiny>. [cit. 2024-02-04].

VANČURA, Petr. *Teorie demokracie*. Svitavy: Trinitas, 2012. ISBN 978-80-86885-28-5.

VISIBILITY. *Workshop*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://visibility.sk/blog/slovník/workshop/>. [cit. 2024-02-05].

VLTÁLIŠOVÁ, Katarína; KOŽIAK, Radoslav; LIPTÁKOVÁ, Katarína; KRNAČ, Jozef. *Verejná politika a úloha občana v nej*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela – Belanium, 2017. ISBN 978-80-557-1248-2.

ZDRAVÉ MĚSTO. *Rozhodněte, které návrh oživí město*. Online. © 2019. Dostupné z: <https://zdravemesto.novyjicin.cz/aktualne/rozhodnete-ktery-navrh-ozivi-mesto/>. [cit. 2024-02-18].

ZDRAVÉ MĚSTO. *Občané mohou zasílat projekty ke zlepšení života v Novém Jičíně*. Online. © 2019. Dostupné z: <https://zdravemesto.novyjicin.cz/aktualne/obcane-mohou-zasilat-projekty-ke-zlepseni-zivota-v-novem-jicine/>. [cit. 2024-02-18].

ZDRAVÉ MĚSTO. *Zapojte se do ankety a vyberte tak vítězné projekty pro Nový Jičín 2022*. Online. © 2022. Dostupné z: <https://zdravemesto.novyjicin.cz/aktualne/zapojte-se-do-ankety-a-vyberte-tak-vitezne-projekty-pro-novy-jicin-2022/>. [cit. 2024-02-18].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Atd. A tak dále

ČR Česká republika

ČSÚ Český statistický úřad

ICT Information and Communication Technologies

MMR Ministerstvo pro místní rozvoj

PaR Participativní rozpočet

R.p.R. Rožnov pod Radhoštěm

Tzv. Takzvaný

Č. Číslo

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa (Zdroj: Vlastní zpracování)	38
Obrázek 2 Znak a vlajka města (Zdroj: Město Rožnov pod Radhoštěm, 2024).....	40
Obrázek 3 Vzhled webových stránek města Rožnov pod Radhoštěm, 2024)	47
Obrázek 4 Elektronická úřední deska Rožnova pod Radhoštěm, 2024).....	48
Obrázek 5 Vzhled facebookového profilu města, 2024)	49
Obrázek 6 Ukázka facebookových příspěvků města, 2024).....	50
Obrázek 7 Vzhled profilu města na platformě Youtube, 2024).....	50
Obrázek 8 Vzhled města v aplikaci Munipolis, 2024).....	51
Obrázek 9 Příspěvek města v aplikaci Munipolis, 2024)	51
Obrázek 10 Instagramový profil města, 2024)	52
Obrázek 11 Pozvánka na veřejné setkání s vedením města, 2024.....	53
Obrázek 12 Pocitová mapa zobrazující místa, kde lidé rádi tráví volný čas, 2017)	53
Obrázek 13 Logo projektu (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)	73
Obrázek 14 Organizační schéma (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024).....	77
Obrázek 15 Znárodnění realizace vítězných projektů (Zdroj: Dáme na vás, 2024)	90

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozpočty Rožnova pod Radhoštěm (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)	41
Tabulka 2 Věková struktura obyvatel (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2024)	43
Tabulka 3 Míra nezaměstnanosti (Zdroj: Vlastní zpracování, LAGS, 2024).....	44
Tabulka 4 Index kriminality (Zdroj: Vlastní zpracování, Plán prevence kriminality R.p.R. 2022-2023).....	45
Tabulka 5 Volební účast do zastupitelstev (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2024).....	45
Tabulka 6 Přehled komunikačních nástrojů, (Zdroj: Vlastní zpracování).....	54
Tabulka 7 Participativní rozpočet Litomyšl (Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor, 2024)	55
Tabulka 8 Vítězné projekty v Litomyšli (Zdroj: Vlastní zpracování, Město Litomyšl, 2024)	56
Tabulka 9 Zapojení obyvatel do PaR (Zdroj: Vlastní zpracování, Město Litomyšl, 2024)	57
Tabulka 10 Participativní rozpočet Nový Jičín (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)	57
Tabulka 11 Vítězné projekty v Novém Jičíně (Zdroj: Vlastní zpracování, Město Nový Jičín, 2024).....	58
Tabulka 12 Participativní rozpočet Otrokovice (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)	59
Tabulka 13 Vítězné projekty Otrokovice (Zdroj: Vlastní zpracování, Pohň městem, 2024)	60
Tabulka 14 Participativní rozpočet Uherský Brod (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024)	60
Tabulka 15 Vítězné projekty Uherský Brod (Zdroj: Vlastní zpracování, Broďáci Brodu, 2024).....	61
Tabulka 16 Zapojení obyvatel do PaR (Zdroj: Vlastní zpracování, Broďáci Brodu, 2024)	61
Tabulka 17 Srovnání měst (Zdroj: Vlastní zpracování, 2023).....	62
Tabulka 18 Harmonogram (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)	75
Tabulka 19 Shrnutí iniciační fáze (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024)	78
Tabulka 20 Shrnutí přípravné fáze (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024).....	80
Tabulka 21 Shrnutí realizační fáze (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024).....	86
Tabulka 22 Shrnující tabulka odhadovaných nákladů (Zdroj: Vlastní zpracování, 2024) ..	91

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Výdaje města Rožnov pod Radhoštěm k 31.11.2023 (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor, 2024).....	41
Graf 2 Příjmy města Rožnov pod Radhoštěm k datu 31.11.2023 (Zdroj: Vlastní zpracování, Monitor 2024).....	42
Graf 3 Vývoj počtu obyvatel (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2022).....	43
Graf 4 Vzdělanostní struktura obyvatel (Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ, 2021)	44

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Formulář pro navrhovatele projektu

Příloha P II: Navrhovaný vizuál webových stránek

Příloha P III: Informační leták

PŘÍLOHA P I: FORMULÁŘ PRO NAVRHOVATELE PROJEKTU

Návrh projektu participativního rozpočtu
pro obec Rožnov pod Radhoštěm

Název projektu:

Stručný popis projektu:

Popis aktuální situace:

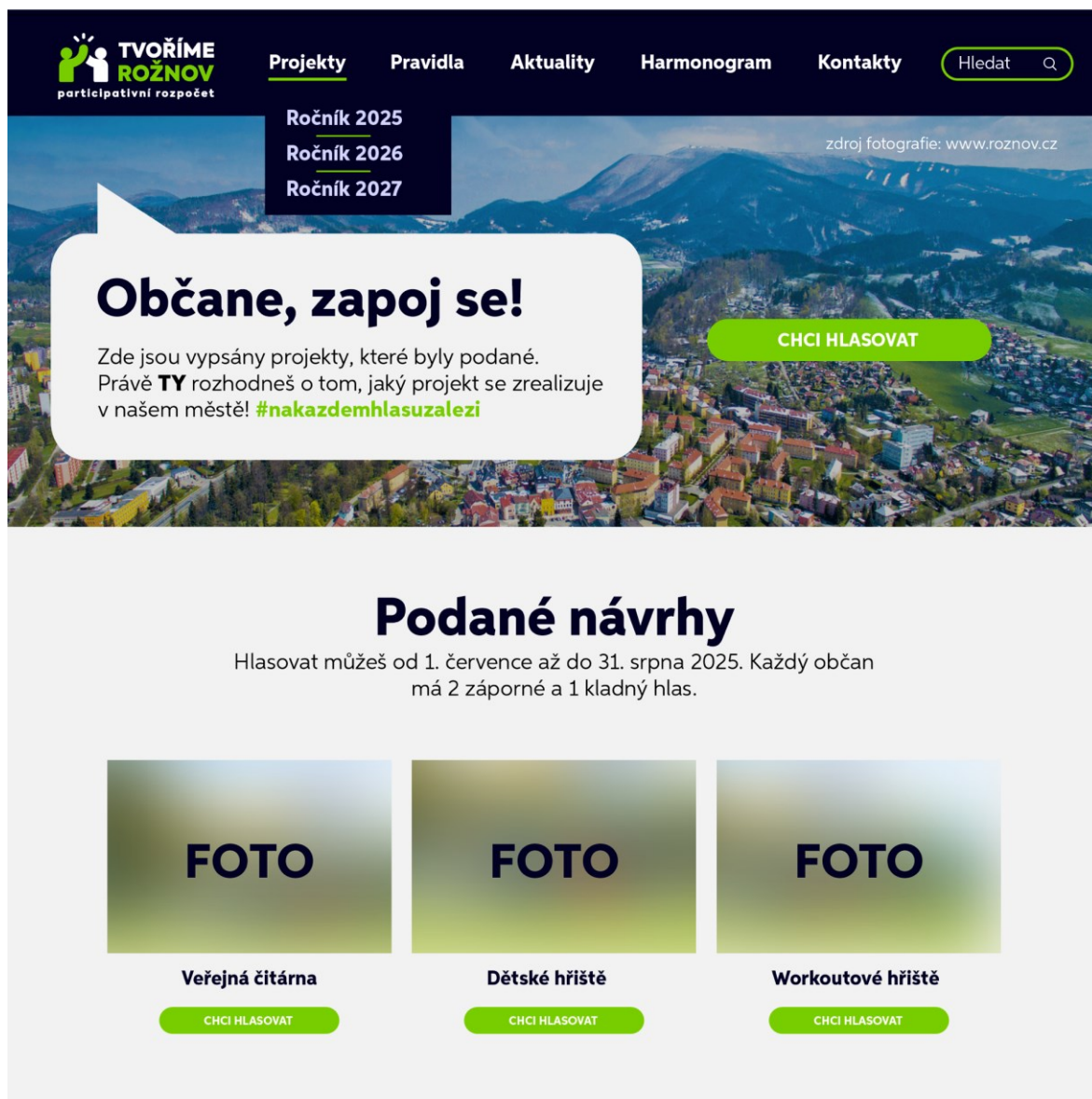
Popis navrhovaného řešení:

Popis, na jakou cílovou skupinu je projekt zaměřen:

Odhadované náklady na realizaci projektu:

Kontaktní údaje na autora návrhu:

PŘÍLOHA P II: NAVRHOVANÝ VIZUÁL WEBOVÝCH STRÁNEK

PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET

Společně za lepším městem

Navrhujte a hlasujte! Vedení města
vyčlenilo částku **1 000 000 Kč** a vy
máte možnost rozhodnout, jak s
ním naložit.

Neváhej a pošli svůj návrh
do **30. dubna 2025**.

Více informací naleznete na:
www.tvorimeroznov.cz